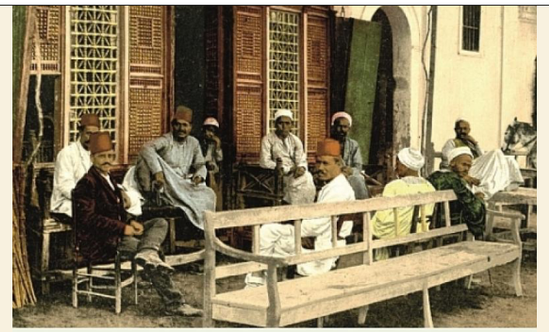
Midtøstens Historie

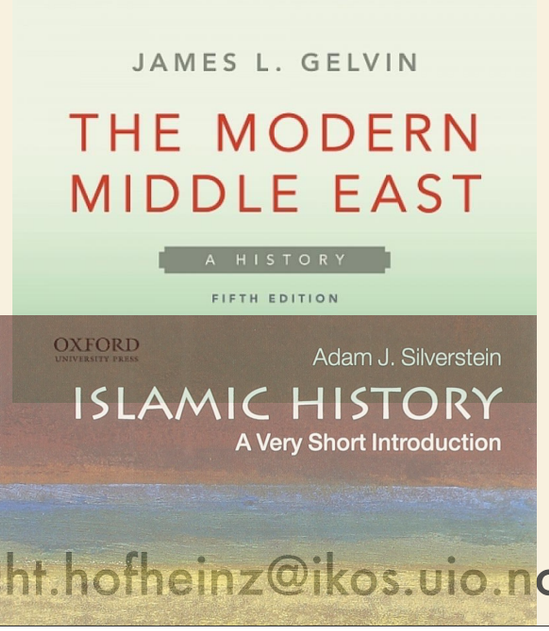
(MØNA 1505)

Høst 2025

Forelesning 1

“A global story
told in a local vernacular”

UNIVERSITY OF OSLO

albrecht.hofheinz@ikos.uio.no

I dag

- Historie?
- Midtøsten?
- Emnet: opplegg, pensum, eksamen

Hvorfor historie?

Hvorfor er det viktig å studere historie / å utvikle en forståelse av historien?

Hvilken rolle spiller historie - og historiefortellinger?

Israels statsminister Benjamin Netanyahu trakk frem det jødiske folkets historie fra Bibelen da han talte til nasjonen foran landets bakkeinvasjon på Gazastripen. Foto: Abir Sultan/AP/NTB

Benjamin Netanyahu med bibelsk referanse:

«Husk hva Amalek har gjort mot deg»

Som en norsk avis skrev:
«Israels statsminister Benjamin Netanyahu trakk frem det jødiske folkets historie [… kvelden før Israels] bakkeinvasjon på Gazastripen»: «Husk hva Amalek har gjort mot deg»*

Hvem var ʿAmālēḳ? Og hva ‹betyr› fortellingen om ʿAmālēḳ?
Nətanyāhû refererte til Bibelen der det står: [✳]
«[17] ***Husk*** hva amalekittene gjorde mot deg underveis, da dere dro ut av Egypt. [18] De overrasket deg på veien da du var utsultet og utmattet. Uten frykt for Gud hogg de ned baktroppen, alle som var blitt liggende etter. [19] Når HERREN din Gud lar deg få fred for alle fiender omkring i det landet HERREN din Gud gir deg til eiendom og lar deg innta, da skal du utslette minnet om amalekittene under himmelen. ***Glem det ikke***!» (5. Mosebok 25:17-19)
[*zākôr, ʾēt ʾăšer-ʿāśāh ləḳā ʿămālēq, badderek, bəṣēʾtkem mimmiṣrāyim… lōʾ tiškāḥ*]

*Kilde: *Norge i dag*, 1. nov. 2023 <https://idag.no/husk-hva-amalek-har-gjort-mot-deg/19.43785>
{Norge i dag er en konservativ-kristen, sterk pro-israelsk avis}

For full sitat, se “Statement by PM Netanyahu”, 28. okt. 2023 <https://www.gov.il/en/pages/statement-by-pm-netanyahu-28-oct-2023>

For en kritisk jødisk analyse se Maya Rosen, “Facing Amalek: Reading the biblical injunction to genocide amid a genocide”, *JewishCurrents*, 22 March 2024 <https://jewishcurrents.org/facing-amalek>.

Hvorfor er historie viktig?

- Fortiden preger (! *ikke*: determinerer!) nåtiden:
  - hvordan institusjoner, strukturer har utviklet seg
  - Hvordan valg tatt i fortiden former nåtidens valgmuligheter
- Historie*fortellinger* – alltid fra fortellerens perspektiv – brukes ofte som referanse / rettferdiggjøring

Hvordan kan vi *forstå* slike referanser?
Hvorfor er historie viktig? : 2 grunner:
A)
Fordi alt som er, er formet av hvordan det har blitt til.
Nåtiden er preget av
- aktuelle konstellasjoner
- måten disse har blitt til, blitt formet: hvordan institusjoner, strukturer, og aktører har utviklet seg; hvordan valg som ble tatt i fortiden har påvirket hvordan nåtiden ser ut

: Fortiden er med å prege nåtiden (ikke determinere!)

B)
Fordi historie stadigvekk brukes som referanse av aktører i nåtiden, for å rettferdiggjøre valg og handlinger i nåtiden – se Nə̱tanyāhû, se Putin, se mange referanser til "appeasement" i Münchenavtalen 1938 eller til "9/11"…

Og for å forbli ved det som preger Ġazza's nåtid nå, som følge av Ḥamās' angrep 7. okt. 2023: kan vi forstå dette angrepet uten å vite hva som har skjedd før? Hvordan situasjonen i Ġazza er blitt til?

Men det er ikke alle som alltid *vil* vite, eller høre, eller fortelle, hvordan nåtidens konstellasjoner er blitt til. For eksempel er det mange i IL som starter enhver fortelling over det som skjer i Ġazza nå med 7. oktober — fordi da blir det lett å framstille det som et angrep på helt uskyldige mennesker *ut av det blå.*
Og det bør føre oss til å reflektere over hvorvidt det å *ikke* ta historie i betraktning, det å ikke vite noe om historien, åpner veien til store misforståelser av nåtiden.
Og på den andre siden: det å kunne noe om historien, å vite noe om historien, gir oss mulighet til å *vurdere* og *kontekstualisere* fortellinger som bestemte aktører fremmer

– hva er det de fokuserer på, hva er det de tier om?

Banner i Yāḏ va-Shēm (Israels holocaust-museum) oppfordrer besøkende:
«Husk hva ʿAmālēḳ gjorde mot deg!!!».

Det hører også med i historien at Nəṯanyāhû noen måneder senere, når ʿAmālēḳ-sitatet hans ble brukt som argument for å anklage IL for folkemord, svarte at «Denne falske og absurde anklagen gjenspeiler en dyp historisk kunnskapsløshet», fordi «sammenligningen med Amalek har i alle tider blitt brukt for å betegne dem som søker å utrydde det jødiske folket, senest nazistene.» Dette var «altså ikke en oppfordring til folkemord på palestinerne, men en beskrivelse av de ytterst onde handlingene som ble begått av de folkemordiske terroristene fra Hamas 7. oktober, og behovet for å konfrontere dem.»

{“This false and preposterous charge reflects a deep historical ignorance. The Amalekites mercilessly attacked the Children of Israel after the Exodus from Egypt. The comparison to Amalek has been used throughout the ages to designate those who seek to eradicate the Jewish people, most recently the Nazis. […So this] was not an incitement to genocide of Palestinians, but a description of the utterly evil actions perpetrated by the genocidal terrorists of Hamas on October 7th and the need to confront them.” <https://x.com/IsraeliPM/status/1747185943163936821>}

Hva blir *ikke sagt?*

...

unnlatt i fortellingen ?

Benjamin Netanyahu, Israels statsminister 28. oktober:

«Du må huske hva Amalek gjorde mot deg»

Referanse: I første Samuels bok sier israelittenes gud, Jahve, at amalekittene skal utryddes. «Gå nå og slå Amalek og ødelegg alt de har. Spar dem ikke! Drep både mann og kvinne, spedbarn og diende, okse og sau, kamel og esel», uttalte Jahve.

Kilde: Netanyahu sa dette under en pressekonferanse 29. oktober da han annonserte bakkeinvasjon av Gaza.

Netanyahu er kjent og kritisert for å bruke religiøse referanser for å legitimere krigen.

Det Nə̲tanyāhû unnlot å nevne her, er hva Israels Gud ellers krever av Israels konge: «Dra nå ut og slå amalekittene. Slå alt som tilhører dem, med bann. Spar ingen. Drep menn og kvinner, småbarn og spedbarn, okser og sauer, kameler og esler!» (1. Samuelsbok 15:3)

Kilde: «Israel forsvarer seg selv mot anklager om folkemord: – Avviker grunnleggende fra virkeligheten», *NRK*, 12. jan. 2024 <https://www.nrk.no/urix/israel-forsvarer-seg-selv-mot-anklager-om-folkemord_-_-de-vil-gjore-israel-forsvarslose-1.16712003>

“Palestinian girls carry salvaged items across debris and rubble in the al-Tuffah neighborhood of Gaza City” 14 Aug. 2025. Omar Al-Qattaa [‘Umar al-Qaṭṭā‘]/AFP via Getty Images

Hvorvidt var det som Nə̱tanyāhû henviste til fra fortiden, og det som han unnlot å nevne, hvorvidt var det med i å forme nåtidens virkelighet?

{Source: *Foreign Policy*, 19 Aug. 2025: Palestinian girls carry salvaged items across debris and rubble in the al-Tuffah neighborhood of Gaza City on Aug. 14. Omar Al-Qattaa [ʿUmar al-Qaṭṭāʿ]/AFP via Getty Images}

Det å trekke paralleller mellom dagens konflikt og Israels kamp mot de bibelske amalekittene peker også på en annen fallgruve ndg. bruk av historiefortelling, nemlig det å ignorere, bevisst eller ubevisst, historisk *utvikling*, og å forklare det som skjer som følge av evigvarende, uforanderlige forhold og konstellasjoner. Slike oppfatninger er i bunn og grunn *ahistoriske*. Ved å forstå mye av det som foregår i verden som [✨] «sivilisasjonskonflikt», som “clash of civilizations” (Huntington), bidrar slike oppfatninger til å mystifisere de faktiske forholdene og gjøre det vanskeligere å forstå de reelle årsaken og dynamikken som ligger bak. Men siden de virker så *enkle*, er de ganske utbredte særlig i politisk retorikk og i populærdebatt — og det er desto viktigere å utvikle en nyansert historisk forståelse av hvordan nåtiden har blitt til.

«historie»

Men hva *er* «historie» egentlig?

«historie»

- < ἱστορία («gransking»
  → fortelling om noe en har undersøkt»)
- beslektet med «vitne → vite → visdom»*

* sl. ἵστωρ, fra proto-indoeuropeisk *u̯id-tor

Historia («fortelling [om tidligere hendelser]») > ἱστορία («gransking» → redegjørelse/beretning om noe en har gransket/undersøkt») [fra verbet ἱστορεῖν «å granske/betrakte/undersøke → å vite [basert på iøyetakelse] → å fortelle om det en har undersøkt», cf. ἵστωρ «vitne; vismann»— fra proto-indoeuropeisk *u̯id-tor, fra roten *u̯eid / *u̯id «å se → å vite [fordi en har sett]»

Å se/vitne → å vite → visdom > å fortelle om det en vet fordi en har vært vitne til det.

Så ordets opphav – ordets ‹etymologi› – gjør det tydelig allerede at *historie* ikke bare er et forløp, det som har skjedd i fortiden, men er en *fortelling* om det — og all fortelling er *en fortellerens* fortelling, og det skjer ut ifra fortellerens perspektiv, og etter visse metoder og med visse spesielle hensyn.

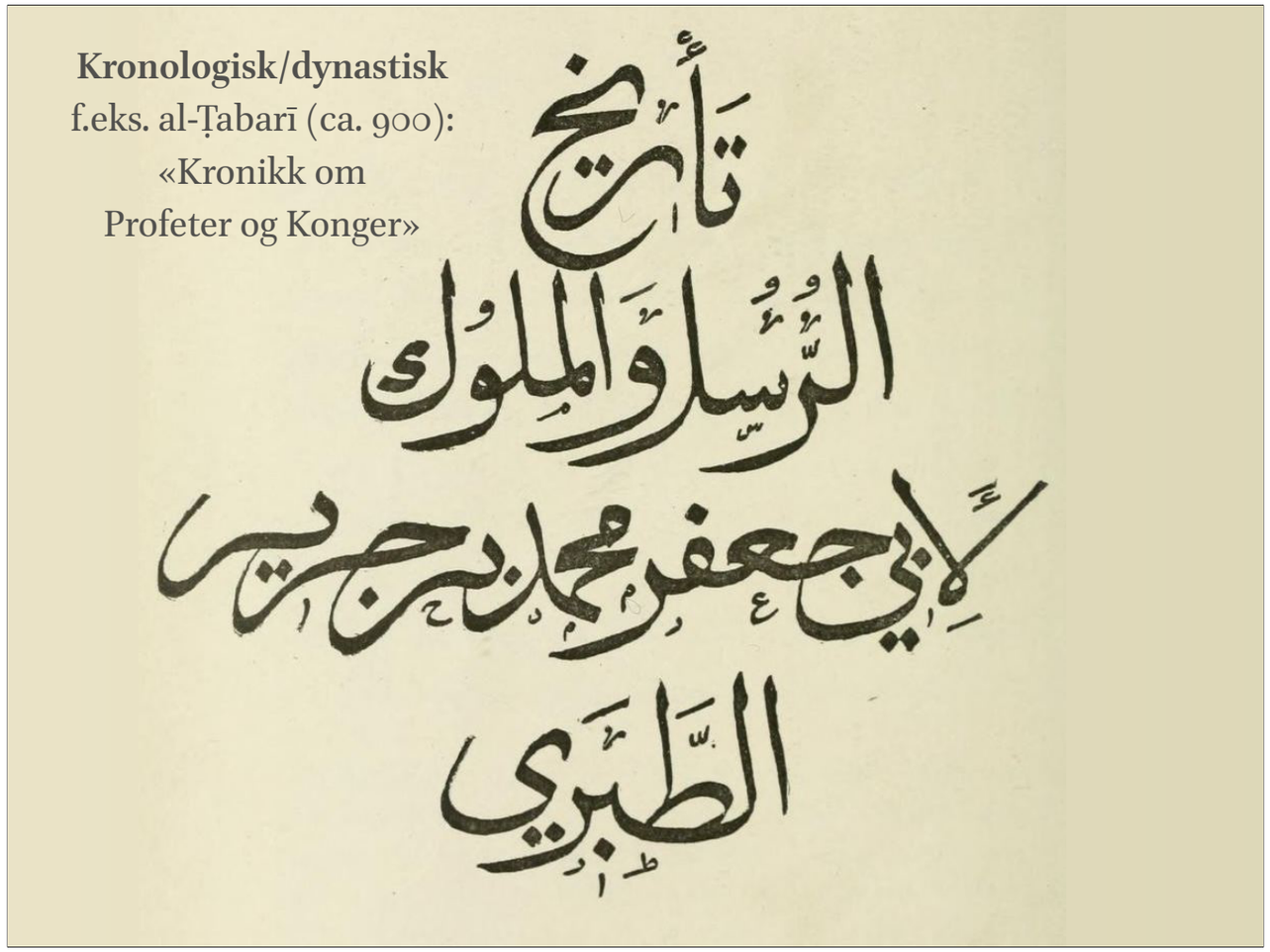
Historiografi

- kronologi: tidsforløp, datoer, store menn, viktige hendelser; «politisk historie»
- struktur: naturlige, økonomiske, sosiale og kulturelle forhold
- “cultural turn” / historisk antropologi: kulturell-kommunikativ formidlet/delt ‹mening›
- miljøhistorie (environmental history): mennesket som del av naturen / gjensidig påvirkning

Og der skiller vi mellom en rekke forskjellige tilnærmingsmåter som har vært rådende i historiefortelling / historie-skriving = «historiografi»

4 hoved-tilnærminger: ↑ {bare begrep} [✳] 1.

Kronologisk/dynastisk
f.eks. al-Ṭabarī (ca. 900):
«Kronikk om
Profeter og Konger»

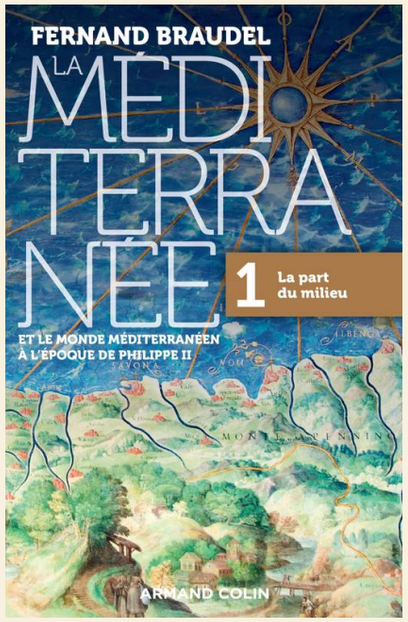

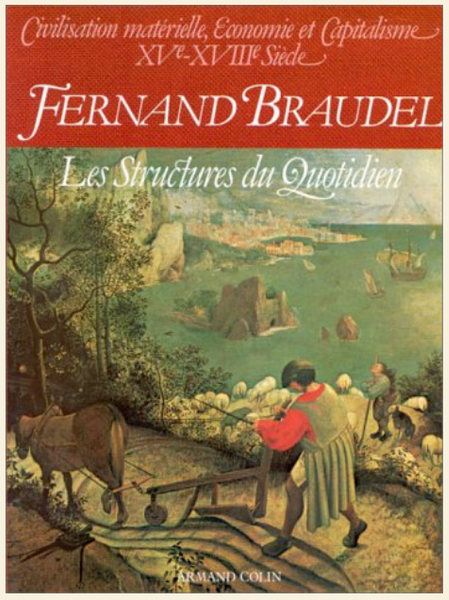
A) *kronologisk/dynastisk*: den eldre, tradisjonelle formen

e.g. -Ṭabarī (ca. 900; en av de tidligste og mest berømte muslimske historikerne). «Kronikk om Profeter og Konger» {ed. de Goeje, Leiden 1879-1901}
{annotated Engl. transl.: The History of al-Ṭabarī, Albany: SUNY Press}

tidsforløp, datoer, store menn, viktige hendelser; «politisk/militær historie»
dominerende fram til 1900-tallet, …
men fortvarende i populærhistorie og populære biografier av ‹store menn›

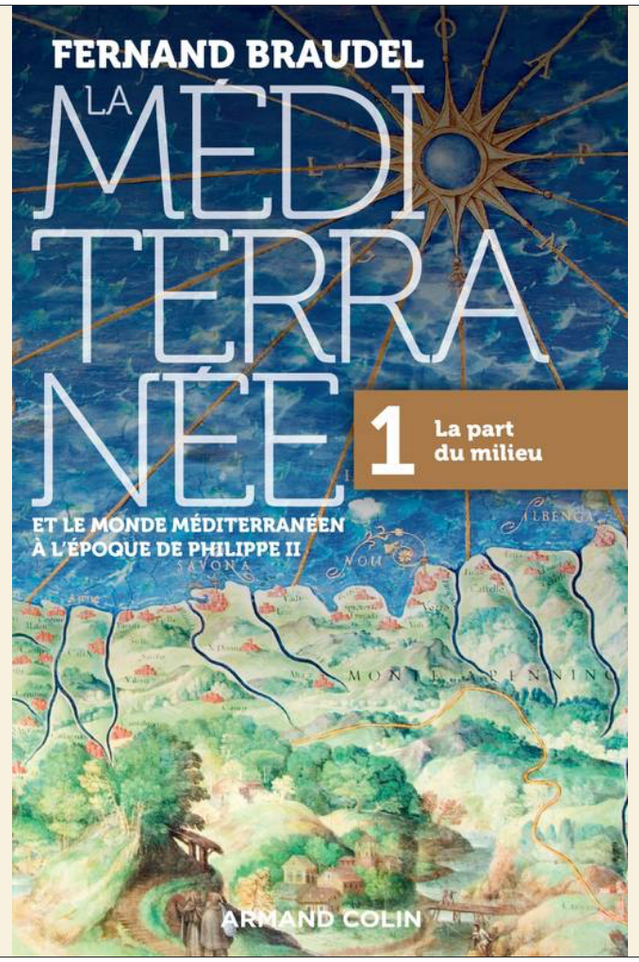
Struktur: naturlige, økonomiske, sosiale og kulturelle forhold

B) *struktur*: {naturlige, økonomiske, sosiale og kulturelle forhold}

« histoire des structures » (Braudel 1947 i hans post-dok-avhandling): snur den gamle tradisjonen av historieskriving opp ned: fra Konger til «miljø»—natur, økosystemer, økonomi, materiell kultur, samfunnsstruktur, idéhistorie… det som former det miljøet, den omverden, den verden der enkeltindivider handler. «Strukturer» er for Braudel : fysiske og naturlige forhold, økonomiske og sosiale organisasjonsformer, materiell og {til en viss grad} immateriell kultur (som holdninger, konvensjoner, livssyn, idéstrømninger osv).

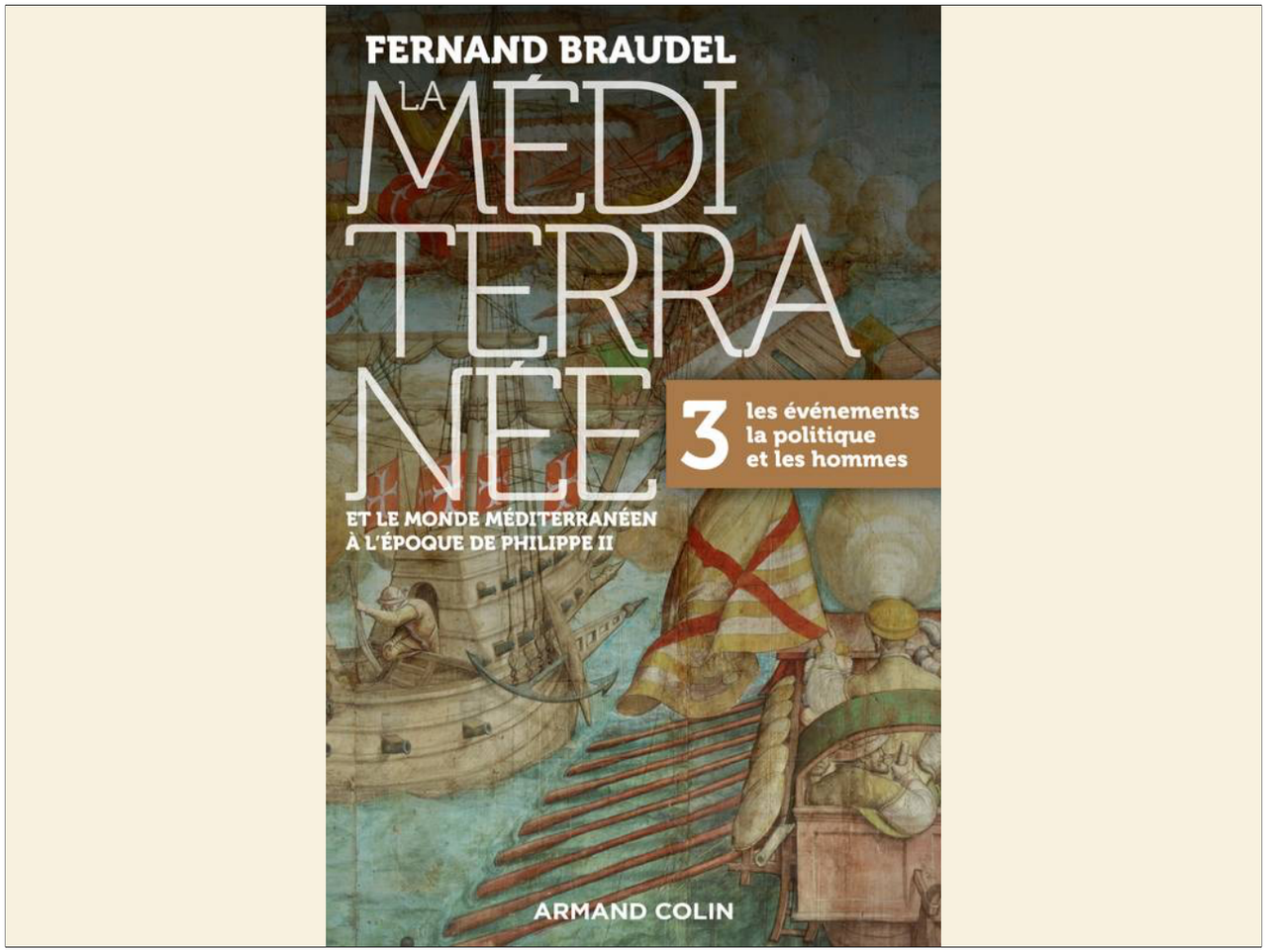

Bd. 1: miljø (hav, kyst, fjell og vidder… landskap og [havskap] og klima og deres ‹interaksjon›, hvordan de påvirker hverandre og *strukturerer* livet til alt som lever i området, både planter og dyr og mennesker. Hvordan både *naturlige* og *historisk* etablerte *kulturelle strukturer* former hvordan folk lever: handler om store landeiere, fattige bønder, fjellfolk, sjømenn, fiskere og pirater, nomader i ørkenen, svære dyreflokker, lastevogn og transportsystemer, et hav full av båter om sommeren og som er forlatt av seilskip og galeier når vinterstormene herjer.

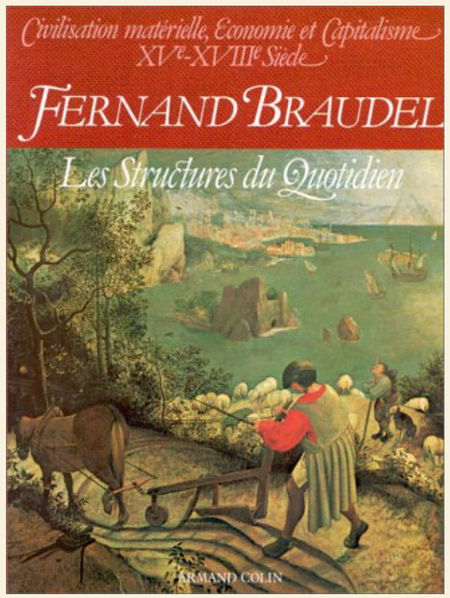
Bd. 2 «Kollektive skjebner og generelle trender»: viet *økonomiske forhold* og *samfunnsstrukturer* som utvikler seg på denne basis.

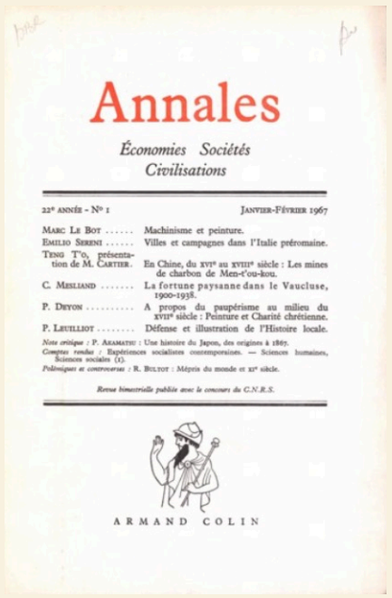
Om Middelhavets fortsatt sentrale rolle i verdenssystemet på 1500-tallet: gull og sølv som Spania henter fra Amerika ender opp i hendene til italienske bankhus som blir kredittmestre for hele Europa med pregende innflytelse på hvordan handel organisertes og hvordan sosiale strukturer endret seg. Samtidig—og forbundet med nettopp denne tilstrømningen av edelmetaller—gjennomgår regionen alvorlige kriser: valutasvingninger og inflasjon, bandekriminalitet, kamp om ressurser, sivil og religiøsfarvet opprør og krig—en skjebne som er felles for de to sivilisasjonene som møtes i Middelhavet: den islamske og den kristne.

Først bd. 3 handler om *hendelsene* eller hendelseshistorien i tradisjonell forstand (i andre halvdel av 1500-t [Felipe II de España r. 1556-98]): «Hendelsene, politikk, og [store] menn»

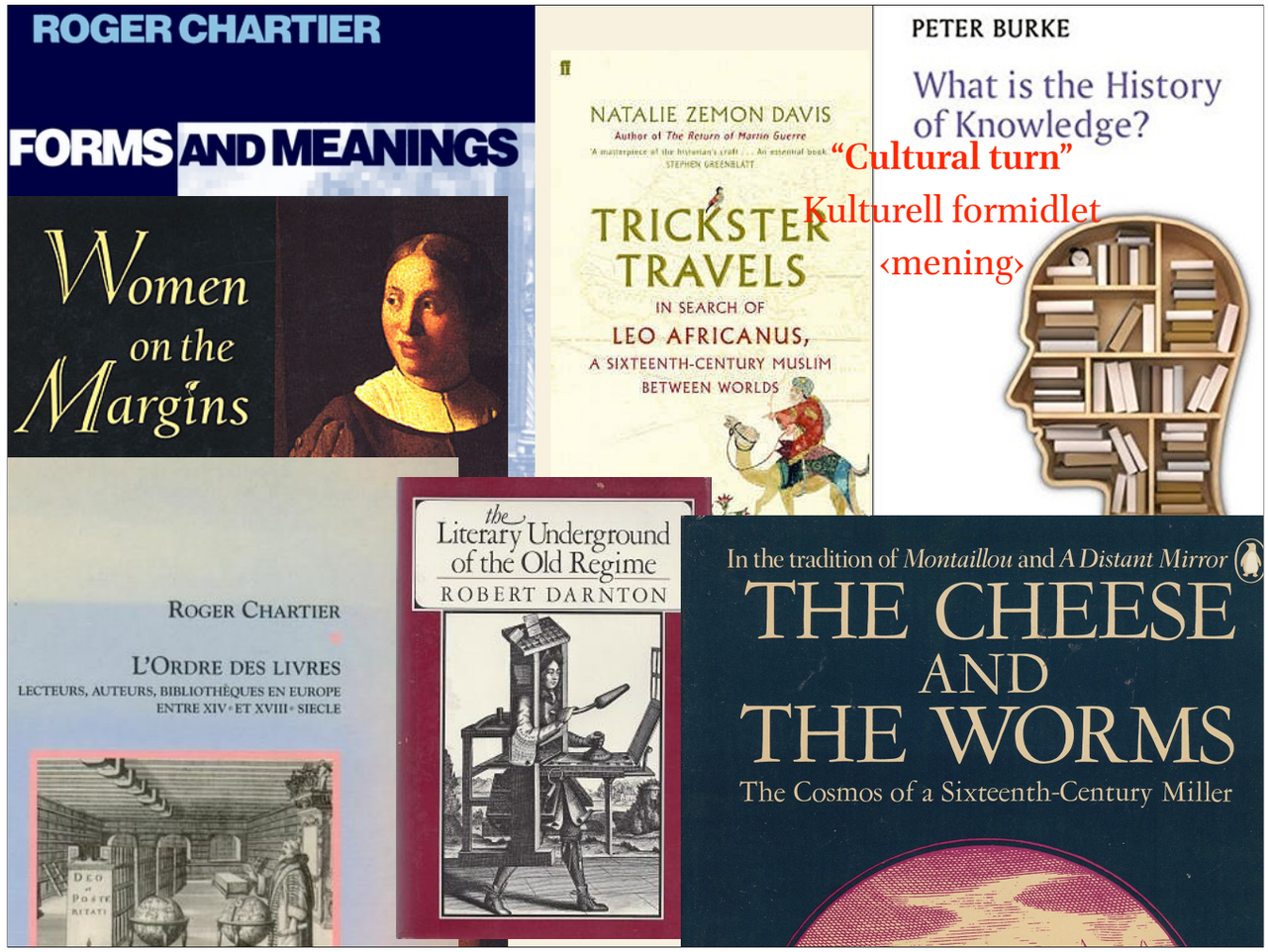
Gjennom hele den tiden er Middelhavet scene for konflikten mellom de to stormaktene i den islamske og kristne verden: det spanske og det osmanske riket. {Spania (<Habsburg-riket) og «Tyrkia» (Det osmanske riket)}. Etter mange bitre dueller til sjøs slo den kristne, katolske «Liga Sancta» den osmanske flåten i Slaget ved Lèpanto [Ναύπακτος i vest-Hellas] (1571)—en seier som betydde mye mer på moralsk front enn på det rent militære plan — og en seier som ironisk nok innledet en lang fredsperiode siden de offisielle flåtene til de to motpartene ble trukket ut av Middelhavet og sendt til andre krigsskueplasser—til glede for ‹tyrkiske› og kristne pirater og kapere, som førte en ‹liten› krig i stedet for den ‹store›.

Historikere som Braudel stod for en «ny historieskriving» (« nouvelle histoire »)
etablerte et veldig innflytelsesrikt tidsskrift: « Annales » → «skole» innen historieskriving.
I oppsummering kan vi si at
Braudel, Annales-skolen, og strukturell historieskriving generelt legger vekt på de strukturelle elementene som påvirker, begrenser og begunstiger handlinger som mennesker, enkeltindivider, kan utføre.

{Etter *La Méditerranée* skrev Braudel et annet stort verk, om det førindustrielle, tidlig moderne Europa: *Civilisation matérielle, économie et capitalisme, XVe-XVIIIe siècle*. Bd. 1 *Les structures du quotidien* (1967), omhandler det som er grunnleggende for Braudel: det materielle, materiell kultur, dagliglivets strukturer. {[I bd. 2 (*Les jeux de l'échange*) tar Braudel for seg handel og økonomi; i bd. 3 (*Le temps du monde*) prøver han å forklare hvordan fysiske, sosiale og statlige strukturer gjorde det mulig at europeisk kapitalisme vokste fra urbane ‹poler› (som Venezia, Amsterdam, London) til å skape og dominere et verdensmarked.]}

* Både kronologi og strukturhistorie har sine funksjoner: den første mest for orientering i tid; den andre mer for å forstå store, systematiske sammenheng

* *Men*: historie er ikke bare en funksjon av strukturelle *lov*; det ‹tilfeldige›, kontingente, ‹aleatoriske› (sammentreff av flere ikke forutsigbare omstendigheter), idiosynkratiske spiller også en rolle

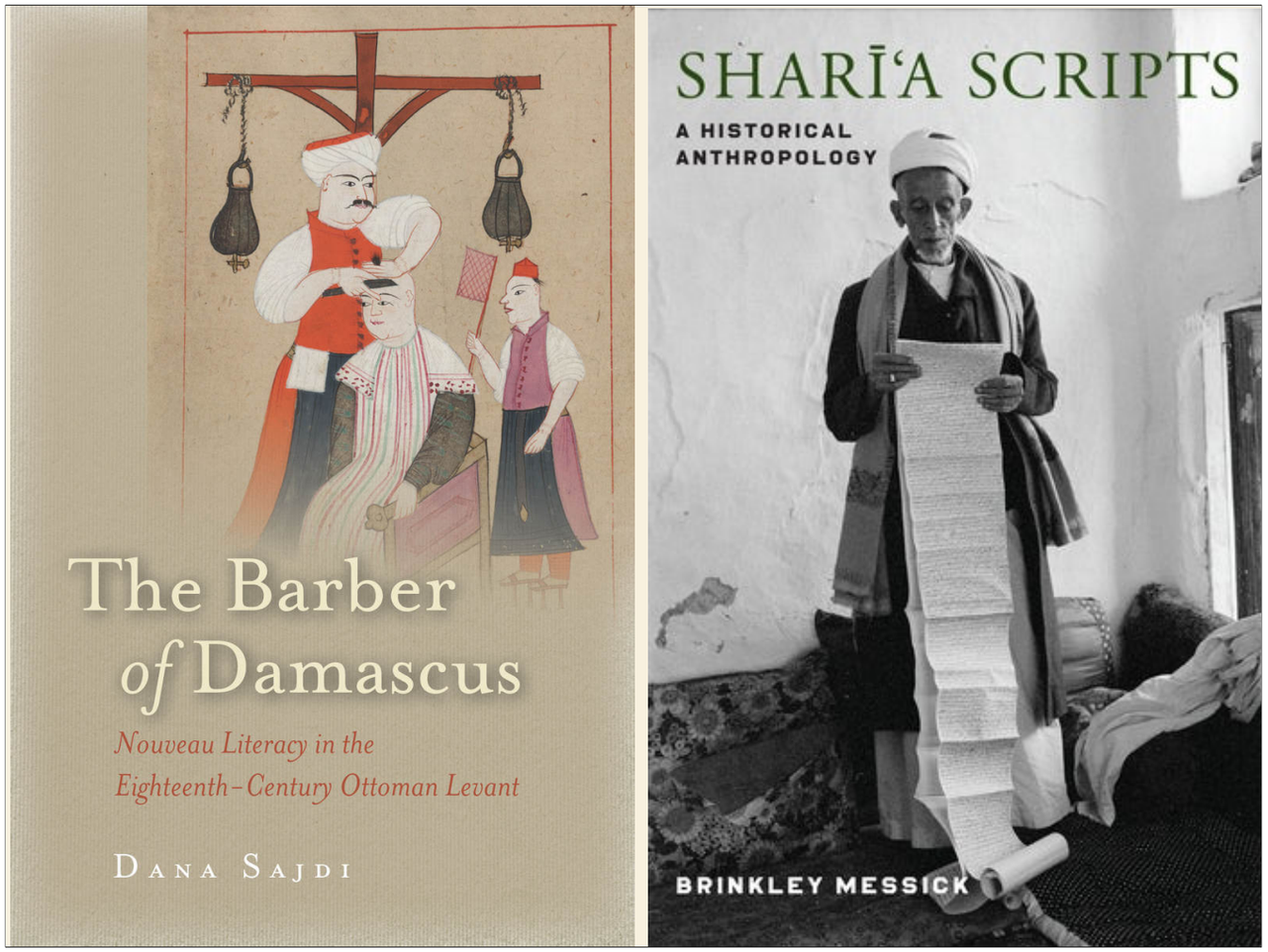
→ [fra 1970-t]

C) Historisk antropologi

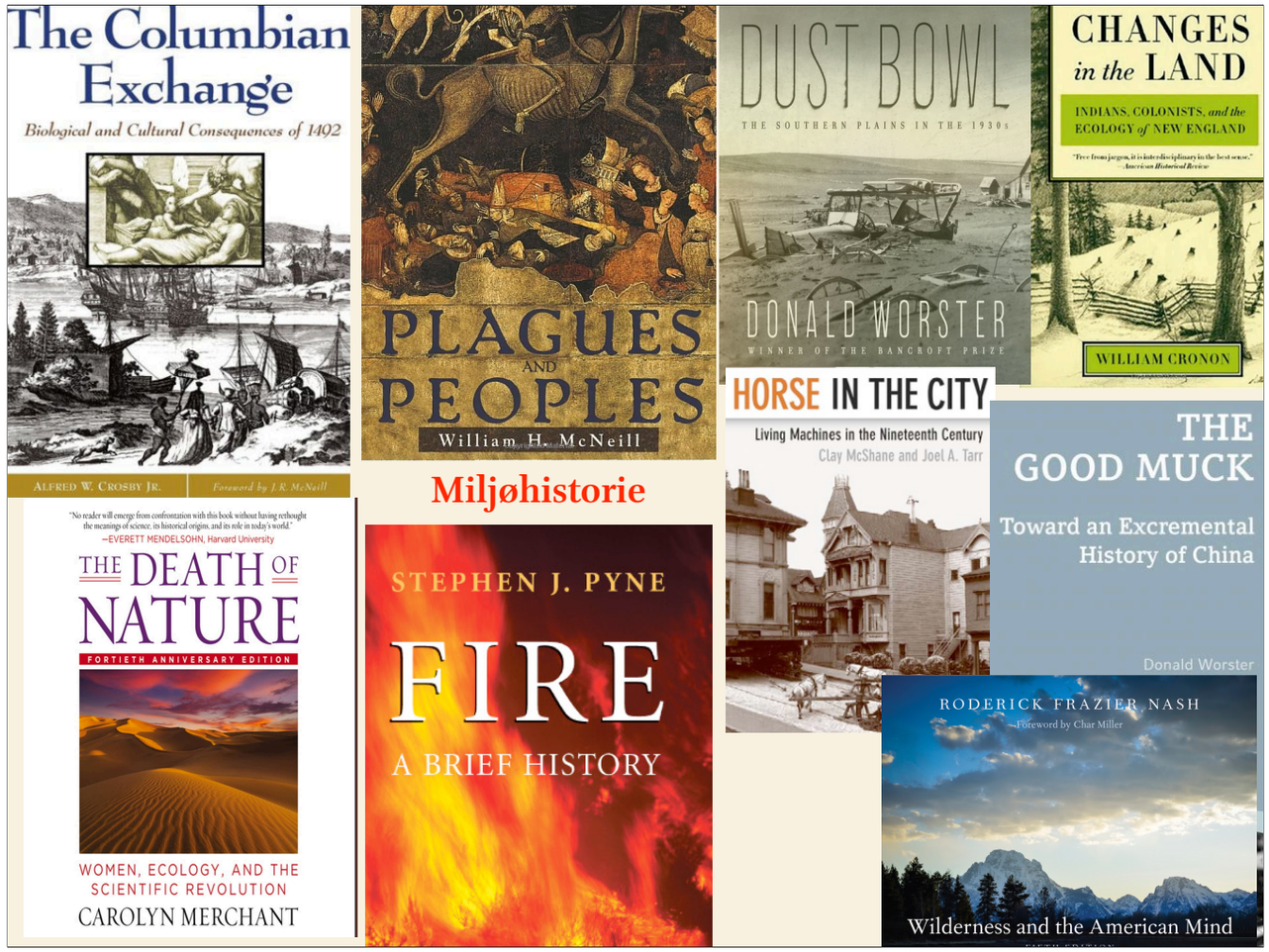
“cultural turn”: kulturell-kommunikativ formidlet/delt ‹mening›

Mening: hvordan mennesker opplever det som skjer, og tyder det de opplever; hvordan de oppfatter seg selv og andre; hvordan slik mening er delt med andre eller skiller seg fra andre; hvilke endringer i slike ‹menings›-systemer vi kan beskrive.

{Viktige representanter: Peter Burke, Natalie Zemon Davis, Robert Darnton, Roger Chartier, Carlo Ginzburg}

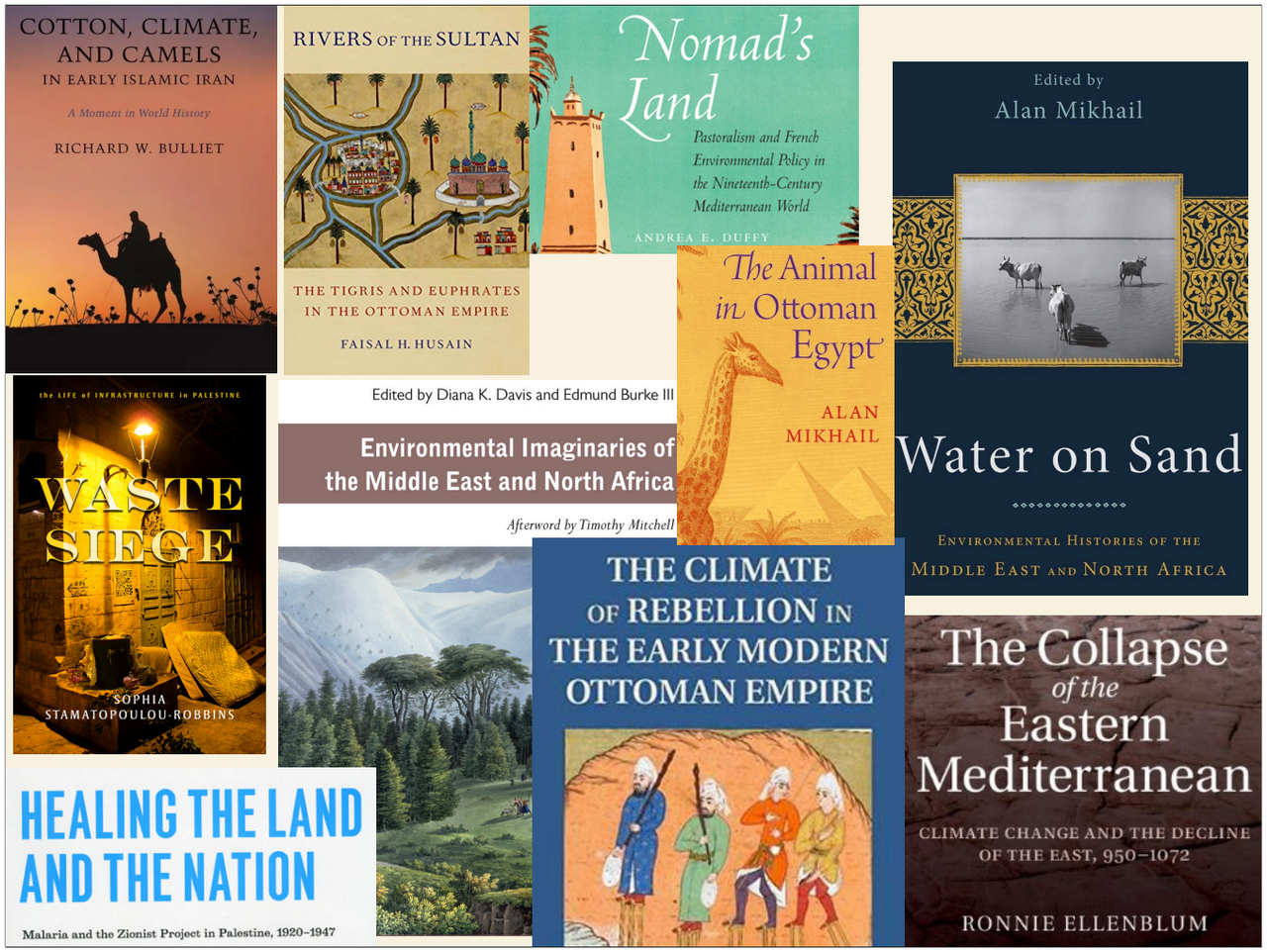

Eksempler fra vårt eget område: Brinkley Messick, Dana Sajdi

Miljøhistorie

Mens historisk antropologi fokuserer på hvordan mennesker skaper ‹mening› (subjektiv og intersubjektiv)
legger den 4. historiografiske tilnærmingen vekt på at mennesket ikke eksisterer og handler isolert fra den naturlige omverden, fra det naturlige ‹miljøet›
— noe som også Braudel i sitt første bind hadde anerkjent — men mens miljøet forble et relativt statisk bakteppe for menneskelig handling hos Braudel («la longue durée», endring bare i en tidshorisont av flere hundre eller tusener av år)
ser de nyere miljøhistorikerne mye nøyere på historisk endring i det gjensidige forhold mellom mennesket og naturen, hvordan naturen påvirker mennesket og omvendt (mennesket naturen), og de undersøker også endringer i mye mer spesifikke tidsavsnitt og lokale situasjoner, noe som førte dem etterhvert til å kritisere det kategoriske skillet mellom ‹menneske› og ‹natur›:
For miljøhistorikerne er mennesket én av flere aktører i verden; én blant flere andre biologiske og geologiske aktører, som f.eks. bakterier, dyr, planter, klima… (og ordet ‹aktør› [og ikke ‹faktor›] er valgt bevisst her for å ‹detronisere› mennesket fra sitt tidligere opphøyde stilling som den som hersker over og ‹behersker› naturen).
Noen tema som miljøhistorikere har vært spesielt interessert i: Klimaendringer, lokale variasjoner i været, flom, tørke og sult, vulkanutbrudd, sykdommer og epidemier, migrasjon av planter og dyr (ofte forårsaket av menneskelig aktivitet (som f.eks. «den columbianske utveksling» = forflytning av planter, dyr, sykdommer, mennesker… mellom den ‹gamle› østlige hemisfæren [Afro-Eurasia] og den ‹nye› vestlige [Amerika]).
For å gi et eksempel fra europeisk historie: Den franske revolusjonen i 1789 ble tidligere analysert på bakgrunn av sin politiske kontekst (motstand mot absolutistisk enevelde), av sin idéhistoriske bakgrunn (opplysningstiden), av sosioøkonomiske faktorer (borgerskapets kamp mot adelens privilegier). Hvorvidt også naturlige årsaker spiller inn — et vulkanutbrudd på Island 6 år tidligere [Laki, 1783] som hadde store konsekvenser for været, landbruk, transport, matforsyning, helse osv. verden over — det er noe miljøhistorikere undersøker — ikke for å erstatte tidligere forklaringer, men for å utvide vår forståelse av kompleksiteten av kontekst og årsak.

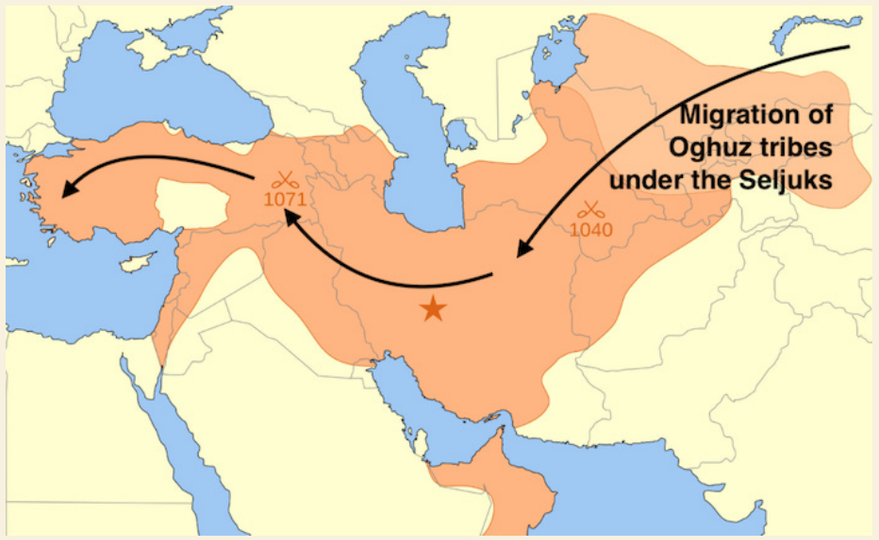

Miljøhistorikerne har først og mest forsket om USA, men det finnes et økende antall undersøkelser som fokuserer på MØNA.
Alan Mikhail er en av de fremste forskerne på MØ-miljøhistorie; innledningen til hans *Water on Sand* hadde dere på pensum for i dag.

Andre eks.:

- Christensen, Peter. *The Decline of Iranshahr*. København: Museum Tusculanum Press, 1993.
- Sufian, Sandra M. *Healing the land and the nation: Malaria and the Zionist project in Palestine, 1920-1947*. Chicago: University of Chicago Press, 2008.
- White, Sam. *The climate of rebellion in the early modern Ottoman Empire*. New York: Cambridge University Press, 2011.
- Davis, Diana K., and Edmund Burke, eds. *Environmental imaginaries of the Middle East and North Africa*. Athens, OH: Ohio University Press, 2011.
- Ellenblum, Ronnie. *The Collapse of the eastern Mediterranean: Climate change and the decline of the East, 950-1072*. Cambridge: Cambridge University Press, 2012.
- Mikhail, Alan, ed. *Water on Sand: Environmental Histories of the Middle East and North Africa*. New York: Oxford University Press USA, 2013.
- Mikhail, Alan. *The Animal in Ottoman Egypt*. New York: Oxford University Press, USA, 2014.
- Mikhail, Alan. *Under Osman's Tree: The Ottoman Empire, Egypt, and Environmental History*. Chicago: University of Chicago Press, 2017.
- Duffy, Andrea E. *Nomad's Land: Pastoralism and French Environmental Policy in the Nineteenth-Century Mediterranean World*. Lincoln, NE: U of Nebraska Press, 2019.
- Stamatopoulou-Robbins, Sophia Chloe. *Waste siege: The life of infrastructure in Palestine*. Palo Alto: Stanford University Press, 2019.
- Faisal H. Husain. *Rivers of the Sultan: The Tigris and Euphrates in the Ottoman Empire*. New York: Oxford University Press USA, 2021.

“The Big Chill”
1000-1100-tallet

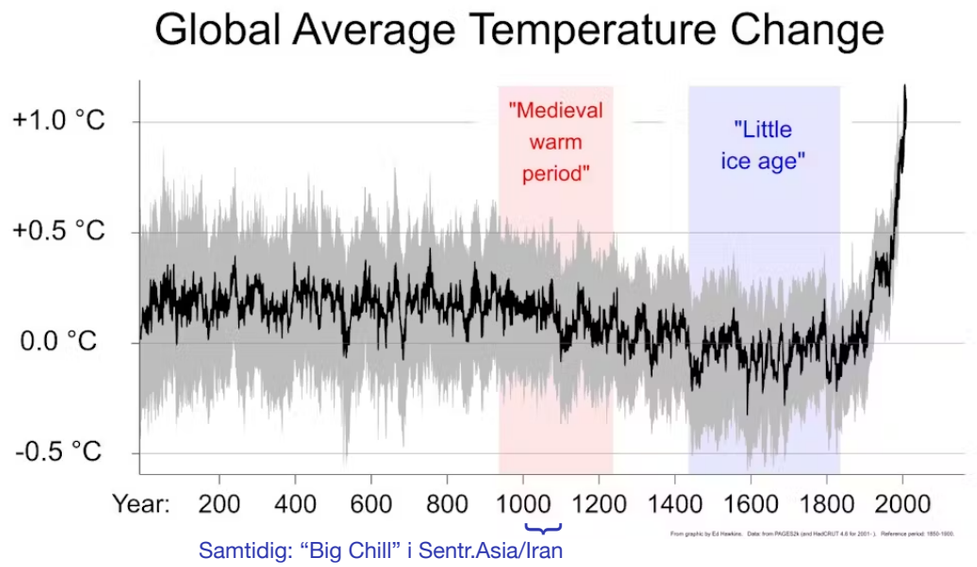

svekker Iran; fasiliterer tyrkisk migrasjon

Noen viktige eksempler på hvordan miljøhistorie hjelper oss til bedre å forstå viktige dimensjoner i MØNAs historie er:

- en kuldeperiode på 1000- og 1100-tallet (“The Big Chill”) i Sentral-Asia og Iran som pushet tyskspråklige folk fra Sentral-Asia til å trekke sørvestover; i Iran traff de så på et land der landbruk var svekket av den samme kuldeperioden og som derfor var mindre stabil både sosioøkonomisk og politisk — så “The Big Chill” hjelper oss til å forstå hvorfor tyrkerne i det hele tatt migrerte fra der de opprinnelig kom fra, for etterhvert å havne i dagens Tyrkia som jo tidligere var bebodd av helt andre folkegrupper.

«Den lille istiden»
ca. 1580-1820

hjelper bedre å forstå Det oṣmānske rikets 1600-tallskrise

- En annen kuldeperiode er «Den lille istiden» rundt 1600-tallet — en periode som var preget av mye uro og opprør i Det osmanske riket som svekket sentralmakten og etterhvert førte til rikets nedgang («1600-talls-krisen»). Årsakene til Det osmanske rikets nedgang (som ble mer eller mindre identifisert med hele regionens nedgang) har vært mye omdiskutert i historiografien. Det å ta med klimaendringer i regnestykket lar oss se hvordan kuldeperioder rammet landbruk og dermed også statens inntekter, noe som åpner for «nye analyser av politiske og sosiale endringer […], ikke bare som et resultat av styresett og økonomi, men også av vær, jordkjemi og klima» (Mikhail, 13).

How an Icelandic volcano helped spark the French Revolution

Profound effects of eight-month eruption in 1783 caused chaos from US to Egypt, say experts

Greg Neale

Thu 15 Apr 2010 19.11 CEST

Smoke and steam hangs over the volcano under the Eyjafjallajokull glacier in Iceland. Volcanic ash drifting across the Atlantic forced the cancellation of flights in Britain and disrupted air traffic across Europe. Photograph: Jon Gustafsson/AP

Just over 200 years ago an Icelandic volcano erupted with catastrophic consequences for weather, agriculture and transport across the northern hemisphere - and helped trigger the French revolution.

The Laki volcanic fissure in southern Iceland erupted over an eight-month period from 8 June 1783 to February 1784, spewing lava and poisonous gases that devastated the island's agriculture, killing much of the livestock. It is estimated that perhapsa quarter of Iceland's population died through the ensuing famine.

Then, as now, there were more wide-ranging impacts. In Norway, the Netherlands, the British Isles, France, Germany, Italy, Spain, in North America and even Egypt, the Laki eruption had its consequences, as the haze of dust and sulphur particles thrown up by the volcano was carried over much of the northern hemisphere.

The Guardian Eur

- Vulkanutbruddet på Island 1783/4 som jeg allerede har nevnt ifm. den franske revolusjonen hadde også dramatiske konsekvenser i Midtøsten der kulda førte til «tjue år med sult, tørke, sykdom og nød» (Mikhail). Hverken den franske revolusjonen, eller den franske invasjonen av Egypt, samt de store reformprosessene i Midtøsten som ble delvis en reaksjon på denne invasjonen, bør sees uten å ta slike klimaendringer i betrakting. Det er derfor at Mikhail skriver at «perioder med nedkjøling eller klimatiske svingninger ofte har hatt større innvirkning på landbefolkningen i MØNA enn de politiske makthaverne som tilsynelatende styrte dem» (*ib.*).

«Midtøsten»

Men hva er «Midtøsten» ?

Midt?
Øst?

Tenk litt!

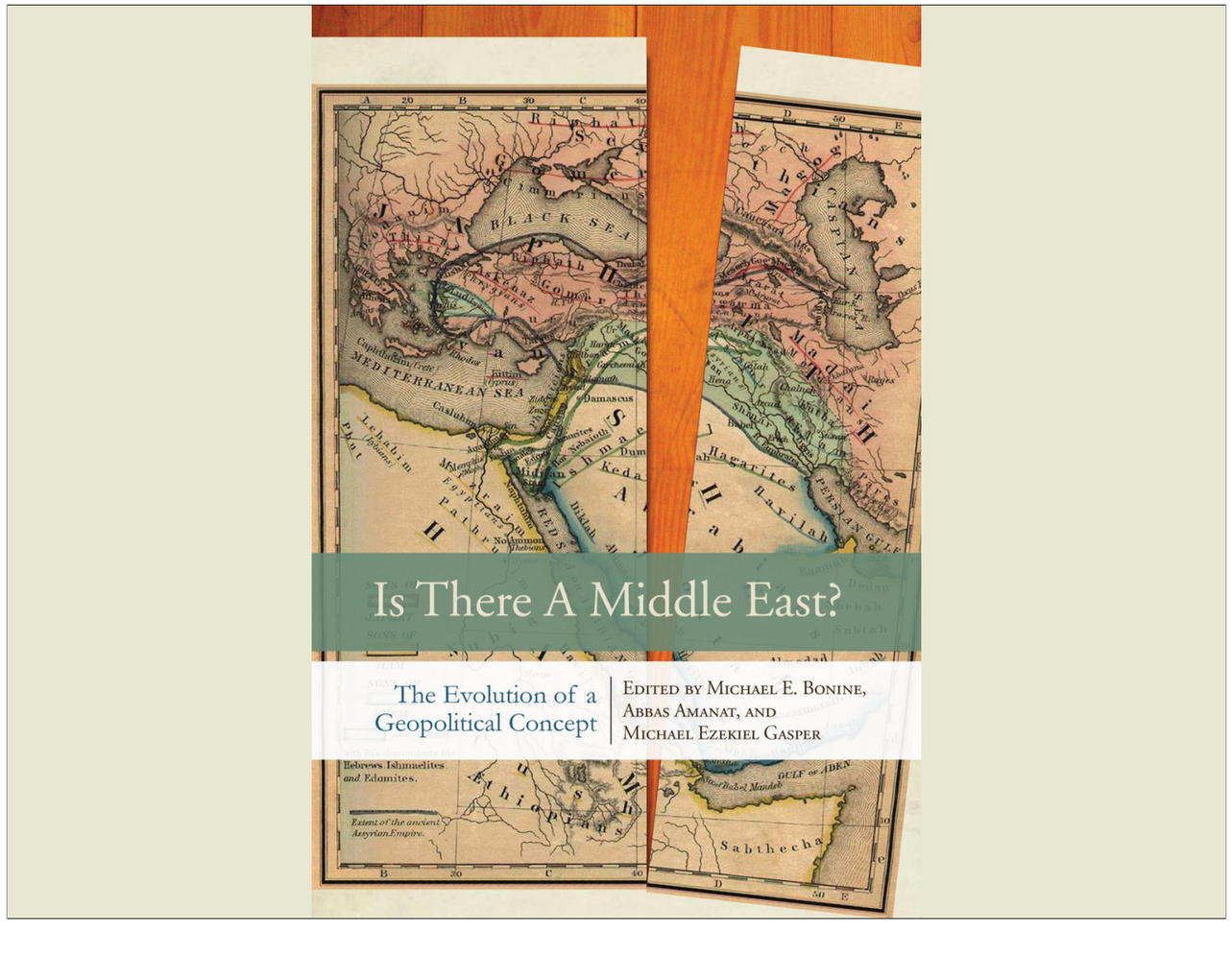
‘Middle East’

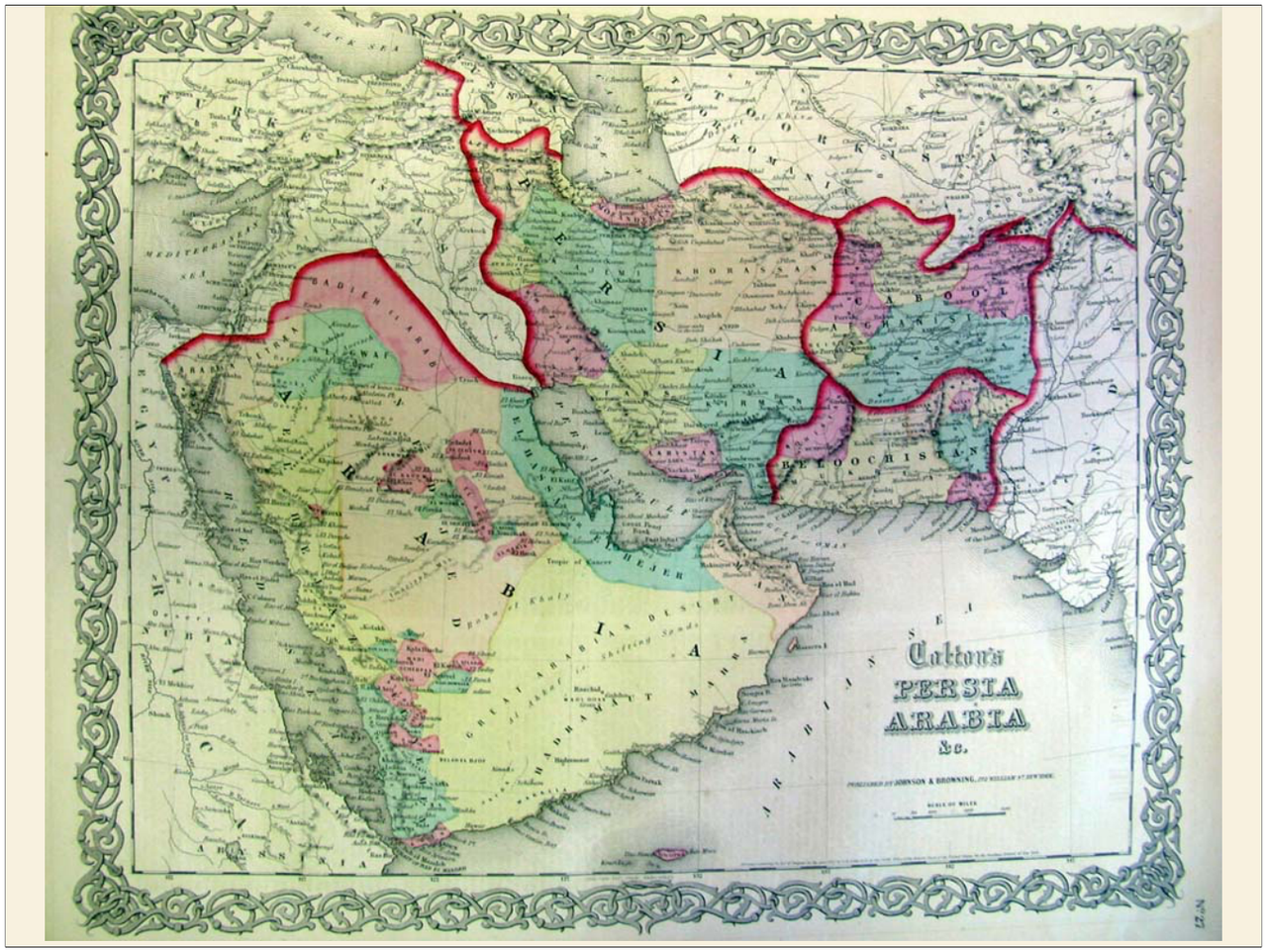

Wikipedia, i dag

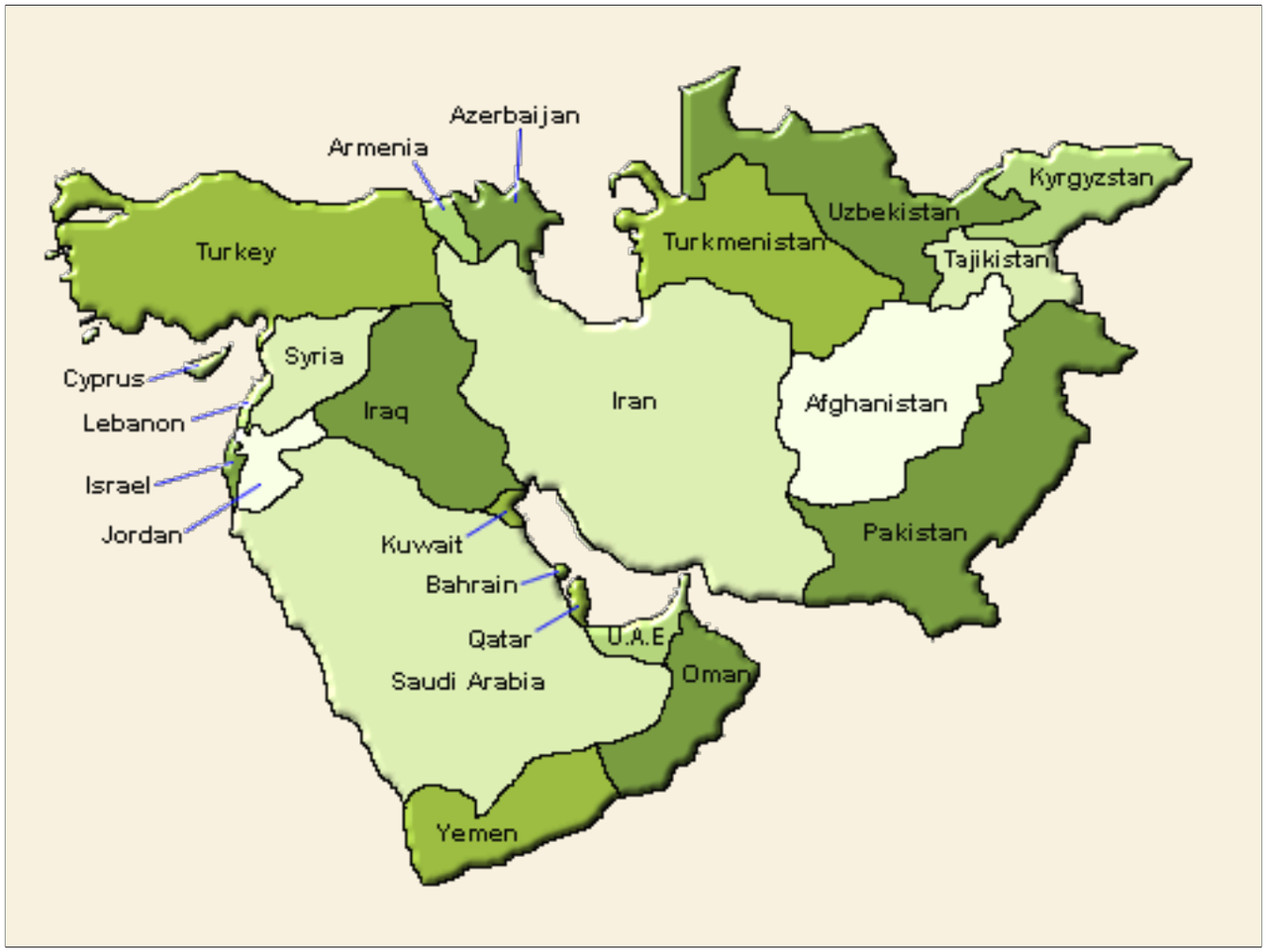
Wikipedia, i dag.
men
MØ: fra engelsk… [✨]

Is There A Middle East?
The Evolution of a Geopolitical Concept
Edited by Michael E. Bonine, Abbas Amanat, and Michael Ezekiel Gasper

MØ: fra engelsk, fra 1876: mellom “Near East” (midt-1800-t =OR [*Det osmanske riket*], først inkl. Balkan, senere: OR utenfor Europa) og “Far East” (opprinnelig alt østafor «det Nære østen», dvs. inkl. India); etter at britene erobret India (1858) og etablerte “the Indian Empire” (1876), ble “Far East” = Asia øst og NØ for India
→ dvs: MØ =
Regionen mellom OR (“Near East”) og (britisk) India, altså regionen der GB og RU kjempet om innflytelse (“The Great Game”).* Mer kjent etter 1902 avisartikkel om nettopp dette sp, som argumenterte for sterkere br. (flotte)presens i den persiske gulfen.
→ et imperialistisk begrep! {sett utenfra («etisk»), ikke sett fra folk som bor der selv («emisk»)}
dvs. «MØ» har ingen ‹naturlige› grenser, og er ikke et område tydelig avgrenset kulturelt av nabo-områdene.

* “‘The Great Game,’ said Hugh. It was a sad moment for him, born nearly a century too late to participate in the struggle that had taken place between the two great powers in the no-man’s-land between the frontiers of Asiatic Russia and British India.” (Eric NEWBY, *A short walk in the Hindu Kush*, ch. 6; min utheving)

OBS: def. av «MØ» endredes etter OR's fall {da "Near East" forsvant, liksom}
Grensene til denne «MØ» i dag? mange forskjellige «De-fini-sjoner» (= «av-grens-ninger»): her f.eks. uten Egypt («N-Af»), men inkl. noe av både sentral- og sør-Asia (Turkestan, AF, PK) samt EU-landet Kypros

Beslektede begrep:

- «Orient» : land i øst (soloppgang): cf. »Morgenlandet« (i det Gamle testament: land øst for Israel [konkret: Mesopotamia]; senere ‘vandret’ grensen vestover). På 1800-t utvidet til hele OR inkl. Balkan, + Asia (og delvis Afrika): altså land øst for Eur. der europ. hadde imperiale interesser.
- cf. Anatolia < ἀνατολή «opp-gang», øst [«vismenn fra Østen» i NT : μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν]
- cf. Levanten (< ital./spansk *levare* «å gå opp» [sc. solen]) → land øst for Middelhavet (spes. “Greater Syria”: SY, LB, IL/PS, JO)

Alle ovennevnte er begrep *utenfra*: [‹etiske›]
Hva med *emiske* [‘native’ terms]?

I dag finnes også:

- oversatt arab. الشرق الأوسط; også pers. (خاوَرِ میانه), türk. (Orta Doğu), urdu (مشرق وسطی) osv.

men se nøye på logoen: hele Afrika er med ! ?

historisk:

- المشرق - المغرب (*mashriq* vs *maghrib*)
- دار الإسلام (*dār al-islām* «islam's ‹hus›/verden» ["the realm of Islam"])

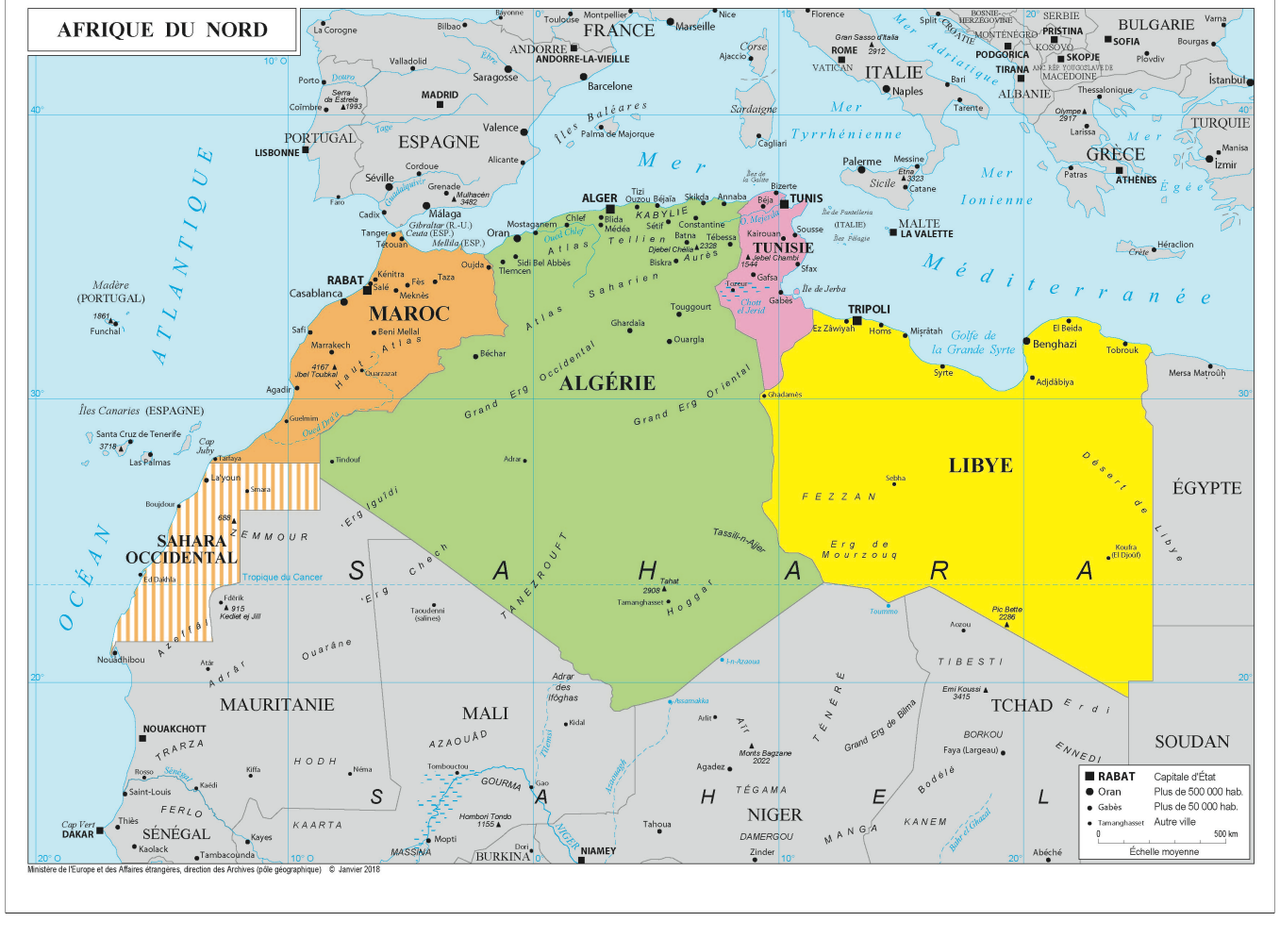

• المشرق - المغرب (*mashriq – maghrib*)

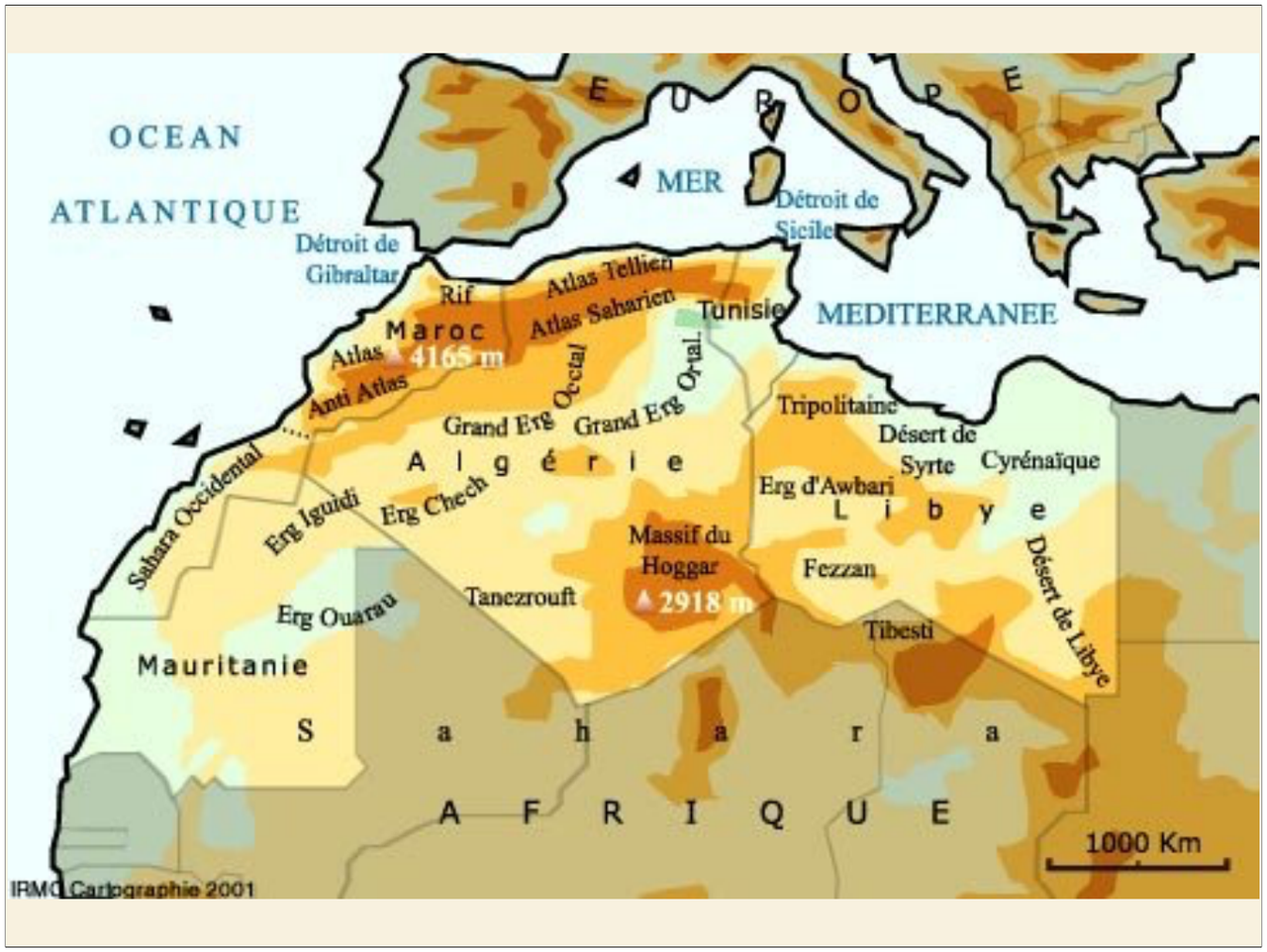
Den østre og den vestre del — av hva? av et felles kulturrom / så: av den arabiske verden.

særlig fransk: Maghreb
«Le Grand Maghreb»

formet fransk begrep «Afrique du nord»
{se videre Abdelmajid Hannoum, *The Invention of the Maghreb: Between Africa and the Middle East* (Cambridge: Cambridge University Press, 2021)}

« Afrique du nord » uten Mauritania…

… og med Mauritania…

Océan Atlantique
Alger
Tunis
Tanger
Constantine
Oran
Mer Méditerranée
Fès
TUNISIE
Rabat
Casablanca
Tripoli
Benghazi
Alexandrie
Marrakech
Béchar
Le Caire
MAROC
ALGÉRIE
Tindouf
LIBYE
ÉGYPTE
Assouan
Nouadhibou
MAURITANIE
MALI
NIGER
TCHAD
SOUDAN
Nouakchott
SÉNÉGAL

… med EG

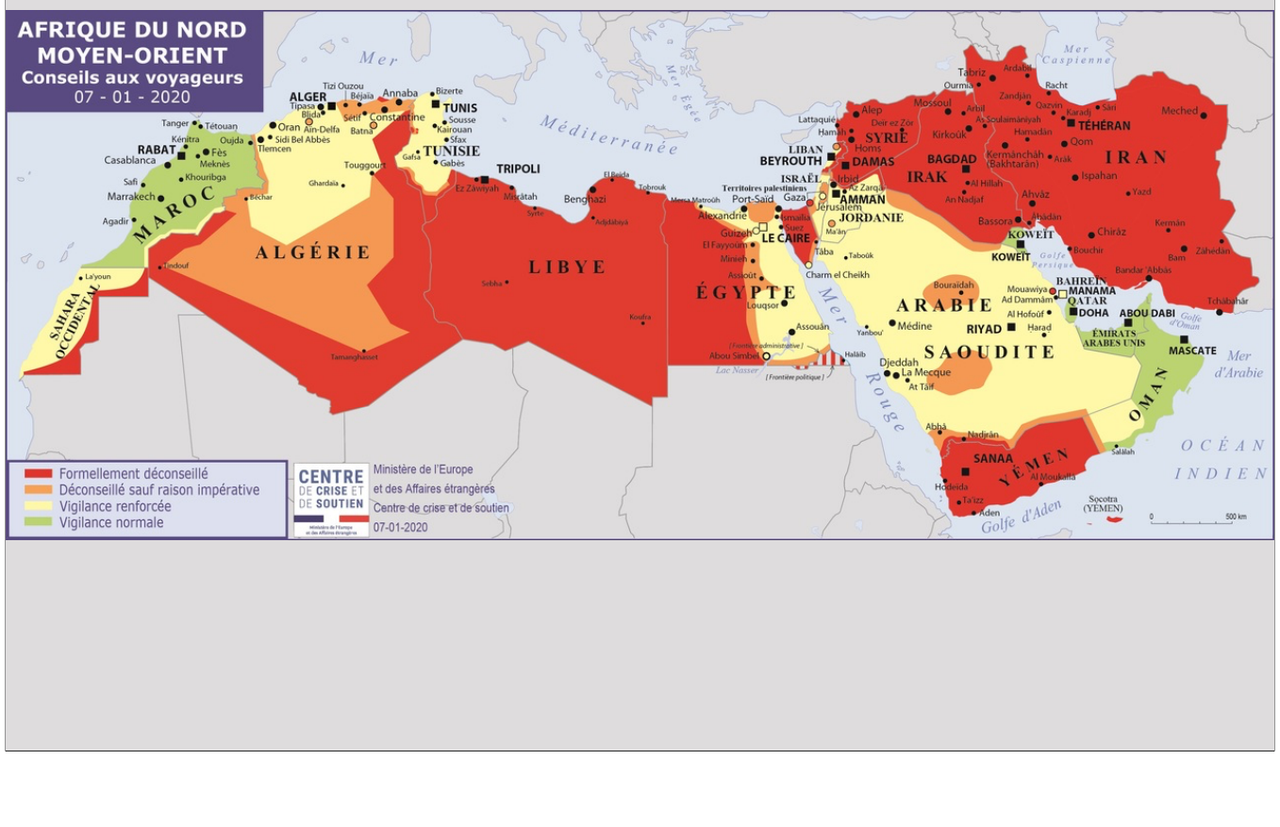
med SD, men uten MR?
→
«Nordafrika»: også her avgrensnings-/definisjonsproblemer

AFRIQUE DU NORD ET MOYEN-ORIENT

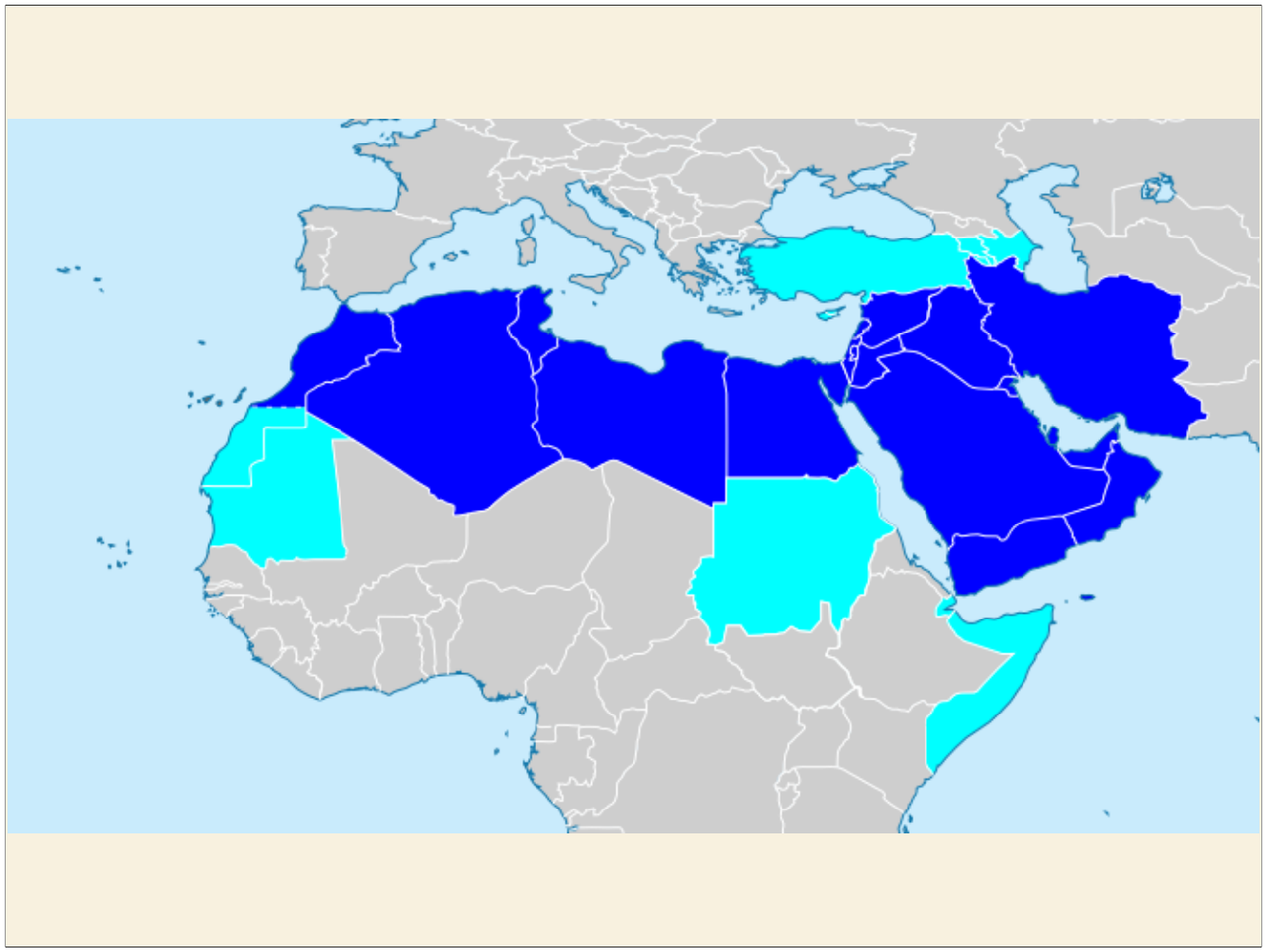
Ministère des Affaires étrangères et du Développement international, direction des Archives (pôle géographique) © Janvier 2017

MØNA 1: uten MR, SD, TR, CY

AFRIQUE DU NORD
MOYEN-ORIENT
Conseils aux voyageurs
07 - 01 - 2020
Mer Méditerranée
Mer Caspienne
Mer Rouge
Mer d'Arabie
Golfe Persique
Golfe d'Oman
Golfe d'Aden
OCÉAN INDIEN
Lac Nasser
MAROC
ALGÉRIE
TUNISIE
LIBYE
ÉGYPTE
SAHARA OCCIDENTAL
SYRIE
LIBAN
ISRAËL
Territoires palestiniens
JORDANIE
IRAK
IRAN
KOWEÏT
ARABIE SAOUDITE
BAHREIN
QATAR
ÉMIRATS ARABES UNIS
OMAN
YÉMEN
ALGER
TUNIS
TRIPOLI
LE CAIRE
AMMAN
DAMAS
BEYROUTH
BAGDAD
TÉHÉRAN
RABAT
RIYAD
DOHA
ABOU DABI
MASCATE
SANAA
Socotra (YÉMEN)
Formellement déconseillé
Déconseillé sauf raison impérative
Vigilance renforcée
Vigilance normale
CENTRE DE CRISE ET DE SOUTIEN
Ministère de l'Europe et des Affaires étrangères
Centre de crise et de soutien
07-01-2020
0 500 km

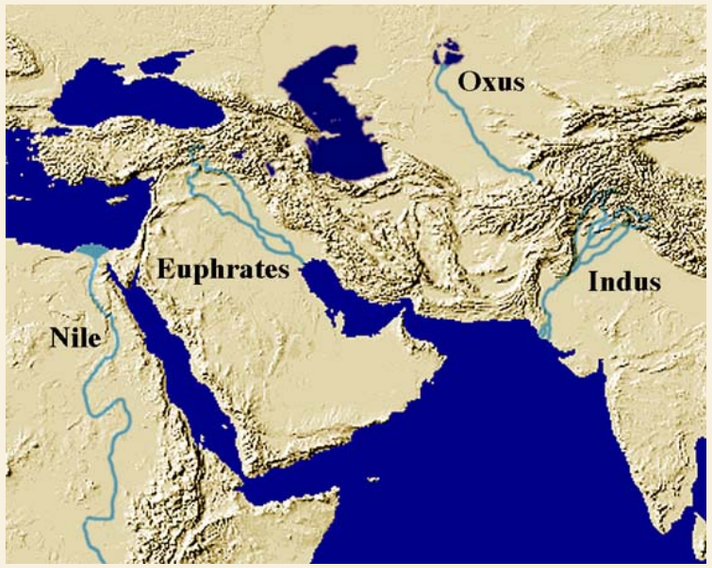

MØNA 2: uten MR, med SD, TR, +AF

MØNA 3: med SO, CY, Armenia, Azərbaycan, uten AF

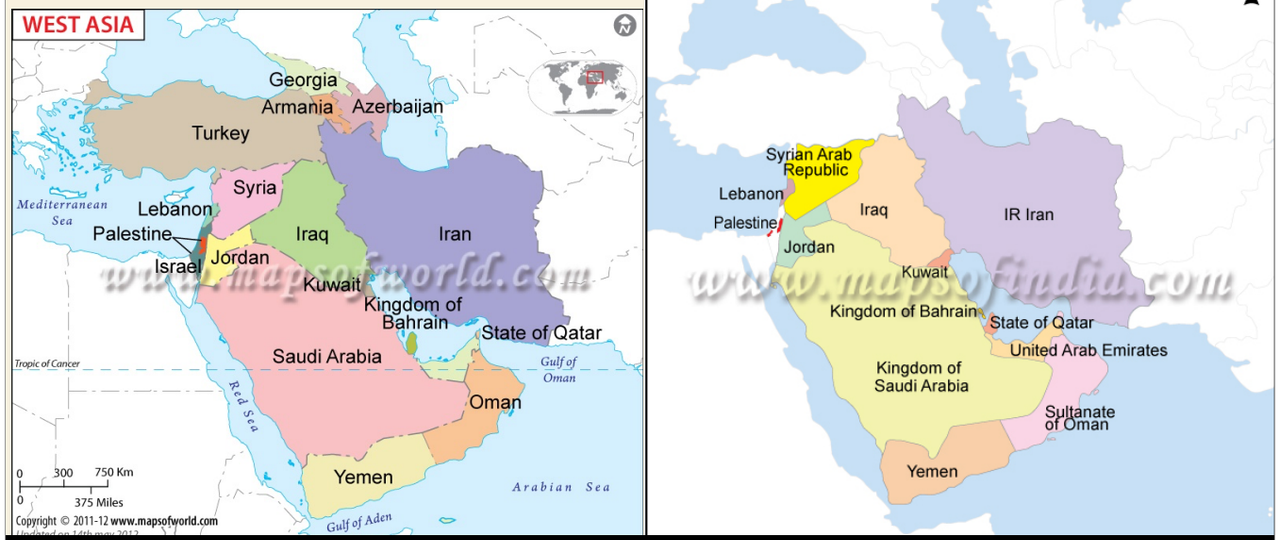
‘Nile-to-Oxus region’

(Marshall Hodgson, *The Venture of Islam*)

Forsøk å erstatte eurosentriske begrep:

• Nile-to-Oxus region (Hodgson 1960-tallet; fra Nilen til Amu Darya – en region spesielt preget av å være det sentrale knutepunktet mellom Middelhavet (med Hellas og Romerriket), Afrika, Arabia, Persia, Sentral-Asia og Sør-Asia), med intensiv kontakt mellom alle disse, og utveksling av både varer, idéer, og delvis også befolkningsgrupper — og også, ved siden av Kina, den regionen i verden med den lengste skriftlig dokumenterte historien.

WHAT IS SWANA?

S.W.A.N.A. is a decolonial word for the South West Asian/ North African (S.W.A.N.A.) region in place of Middle Eastern, Near Eastern, Arab World or Islamic World that have colonial, Eurocentric, and Orientalist origins and are created to conflate, contain and dehumanize our people. We use SWANA to speak to the diversity of our communities and to forward the most vulnerable in our liberation.

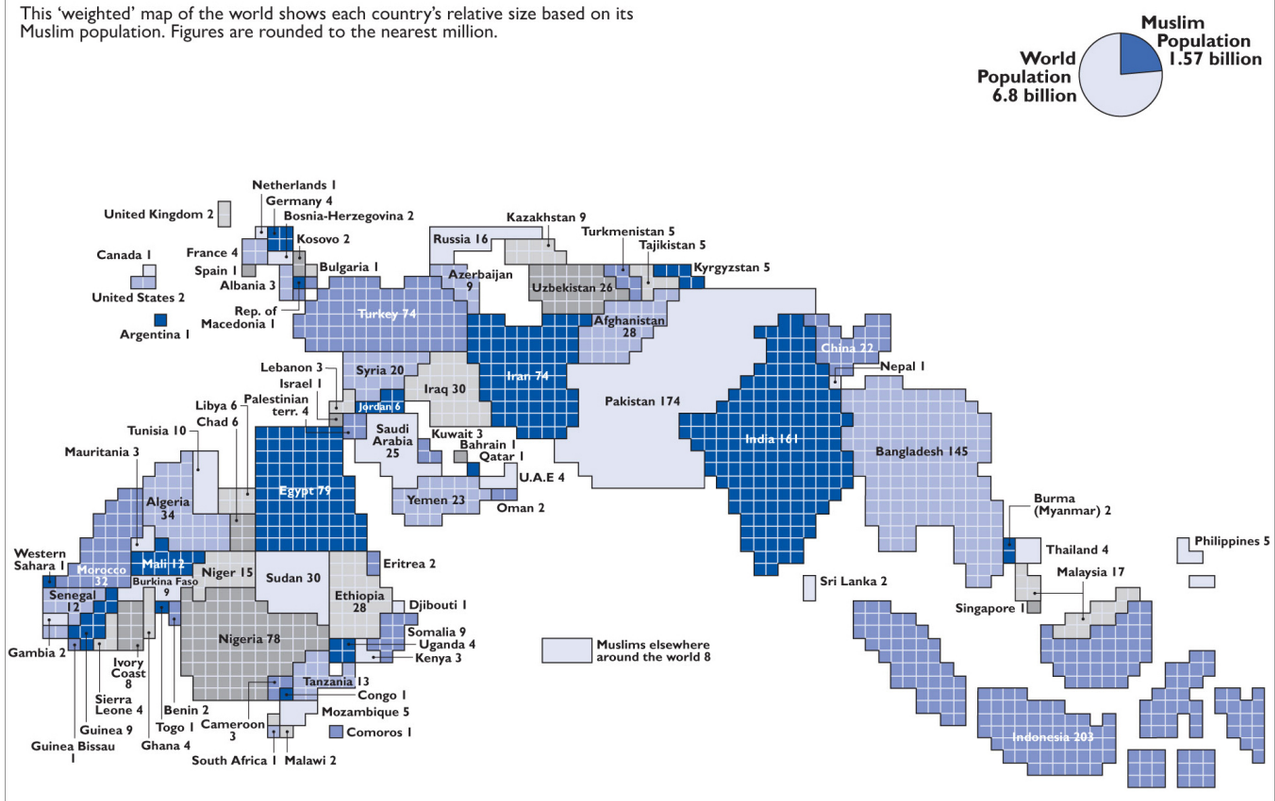
…

- Vest-Asia {postkolonial, men ikke emisk}
- men heller ikke her er det enighet: TR med eller ikke?

og er det V-Asia el SV Asia?

Forsøk å finne **alternativer til eurosentriske begrep** fortsetter:

2017-: forsøk å fremme bruk av SWANA (South West Asia and North Africa) som et ikke-kolonialt alternativ til MENA <swanaalliance.com> [også brukt i NSMES-konferansen nå i september]

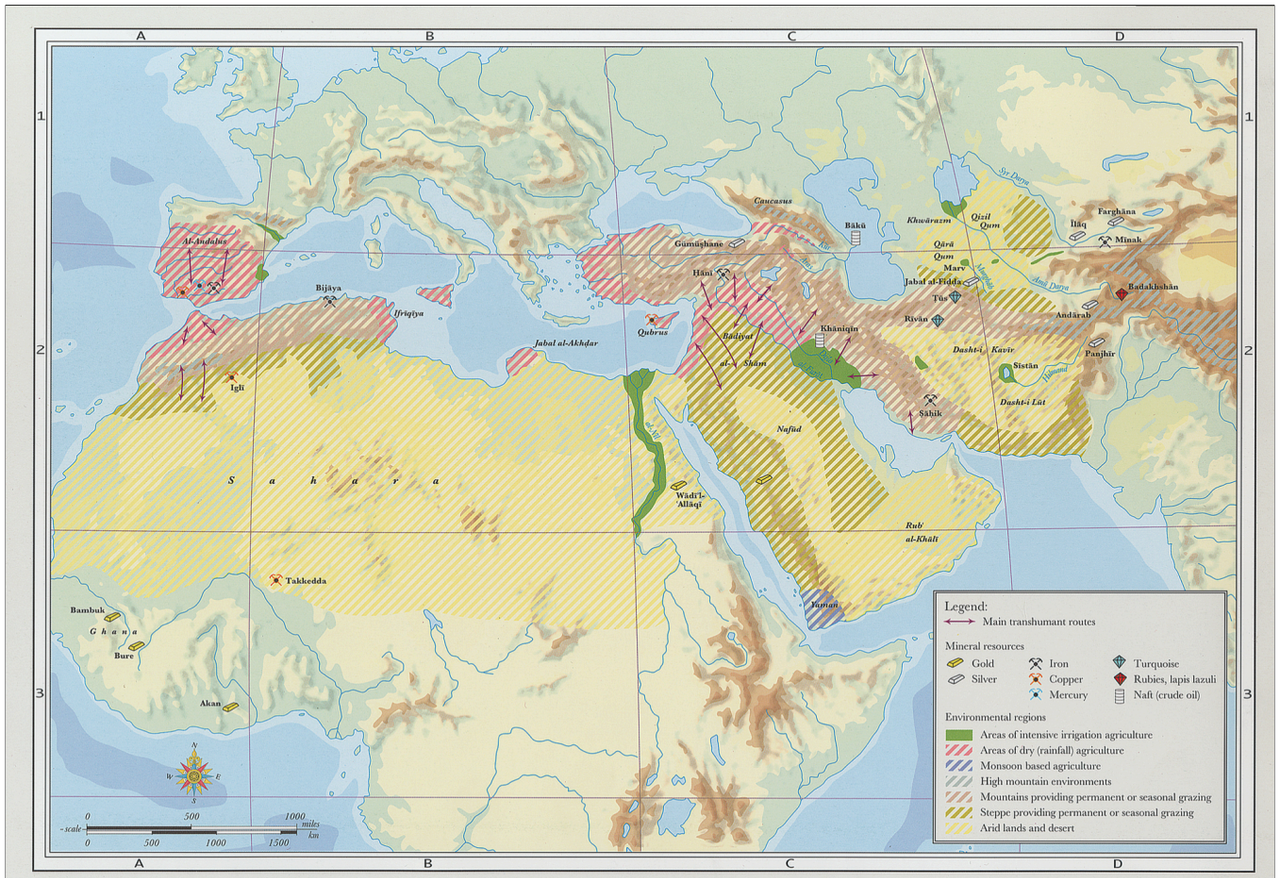

Et annet emisk begrep:

- دار الإسلام (*dār al-islām* «islam's ‹hus›/verden» [“the realm of Islam”])

Men «Den islamske verden» ≠ MØ!

  - ابن قيم الجوزية (1300-t) [Ibn Qayyim al-Jawziyya]: D-Isl = regioner bebodd av muslimer *og styrt etter islamsk lov*. NB: Denne def. er utviklet i avgrensning til regioner erobret av mongolene!
- Den islamske verden
  - inkl. ikke minst India/Sørasia og Indonesia, men også AF, Sentralasia, store deler av Afrika (og etterhvert diasporaen!)
  - de fleste muslimer lever utenfor MØNA; det tok 300-400 år før flertallet av befolkningen her var blitt muslimsk
- “Muslim-majority countries”

ENVIRONMENTS AND MINERAL RESOURCES OF THE ISLAMIC WORLD circa 390/*1000*

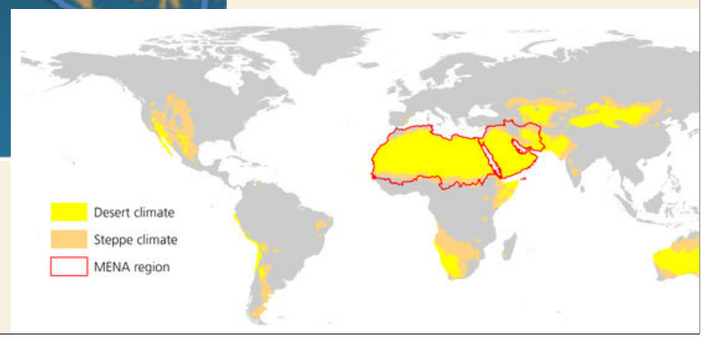
Viktig å merke seg at det ikke bare er de (variable) grensene som ‹definerer› regionen — men også andre dimensjoner:
Ikke minst **økologisk**:

- ørken og halvørken
- oaser (inkl. «elve-oaser»: Nil, Mesopotamia)
- hav (Middelhavet, Rødehavet, Gulfen, Det indiske hav, Svartehavet): viktige for handel
- kystområder
- fjell

og hvordan disse påvirket **økonomiske** muligheter:
– intensivt landbruk
– ekstensivt landbruk (jordbruk + fedrift på større men mindre fruktbare områder)
– (halv)nomadisme
– handel (skip, karavaner)
– byer som handels- og forvaltningssentre + håndverk
– fjell som tilfluktssteder for minoriteter

“Great Arid Zone”

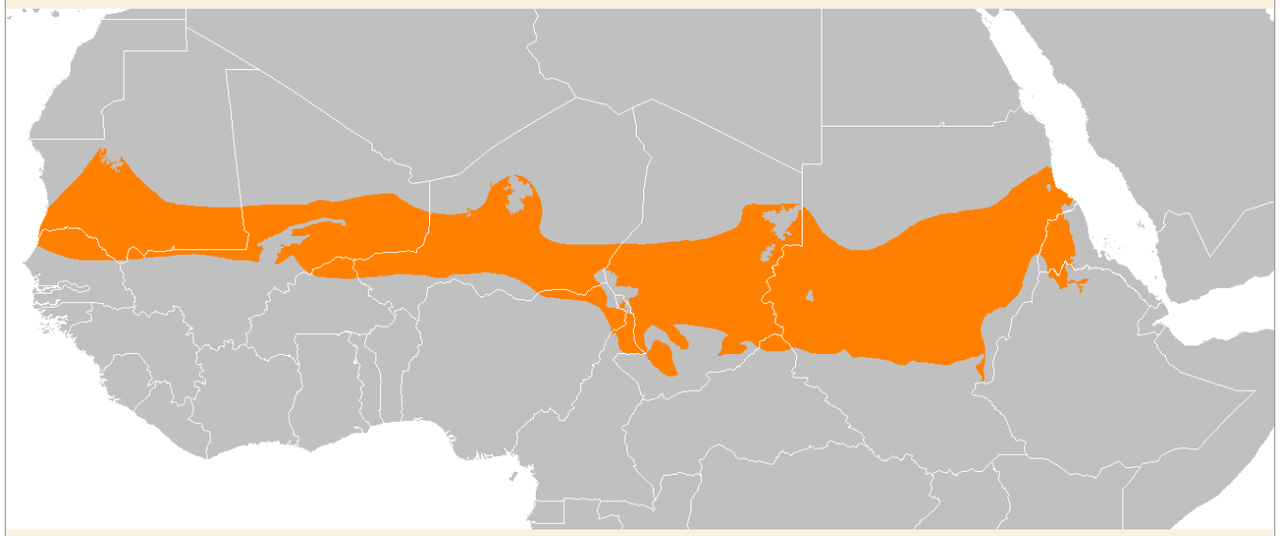

Silverstein påpeker at det meste av området vi er interessert i ligger i «Den store tørre sonen», og at tilgang til vann, forvaltning av vannressurser, og domestisering av kameler derfor var helt avgjørende for hvordan menneskene her kunne overleve og utforme sine sosiale, økonomiske og politiske systemer. Det er ikke tilfeldig at noen av våre eldste komplekse sivilisasjonene utviklet seg i elveoaser langs Nilen, Eufrat & Tigris (Mesopotamia), og Indus, og at sofistikerte vanningssystemer ble anlagt i Iran og mange andre fjellområder. Og soner der kameler ikke trivdes noe særlig var ofte også en grense for hvor lett islam kunne spre seg.

{kartkilde: Akio Tanabe, “The South Asian Path of Development: A Historical and Anthropological Perspective”, i *The Cultural Basis of Economic Growth in India*, ed. Kazuo Mino & Tadashi Yagi, Singapore: Springer Nature, Sep. 2022, s. 8; Jan Herrmann & al., “Modeling the Soiling of Glazing Materials in Arid Regions with Geographic Information Systems (GIS)”, i *Energy Procedia* 48 (2013), < https://www.researchgate.net/publication/257840303_Modeling_the_Soiling_of_Glazing_Materials_in_Arid_Regions_with_Geographic_Information_Systems_GIS>, s. 717}

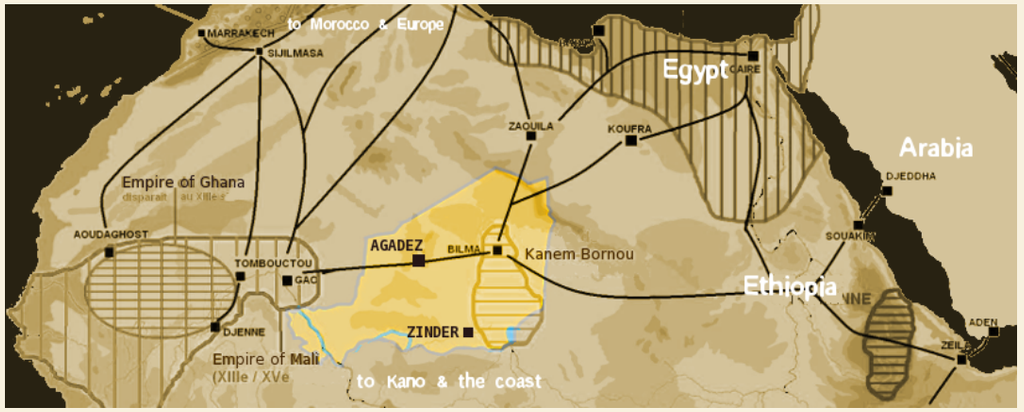
Sahel | الساحل

as-sāḥil «kyst/kant»

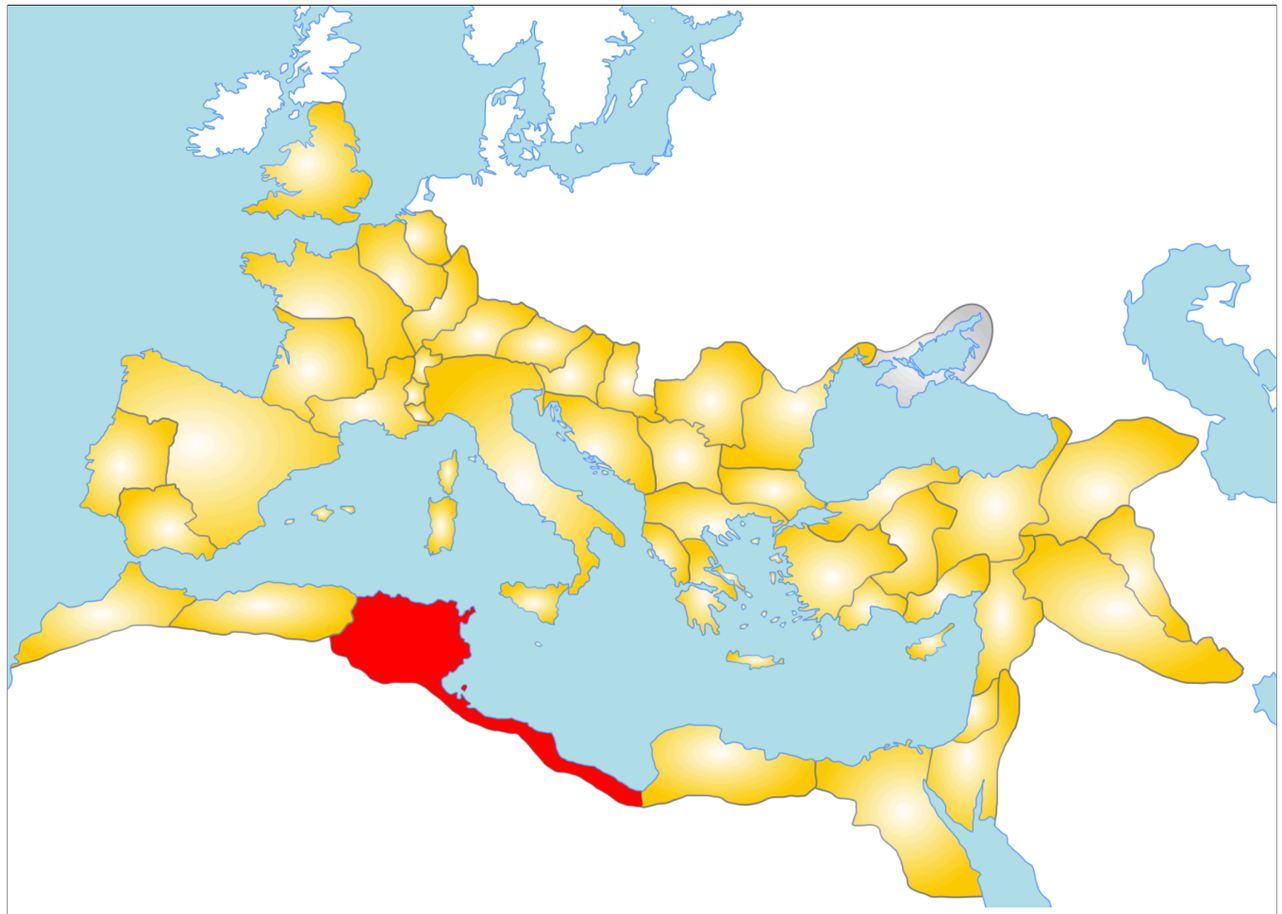
direkte uttrykt i der arabiske ordet brukt for det området sør for Sahara-ørkenen:
Sahel
som var en økologisk (kamel!) og dermed også kulturell «kant»/grense

Karavan-handelsvei

ca. 1400

Ørkenen (الصحراء *al-ṣaḥrāʾ* > «Sahara») derimot er alt annet enn en grense!
snarere et stort rom av handelsforbindelser – muliggjort takket kamelen

The Roman province Africa Proconsularis (*red*) to which **Ifriqiya** corresponded and from which it derived its name

- Mindre /under-regioner:
  - “Africa” → Ifrīqiyā (افريقيا), = al-Maghrib al-Adnā (المغرب الأدنى) «Den nære vesten»

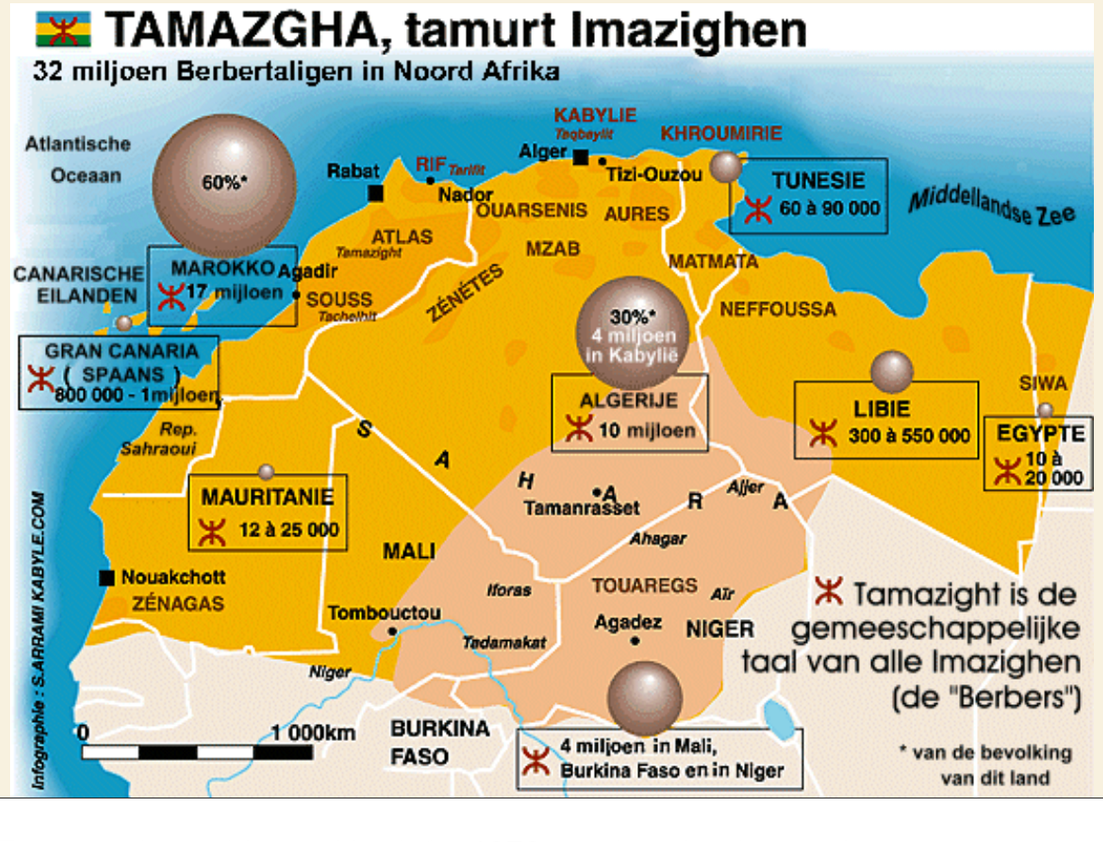
ⵜⴰⵎⴰⵣⵉⵖⴰ

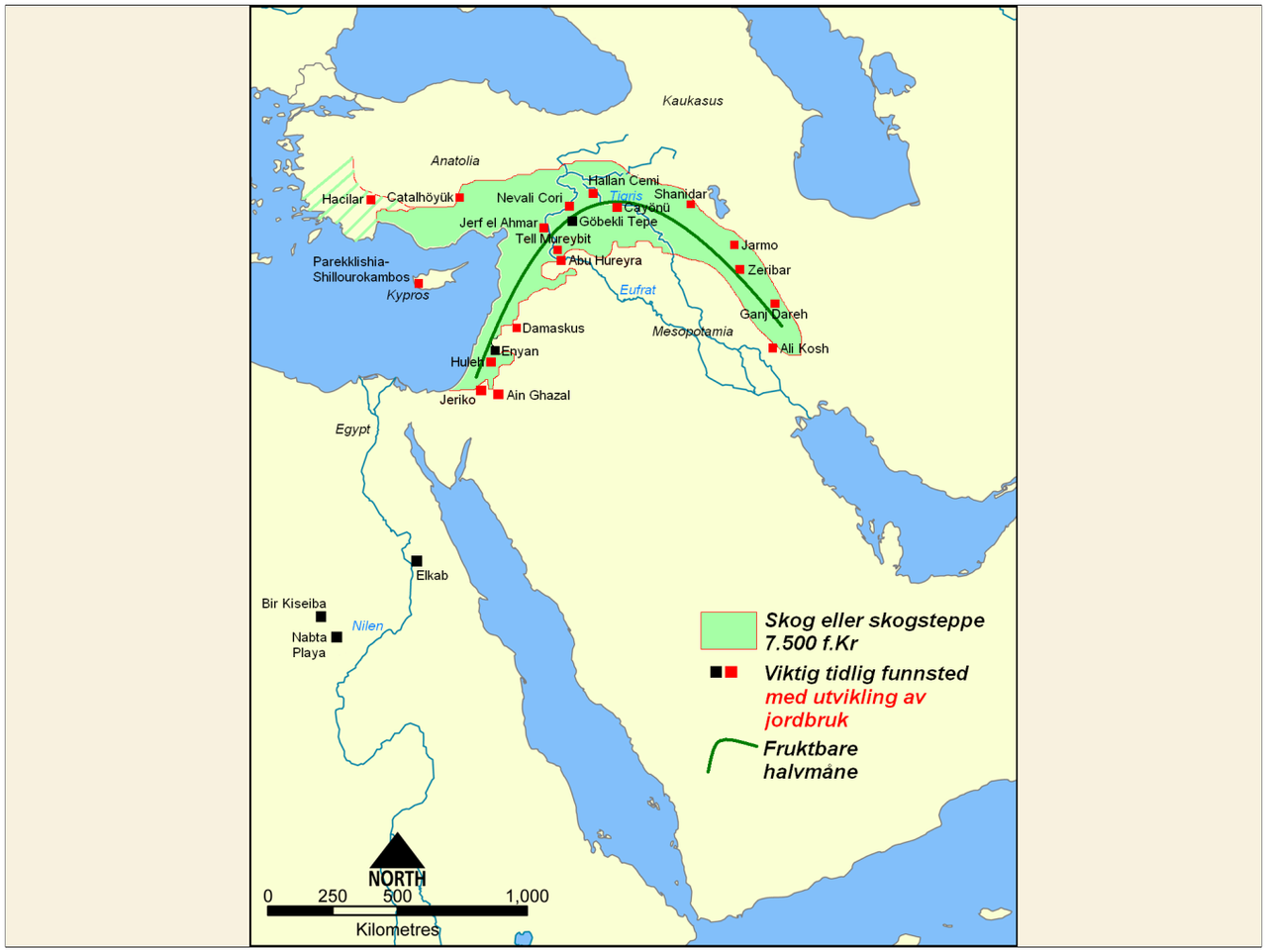
Tamazɣa

Tamazɣa: området der imaziɣn («berber») bor. Et nytt ord som ble tatt i bruk fra 1970-t av imaziɣn-bevegelser.
{Tifinaɣ er skriftet brukt for å skrive tamaziɣt}

ⵜⴰⵎⴰⵣⵖⴰ

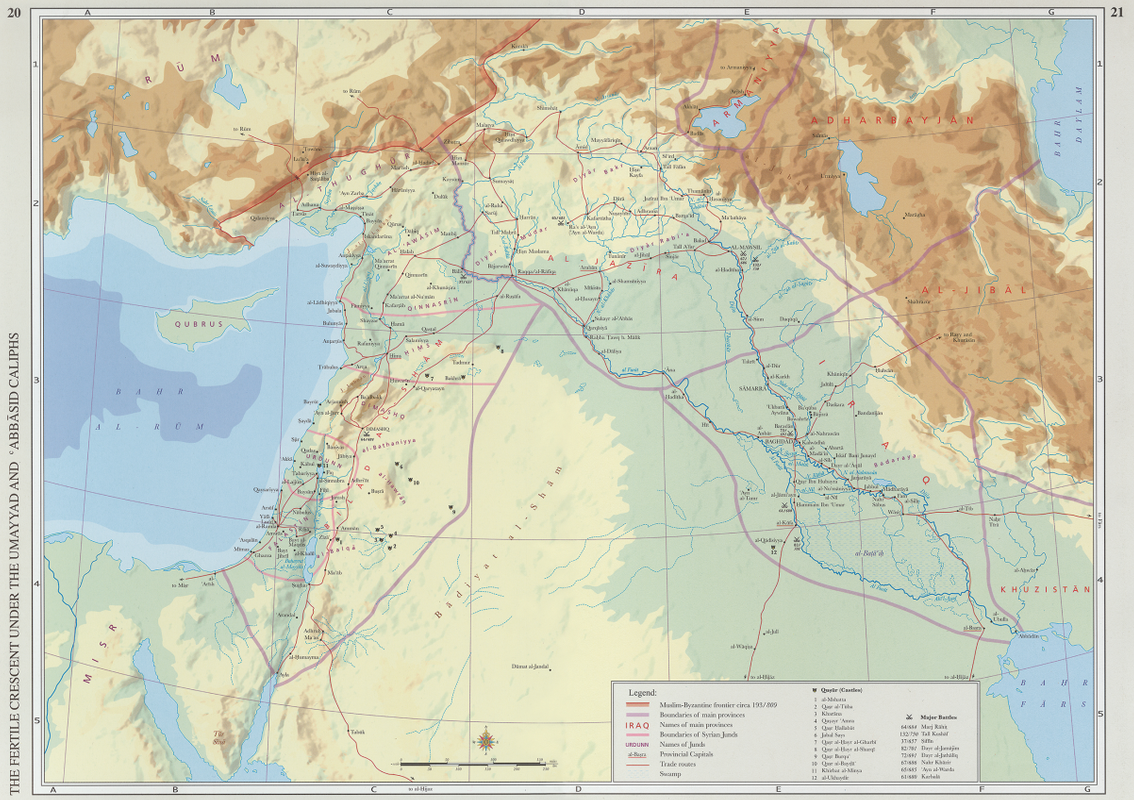
Tamazɣa: området der imaziɣn («berber») bor. Et nytt ord som ble tatt i bruk fra 1970-t av imaziɣn-bevegelser.
{Tifinaɣ er skriftet brukt for å skrive tamaziɣt}

- «Den fruktbare halvmåne»

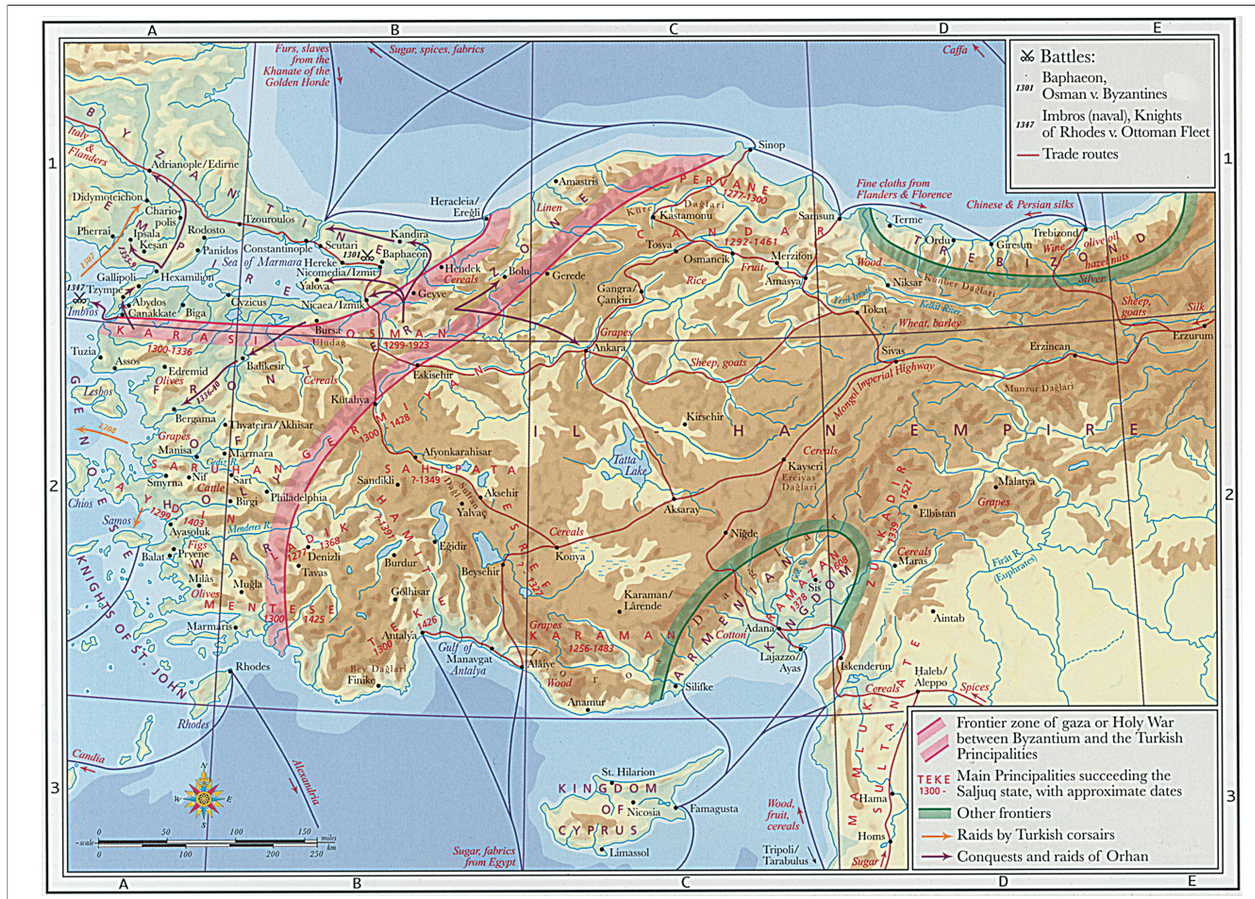
- Mesopotamia (Μεσοποταμία «[landet] mellom elvene»)
    - [ˌmɛsɔpɔtaˈmiːa] cf. ʿIrāq {opprinn. betydning}

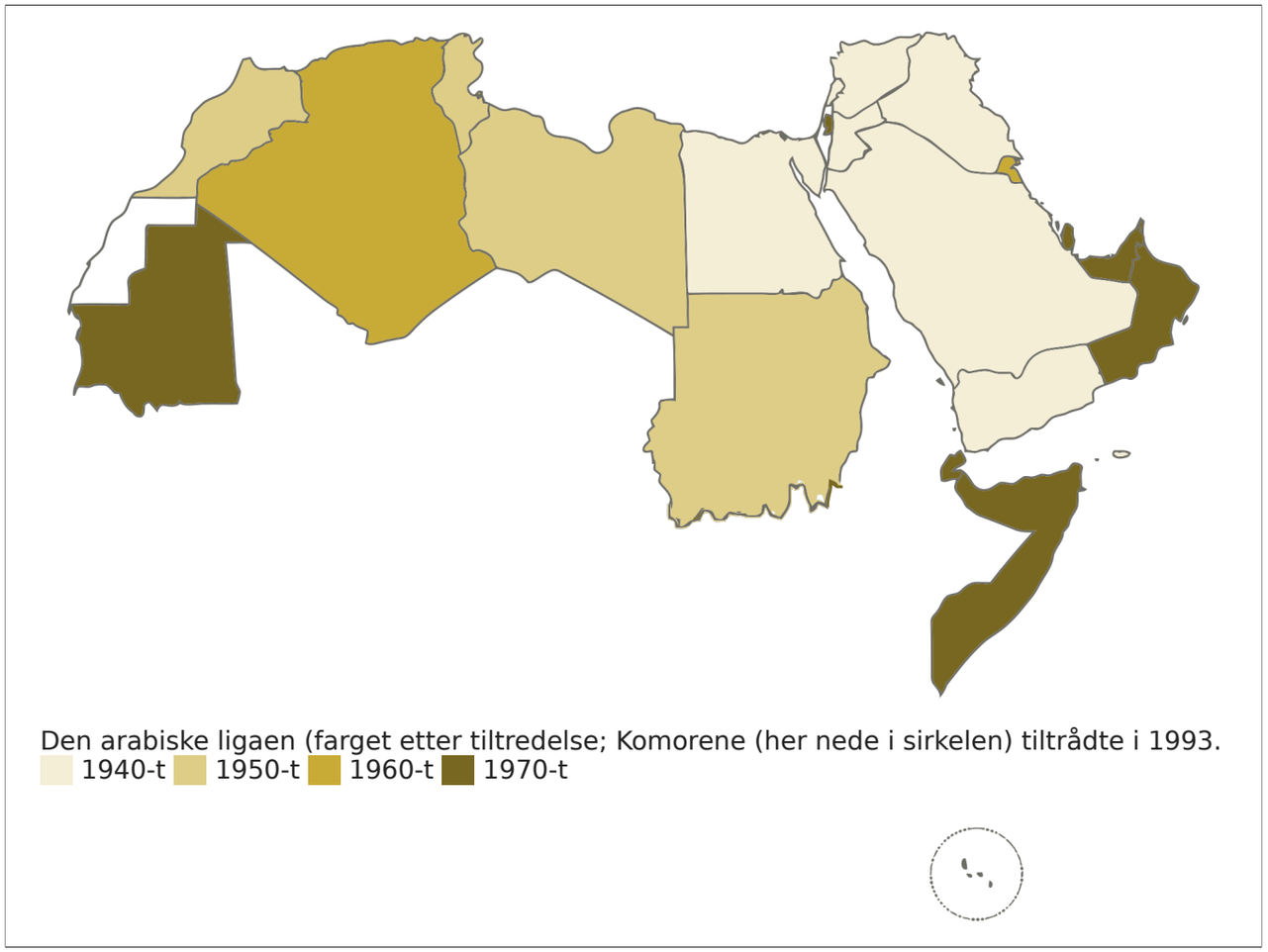

العراق (*al-ʿIrāq*)

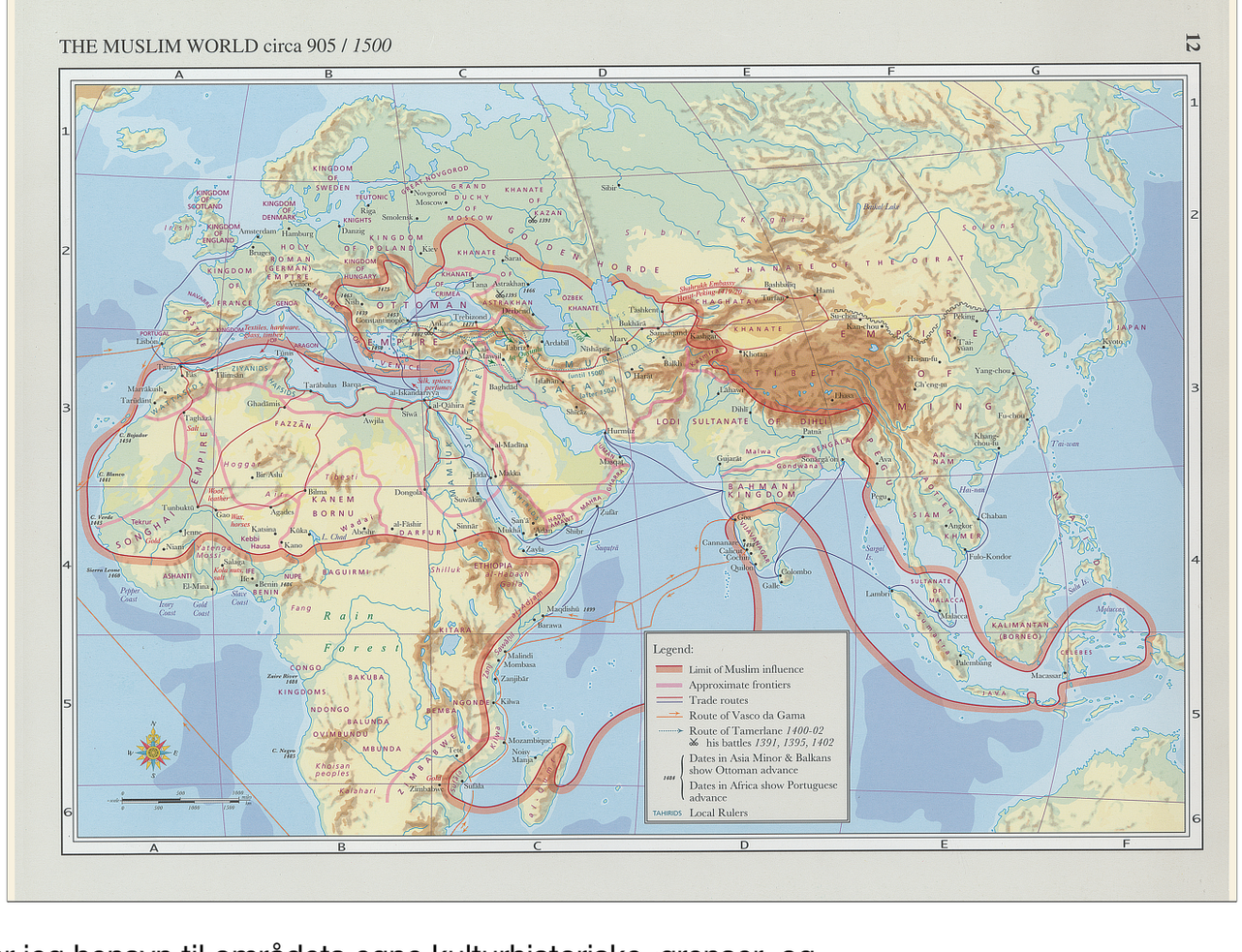
الجزيرة (*al-Jazīra*)

بلاد الشام (*bilād al-shām*)

Battles:
Baphaeon, Osman v. Byzantines
1301
Imbros (naval), Knights of Rhodes v. Ottoman Fleet
1347
Trade routes
Furs, slaves from the Khanate of the Golden Horde
Sugar, spices, fabrics
Caffa
Fine cloths from Flanders & Florence
Chinese & Persian silks
Italy & Flanders
Linen
Wood
Rice
Fruit
Silver
Sheep, goats
Silk
Wheat, barley
Grapes
Cereals
Olives
Figs
Cattle
Lesbos
Chios
Samos
Rhodes
Candia
Alexandria
Cotton
Spices
Wood, fruit, cereals
Sugar
Sugar, fabrics from Egypt
Mongol Imperial Highway
Sinop
Amastris
Heraclea/ Ereğli
Kastamonu
Samsun
Terme
Tosya
Osmancik
Merzifon
Ordu
Giresun
Trebizond
Gerede
Bolu
Amasya
Niksar
Tokat
Sivas
Erzincan
Erzurum
Ankara
Gangra/ Çankiri
Kirshir
Kayseri
Malatya
Elbistan
Aksaray
Niğde
Konya
Karaman/ Lârende
Aintab
Adana
Lajazzo/ Ayas
Iskenderun
Haleb/ Aleppo
Sis
Maras
Firat R. (Euphrates)
Constantinople
Scutari
Baphaeon
Nicomedia/ Izmit
Nicaea/ Izmit
Hendek
Geyve
Adrianople/ Edirne
Didymoteichon
Chario polis
Pherrai
Ipsala
Rodosto
Kesan
Izzouroulos
Panidos
Sea of Marmara
Gallipoli
Hexamilion
Trympe
Alydos
Çanakkale
Biga
Gyzicus
Imbros
Tuzla
Assos
Edremid
Ballkesir
Burse/ Uludag
Eskisehir
Kütahya
Bergama
Ihyatcira/ Akhisar
Manisa
Marmara
Smyrna
Nif
Sart
Philadelphia
Birgi
Ayasoluk
Balat
Pryene
Milâs
Mugla
Marmaris
Denizli
Tavas
Egidir
Burdur
Beyschir
Gölhisar
Antalya
Gulf of Manavgat Antalya
Bey Daglari
Finike
Alâiye
Anamur
Silifke
Akshir
Yalvaç
Afyonkarahisar
Sandikli
Aksehir
Kirshir
Tatta Lake
Ercivas Daglari
Munzur Daglari
Kelkit River
Kizil Irmak
Yeshil Irmak
Menderes R.
Gediz R.
Sakarya R.
Kara Dagh
Kara Hissar
Kastamonu
Daglari
Kure
Kara Dagh
Kamber Daglari
Olive oil
hazelnuts
Wire
Sheep, goats
Rice
Grapes
Figs
Olives
Cattle
Cereals
Wood
Frontier zone of gaza or Holy War between Byzantium and the Turkish Principalities
TEKE 1300 - Main Principalities succeeding the Saljuq state, with approximate dates
Other frontiers
Raids by Turkish corsairs
Conquests and raids of Orhan
KARASI 1300-1336
OSMANLI 1299-1923
GERMIYAN 1300-1428
SARUHAN 1300-1410
AYDIN 1300-1403
MENTESE 1300-1425
HAMID 1299-1423
KARAMAN 1256-1483
DULKADIR 1337-1522
RAMAZAN OGLU 1378-1608
ZULKADIR 1337-1522
ISFENDIYAR 1292-1461
CANDAR 1292-1461
PERVANE 1277-1300
ILKHANID EMPIRE
MAMLUK SULTANATE
KNIGHTS OF ST. JOHN
KINGDOM OF CYPRUS
St. Hilarion
Nicosia
Famagusta
Limassol
Hama
Homs
Tripoli/ Tarabulus
Rhodes
Ilgin
Akserai
Kütahya
Eskisehir
Baphaeon, Osman v. Byzantines
Imbros (naval), Knights of Rhodes v. Ottoman Fleet
1347
1301
1307
1342
1346-48
1337
1328
1369
1390
1398
1403
1427
1391
1414
1423
1426
1522
1517
1608
1515
1521
1509
1468
1461
1472
1473
1483
1277-1300
1292-1461
1256-1483
1299-1923
1300-1336
1300-1428
1300-1410
1300-1403
1300-1425
1299-1423
1337-1522
1378-1608
1300-1349
1300-1369
1300-1427
1300-1391
1300-1414
1300-1423
1300-1426
1300-1522
1300-1517
1300-1608
1300-1515
1300-1521
1300-1509
1300-1468
1300-1461
1300-1472
1300-1473
1300-1483
1300-1277
1300-1292
1300-1256
1300-1299
1300-1337
1300-1328
1300-1378
1300-1390
1300-1398

Den arabiske ligaen

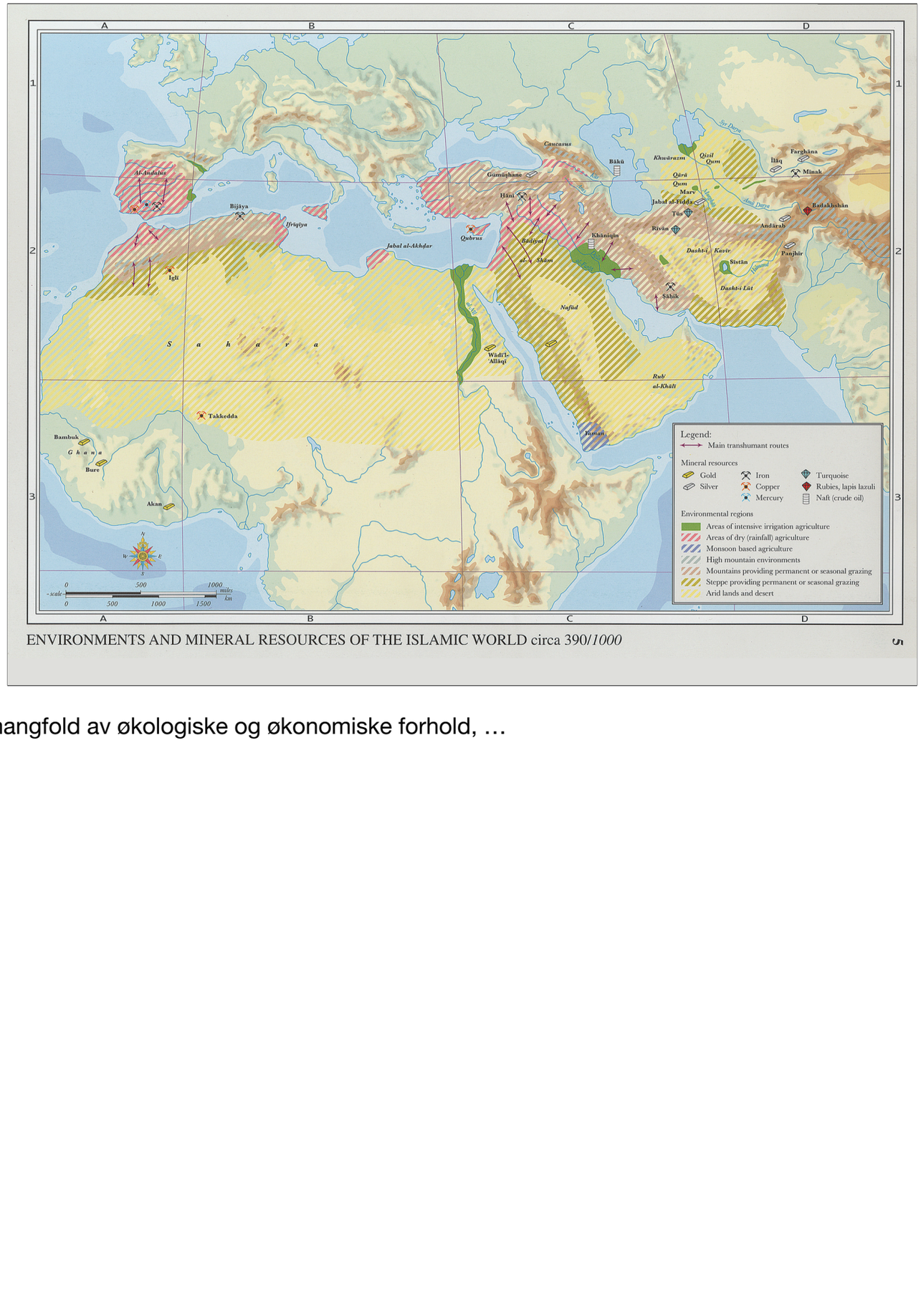

THE MUSLIM WORLD circa 905 / 1500
12
Legend:
Limit of Muslim influence
Approximate frontiers
Trade routes
Route of Vasco da Gama
Route of Tamerlane 1400-02
his battles 1391, 1395, 1402
Dates in Asia Minor & Balkans show Ottoman advance
Dates in Africa show Portuguese advance
Local Rulers
OTTOMAN EMPIRE
MUGHAL EMPIRE
GOLDEN HORDE
KHANATE OF THE OIRAT
KHANATE OF CHAGHATAY
TIBET
MING
SAFAVI
MAMLUK SULTANATE
LODI SULTANATE OF DIHLI
BAHMANI KINGDOM
SULTANATE OF MALACCA
HOLY ROMAN (GERMAN) EMPIRE
KINGDOM OF POLAND
GRAND DUCHY OF MOSCOW
KHANATE OF KAZAN
KHANATE OF ASTRAKHAN
KHANATE OF CRIMEA
KINGDOM OF HUNGARY
KINGDOM OF FRANCE
KINGDOM OF ENGLAND
KINGDOM OF SCOTLAND
KINGDOM OF DENMARK
KINGDOM OF SWEDEN
TEUTONIC KNIGHTS
KINGDOM OF PORTUGAL
KINGDOM OF ARAGON
ZIYANIDS
HAFSIDS
MARINIDS
WATTASIDS
FAZZĀN
BORNU
KANEM
SONGHAI EMPIRE
MALI EMPIRE
ASHANTI
BENIN
IFE
NUPE
JAGUIRMI
KITARA
ETHIOPIA
CONGO KINGDOMS
BAKUBA
NDONGO
BALUNDA
OVIMBUNDO
MBUNDA
NGONDE
BEMBA
KILWA
ZIMBABWE
MUTAPA
ADAL
HADIYA
SHILLUK
DARFUR
KORDOFAN
NUBIA
MAQURRA
ALWA
Rain Forest
Hogga
Tibesti
Air
Ténéré
Sahara
Karshari
Khoisan peoples
Fang
Ivory Coast
Gold Coast
Slave Coast
Pepper Coast
Grain Coast
Malaguetta Coast
Sierra Leone 1460
C. Verde 1445
C. Blanco 1441
C. Bojador 1434
C. Negro 1421
Zaire River 1481
Kilwa 1505
Sofala 1505
Mozambique 1507
Goa 1510
Malacca 1511
Ormuz 1515
Aden 1516
Suez 1517
Cochin 1503
Calicut 1498
Cannanore 1505
Colombo
Galle
Macassar
Palembang
Malacca
Lambri
Pegu
Ava
Gujarāt
Malwa
Gondwana
Deccan
Vijayanagar
Orissa
Bengal
Patnā
Dihlī
Lahawr
Multān
Qandahār
Kābul
Balkh
Bukhārā
Samarqand
Khotan
Kāshgar
Turfān
Hāmi
Bishbaliq
Sarai
Tana
Astrakhan
Ardabil
Nishāpūr
Marw
Herāt
Hurmuz
Shīrāz
Isfahān
Baghdād
Tabrīz
Trebizond
Bursa
Edirne
Constantinople
Kiev
Smolensk
Novgorod
Moscow
Sūdāq
Kaffa
Danzig
Riga
Amsterdam
Hamburg
Bruges
Venice
Genoa
Milan
Vienna
Buda
Sicily
Tunis
Tripoli
Barqa
Tarābulus
Ghadāmis
Awjila
Siwā
al-Qāhira
al-Madīna
Makkā
Jeddah
Zafār
Shihr
Sanʿā
Mukhā
Zeyla
Aden
Hormuz
Qays
Sīrāf
Basra
Hillah
Wāsiṭ
Shūshtar
Ardabīl
Nishāpūr
Marw
Herāt
Balkh
Qandahār
Kābul
Multān
Lahawr
Dihlī
Patnā
Bengal
Orissa
Deccan
Vijayanagar
Malwa
Gujarāt
Gondwana
Ava
Pegu
Malacca
Palembang
Macassar
Lambri
Colombo
Galle
Cannanore
Calicut
Cochin
Quilon
Goa
Chaban
Angkor
Fuko-Kondor
Hai-nan
Khang-chou-fu
Fu-chou
Yang-chou
Hsüan-fu
Ch'eng-tu
Peking
Kan-chou
Su-chou
Tai-an
Kyoto
Japan
Tai-wan
Mindanao
Celebes
Java
Sumatra
Kalimantan (Borneo)
Siam
Annam
Khmer
Shilluk

… inkluderer bevisst Nord-Afrika og til en viss grad også Sentral-Asia når jeg omtaler MØNA (eller bare MØ). Vi skal derimot ikke behandle India/Sør-Asia, men det er et litt kunstig skille.

{Interessant nok:

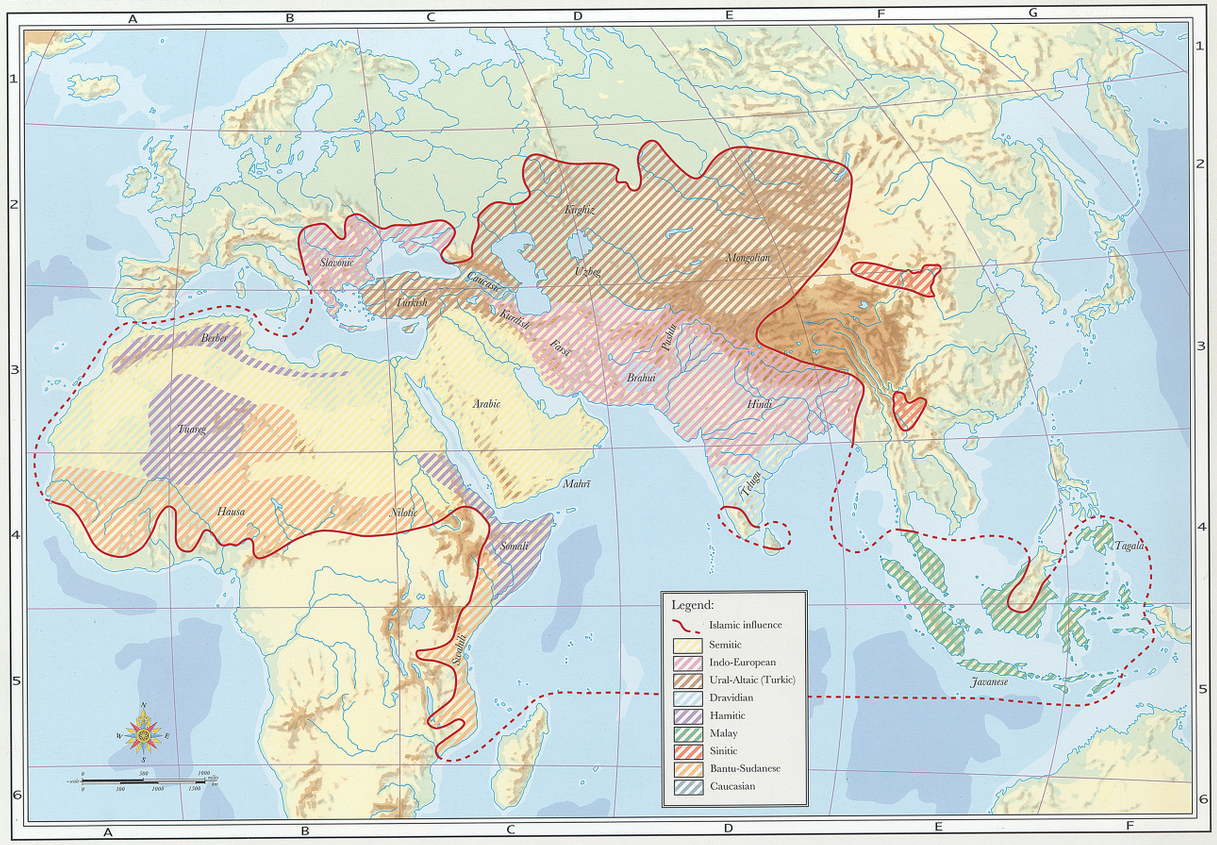
- G gir ingen def av MØ, mens
- CS def p vii: ekskluderer MR & SD — (egentlig kunstig)}

ENVIRONMENTS AND MINERAL RESOURCES OF THE ISLAMIC WORLD circa 390/*1000*

I denne regionen finner vi som sagt et mangfold av økologiske og økonomiske forhold, …

LINGUISTIC REGIONS OF THE ISLAMIC WORLD circa 900 / *1500*

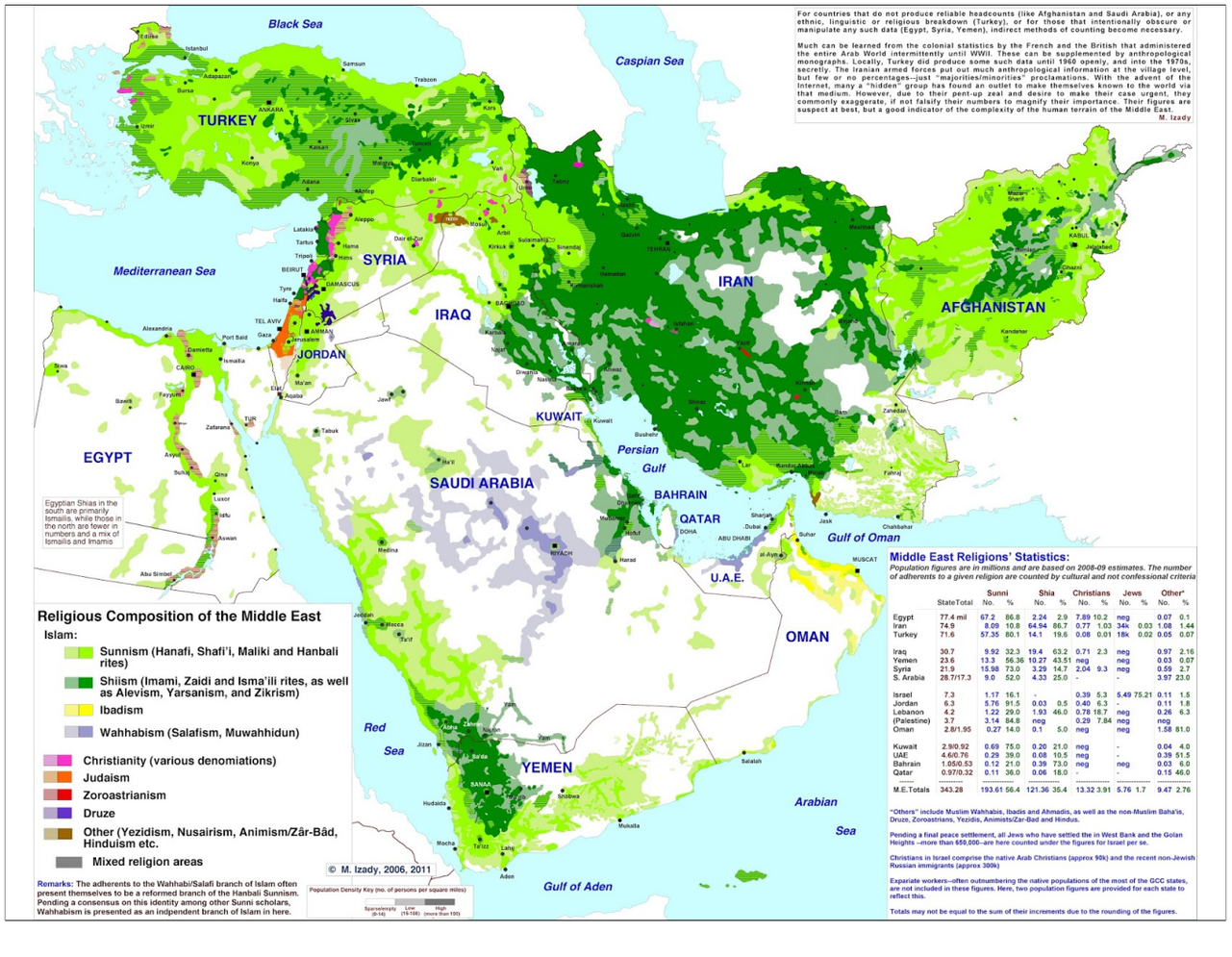
… av språk…

‘Hovedspråk’: arabisk, persisk, tyrkisk

Men mange andre var el. er viktige, inkl.

- klassiske skriftspråk som arameisk, syrisk, gresk, koptisk, middel-persisk, tsjagatai…
- Talemål som tamaziɣt, fulani, haussa, nubisk, kurdisk, albansk, bosnisk, pashto, hindustani, osv osv.

… av religiøs tilhørighet…

Identitet

… osv. Husk: sosial identitet er alltid kompleks og kontekst-bundet:

- språk
- religion
- slekt (patriarkalske familiebånd)
- kjønn
- yrke / sosial klasse
- bosted
- …
- ‹etnisitet›
- [“race”; CS 8]

Identitet

- flerdimensjonal
- kompleks
- skiftende

alt sammen er konstituerende elementer av hvordan ‹identitet› konstrueres—og re-konstitueres/-defineres gang på gang : flerdimensjonal identitet; skiftende identitet

Et enkelt eksempel er ‹nasjonal identitet› eller tilhørighet, noe mange i dag bruker nærmest som en ‹naturlig› kategori. Men ‹syrer›, ‹palestiner›, eller ‹ʿirāḳer› er moderne konstruksjoner; i tidligere tider pleide folk først og fremst å bruke andre kategorier for å uttrykke tilhørighet, for eksempel hvilken stamme eller hvilken religiøs gruppe eller hvilket laug de var knyttet til – og også her var det rom for forskjellig vektlegging, slik at man i én sammenheng kunne si seg ‹kristen› men i en annen legge vekt på at en var ‹maronitt›, for eksempel. Og hva ‹kristen› eller ‹muslim› betyr, det er ganske forskjellig i dag enn det var på 600-tallet!

Fare: å REDUSERE identitet (og motivasjon) til bare ett element, og ett statisk bilde !

Merk etter diskusjon av «Midtøsten»

- Grenser/de-fini-sjoner/identiteter/begrep er:
  - perspektiv-avhengig
  - kontekst-bundet
  - foranderlig gjennom historien

Ikke bare i MØ:

- ~~{Cf. neger / ‘negro’ vs ‘black’ [og nå t.o.m. ‘nigga’ = kompis*]}~~

→ alle disse grensene / alle grensene / definisjonene er situasjonelle og perspektivisk betinget. Grenser / de-fini-sjoner / be-grep har utviklet og forandret seg i praktisk bruk; de har blitt brukt ut fra forskjellige perspektiver til forskjellige formål i forskjellige kontekster, og de kan ha endret betydningen betraktelig over tid. De har en historie; de er elementer / byggestein av fortellinger («narrativer»). Og som vi har vært inne på da vi snakket om ‹historie›: alle fortellinger er alltid fortellinger ut fra et bestemt perspektiv, en vinkling og et ståsted som en bestemt forteller inntar og som ofte kan knyttes til bestemte hensikter og formål.

{+: NB: Begrepet «Europa» oppstod i nyere betydning etter at de kristne på Balkan hadde kommet under muslimsk/OR velde [Linda Darling]. Cf. Martin W. Lewis & Kären E. Wigen, *The Myth of Continents: A Critique of Metageography* (Stanford: University of California Press, 1997.}

* Cf. Hoffman, A. J. & al., “Changing perceptions in the justification of the use of the ‘N’ word through community service work experiences: Offensive comments or terms of endearment?”, *Journal of Praxis in Multicultural Education* 4(1), 2009, DOI: 10.9741/2161-2978.1002, https://digitalscholarship.unlv.edu/jpme/vol4/iss1/3; Signer, D., »Das explosivste Wort Amerikas«, *Neue Zürcher Zeitung*, 7 May 2021.

<Om dette emnet>

“Continuity and Change”

Miljø - Økonomi – Samfunn – Kultur – Politikk

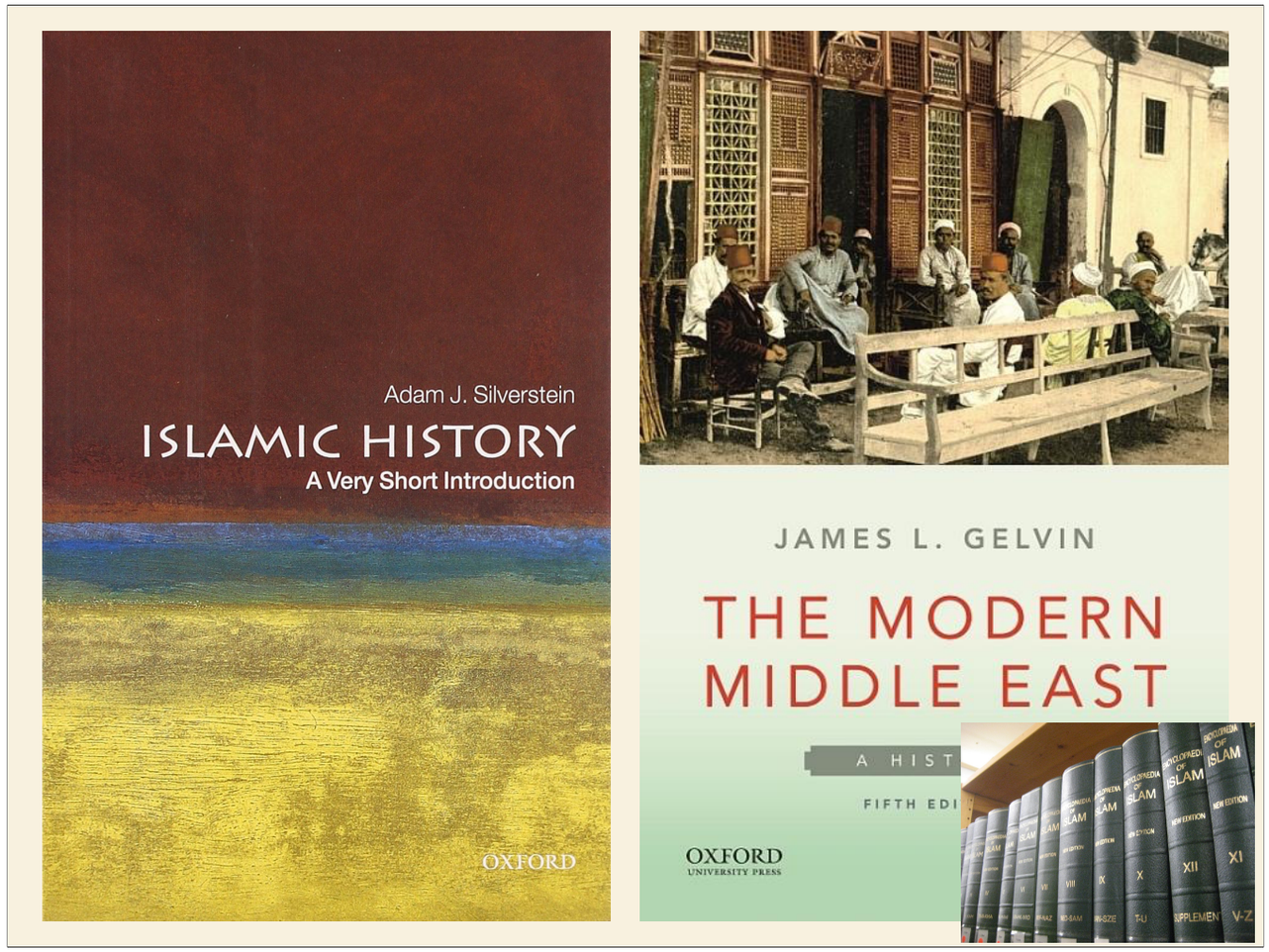
- Hvilke langvarige strukturer preger utviklingen?
- Hvordan har mennesket og miljø påvirket hverandre?
- Hvordan virker lokale og globale krefter tilsammen?
- Hvordan har identiteter (selvforståelse) blitt konstruert og rekonstruert over tid?

Sentrale spørsmål som dere skal ha i bakhodet når dere leser pensum:
Kontinuitet og forandring , i alle disse 5 dimensjonene …… ↑

/pensum/

Se Leganto; ukentlig: timeplan

https://bibsys-k.alma.exlibrisgroup.com/leganto/nui/lists/22119729290002204
https://tp.educloud.no/uio/app/schedule?semester=25h&scheduleType=course&filterOpen=false&summary=true&pastWeeks=false&tab=list&course=MØNA1505

Lærebøkene:
SILVERSTEIN & GELVIN [G: både 5. utgave og 4. utgave er tillatt, men ikke tidligere!]

[recap: Historie: kronologisk eller systematisk? Hvis rent kronologisk, blir d vanskelig å forstå de store linjene (da er det som å være i nåtiden, der mye skjer uten at man ofte forstår hvordan ting henger sammen). Samme fare hvis for mye navn: vanskelig å se skogen for bare trær.]

→ begge pensumbøkene har en mer strukturell/systematisk tilnærming:
byr på konsentrert sammendrag, lettlest — det vesentlige, sammenheng mer enn detaljer; store linjer. Grunnleggende strukturer heller enn ‹store menn›.
Ulempe: litt tynn om navn og detaljer
{✳} [→bruk oppslagsverk ved behov for å finne fram til enkelt-detaljer:

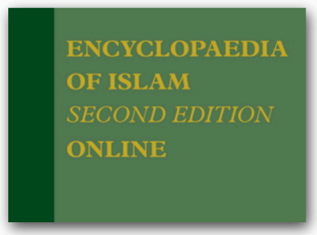
- Wikipedia? -: sjekk/forfølg oppgitte kilder! ‹Problem› med Wikipedia: forfatterne ikke veldig transparent. Spes. ndg. historie er Wikipedia ofte ‹gammeldags›. Men nyttig som 1. steg
- {✳} Faglig kontrollert: <https://de.wikiversity.org/wiki/Bamberger_Einführung_in_die_Geschichte_des_Islams_(BEGI)>
- Encyclopaedia of Islam (EI)

NB: EI bruker også *hijrī* datoer (fra 622 hijra; ren månekalender, 10-12 dager kortere enn vår gregorianske k.). Omregning: mest grundig: <https://webspace.science.uu.nl/~gent0113/islam/islam_tabcal.htm>; forenklet: <https://www.muqawwim.com>.

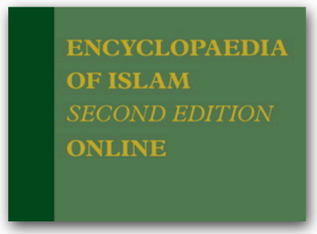

- Faglig kontrollert: <https://de.wikiversity.org/wiki/Bamberger_Einführung_in_die_Geschichte_des_Islams_(BEGI)>
- {✳} Encyclopaedia of Islam (EI)

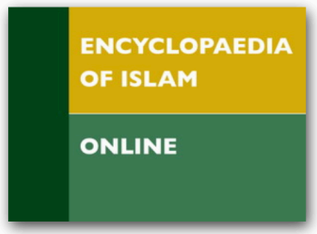
NB: EI bruker også *hijrī* datoer (fra 622 hijra; ren månekalender, 10-12 dager kortere enn vår gregorianske k.). Omregning: mest grundig: <https://webspace.science.uu.nl/~gent0113/islam/islam_tabcal.htm>; forenklet: <https://www.muqawwim.com>.

Encyclopaedia of Islam, Second Edition

Encyclopaedia of Islam, Second Edition, Glossary and Index of Terms

Encyclopaedia of Islam, THREE

EI:

- https://referenceworks-brillonline-com.ezproxy.uio.no/cluster/Encyclopaedia%20of%20Islam

NB: EI bruker også *hijrī* datoer (fra 622 hijra; ren månekalender, 10-12 dager kortere enn vår gregorianske k.). Omregning: mest grundig: <https://webspace.science.uu.nl/~gent0113/islam/islam_tabcal.htm>; forenklet: <https://www.muqawwim.com>.

Islamic-Western Calendar Converter

Based on the Arithmetical or Tabular Calendar

Introduction
The arithmetical or tabular Islamic calendar
Islamic calendar converter
Origin of the 30-year cycle
Islamic calendars based on the first visibility of the lunar crescent
Note on early-Islamic chronology
Sources on Islamic chronology
Other online calendar converters based on the tabular Islamic calendar
References

N.B. These web pages are best viewed on a screen of 1280 × 1024 pixels or larger

Mathematical Institute
Utrecht University

© R.H. van Gent (October 2018)

View My Stats

Islamic-Western Calendar Converter

Western calendar style	day	month	year (CE)	weekday	Chronological Julian Day Number
Gregorian (New Style)	13	January	2019	Sunday [Yawm al-Aḥad]	2458497

Rūmī calendar			Egyptian calendar [non-intercalated]			Coptic calendar [intercalated]		
31	Kānūn al-Awwal [III]	2330 [1434	30	Pashons [IX]	2767 [2343	5	Tōbe [V]	1735 [12]

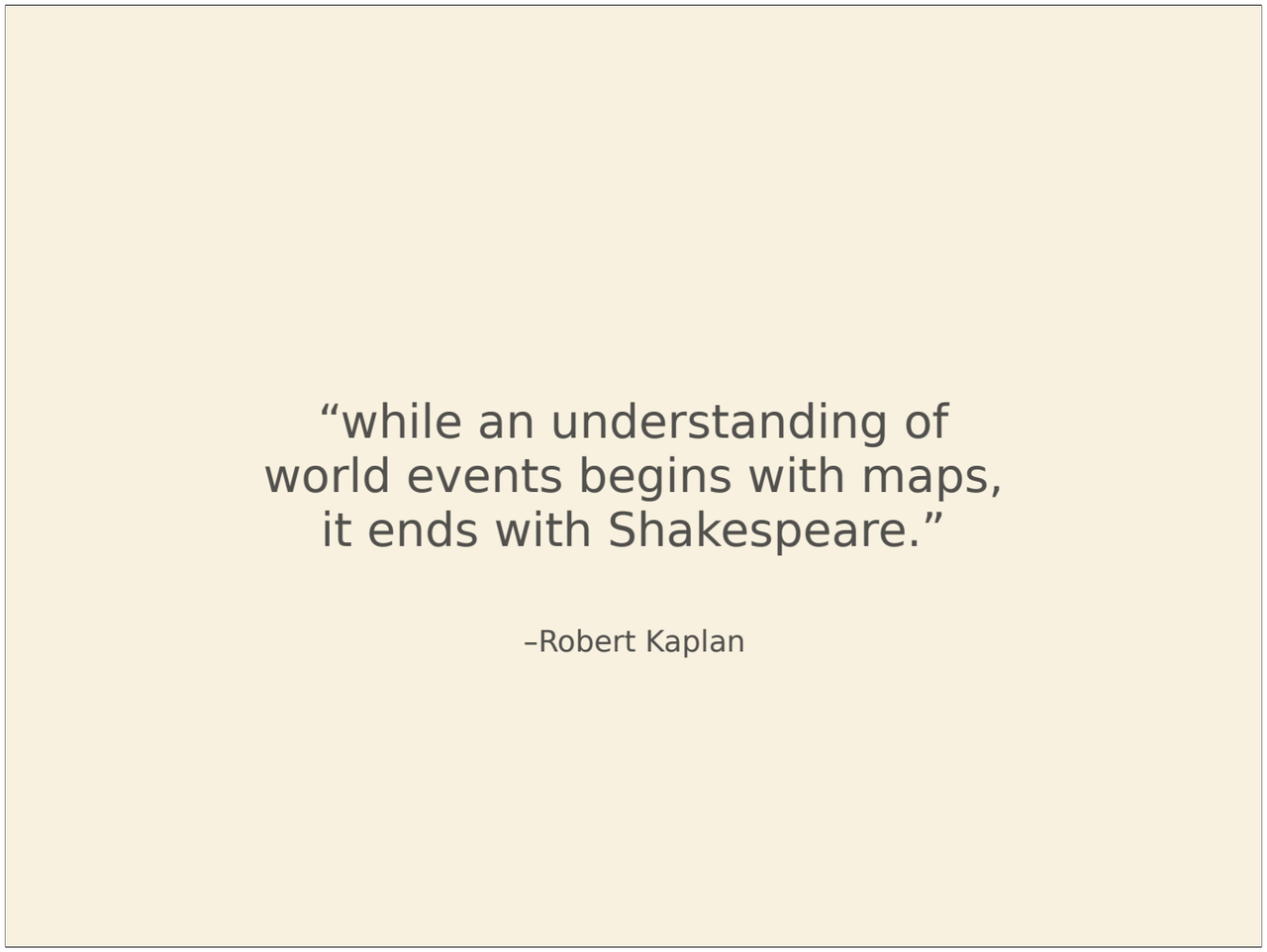
Yazdigird calendar		
30	Shahrīwar [VI]	1388

Tabular Islamic calendar: intercalation type	day	month	year (AH)
Ic [East Islamic ['15'], civil]	6	Jumādā 'l-Ūlā [V]	1440
Ia [East Islamic ['15'], astronomical]	7	Jumādā 'l-Ūlā [V]	1440
IIc [West Islamic ['16'], civil]	6	Jumādā 'l-Ūlā [V]	1440
IIa [West Islamic ['16'], astronomical [= "MS HijriCalendar"]]	7	Jumādā 'l-Ūlā [V]	1440
IIIc [Ismāʿīlī [Fāṭimid/Ṭayyibī/Bohorā], civil]	6	Jumādā 'l-Ūlā [V]	1440
IIIa [Ismāʿīlī [Fāṭimid/Ṭayyibī/Bohorā], astronomical]	7	Jumādā 'l-Ūlā [V]	1440
IVc [Ḥabash al-Ḥāsib, civil]	7	Jumādā 'l-Ūlā [V]	1440
IVa [Ḥabash al-Ḥāsib, astronomical]	8	Jumādā 'l-Ūlā [V]	1440

© R.H. van Gent

+1000y	+100y	+10y	+1y	+1m	+10d	+7d	+1d
−1000y	−100y	−10y	−1y	−1m	−10d	−7d	−1d

Omregning: mest grundig: <https://webspace.science.uu.nl/~gent0113/islam/islam_tabcal.htm>; forenklet: <https://www.muqawwim.com>.

Robert D. Kaplan, *The Tragic Mind: Fear, Fate, and the Burden of Power* (New Haven, CT: Yale University Press, 2023, Ch. 1 start:

«[…] forståelsen av verdensbegivenheter **begynner med kart, men** den **ender med** Shakespeare [i.e. med **litteratur**]. Kart gir konteksten for hendelsene og det store bakteppet de utspiller seg på. Men *følsomheten* som kreves for å forstå disse hendelsene – den avgjørende innsikten i lidenskapene og instinktene ~~til politiske ledere~~ – er shakespearsk.

Geografi er nødvendig for å studere kultur og sivilisasjon, som utgjør de akkumulerte erfaringene til ulike folk som har bebodd bestemte landskap i hundrevis, om ikke tusenvis av år. […] Kartet er~~, med andre ord,~~ grunnlaget for all kunnskap. […] Kart [forteller] om både muligheter og begrensninger: noen land [har] kystlinjer {som gjør det enklere å drive med langdistanse-handel og erobringer}, andre ikke; […] noen [har] fjellkjeder som [skiller] stammer og etniske grupper, andre […] ikke; noen land […] god jordsmonn, mens andre ikke [har] det; og så videre.

Og likevel er **kartet alene for deterministisk** – grunnen til at geopolitikk, studert i isolasjon, bare gir oss sannheter av mindre interesse. **De mer interessante sannhetene handler alltid om hjertets domene**, der vi borer oss nedover fra kartet, til **kultur** og oppsamlet historisk **erfaring**, og til slutt til **individet**.

Mennesker er ikke partikler i et reagensrør hvis oppførsel følger kjemiens og fysikkens lover. Det finnes ingen eksakt, forutsigbar vitenskap om internasjonal politikk. Det finnes bare **innsikt**, som kan forbedres **gjennom studiet av geografi på den ene siden og litteratur på den andre, med større vekt på den siste** etter hvert som man blir eldre. Historikere forstår dette. De beste historikerne […] beveger seg i samme opphøyde dimensjon som romanforfattere. De vet at **innenfor store, bestemmende mønstre finnes det et kaos av menneskelige samspill** som er umulig å forutse, og som drives frem av vansirende virvelvinder av lidenskap og handlekraft – slik at store begivenheter kan dreie seg om en enkelt gest, eller en tilfeldig bemerkning på et toppmøte som avslører en politisk leders karakter selv når den peker tilbake på dype strukturelle krefter som historikere og statsvitere kan studere.»

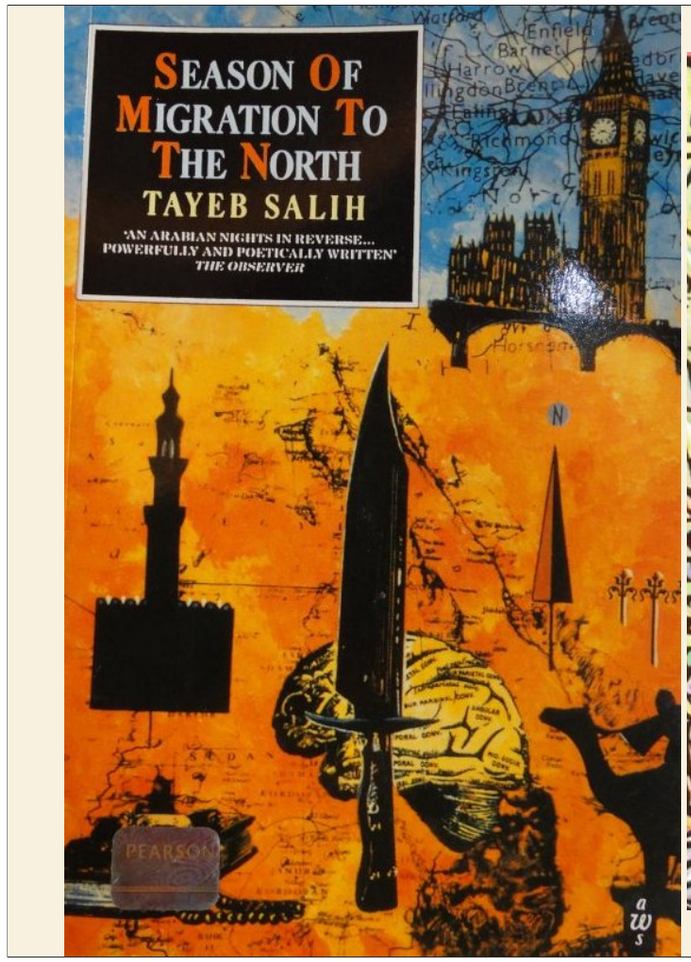
orig.
“Forty years as a foreign correspondent have taught me that while an understanding of world events begins with maps, it ends with Shakespeare. Maps provide the context for events and the vast backdrop on which they are acted out. But the sensibility required for understanding those events—the crucial insight into the passions and instincts of political leaders—is Shakespearean.

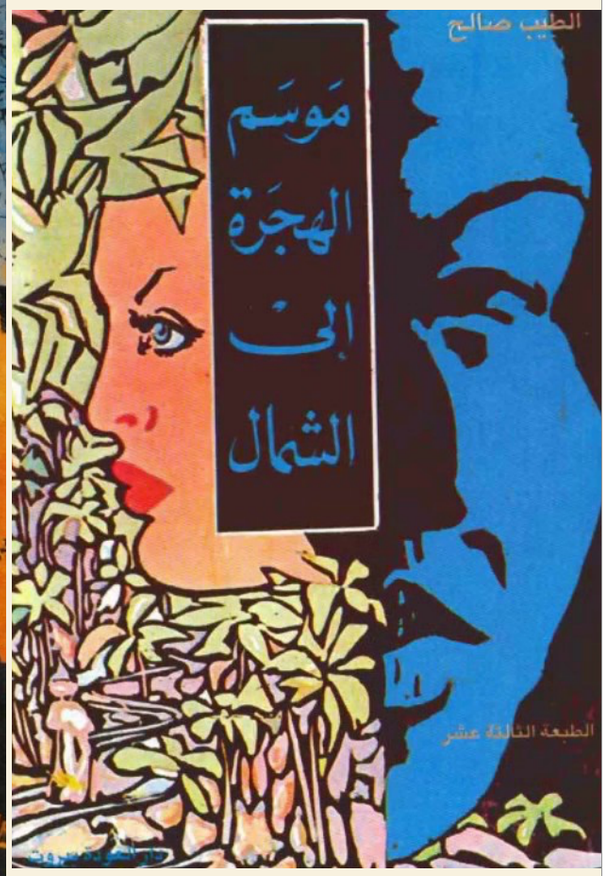
Geography is required for the study of culture and civilization, which constitute the accumulated experiences of different peoples inhabiting particular landscapes for hundreds if not thousands of years. That cultural traits and tendencies cannot easily be quantified by contemporary political science does not reduce their importance. The map, in other words, is the foundation of all knowledge. I have lived with maps all my working life. They were the first things I consulted before flying to a foreign country on assignment. Maps spoke of both opportunities and limitations: some countries had coastlines and some did not; some were alongside the great sea lines of communication and many more weren’t; some had mountain ranges that divided tribes and ethnic groups, many did not; some countries had good soils, while others did not; and so on.

And yet the map by itself is too fatalistic—the reason why the field of geopolitics, studied in isolation, yields up truths of only lesser interest. The truths of greater interest always involve the province of the heart, in which we drill downward from the

map, to culture and accumulated historical experience, to finally the individual.

Men and women are not particles in a test tube whose behavior follows the laws of chemistry and physics. There is no hard, predictive science of international politics. There is only insight, which can be improved by the study of geography on one hand and the study of literature on the other, with a greater emphasis on the latter as one gets older. Historians grasp this. The best historians (and the best old-school foreign correspondents I have known) inhabit the exalted dimension of novelists. They know that within grand, determinative patterns, there is the impossible-to-predict chaos of human interactions, driven by disfiguring whirlwinds of passion and agency—so that great events can turn on a single gesture, or on a single offhand remark at a summit meeting that reveals a political leader's character even as it circles back to deep structural forces that historians and political scientists can study.

al-Ṭayyib Ṣāliḥ (1929-2009)
Roman (1966) om de destruktive virkningene av kolonialismen, med fokus ikke så mye på de ytre sidene, men på det psykologiske, på det spillet av makt og avmakt, av tiltrekning og tilbakevisning, det egne og det fremmede, det moderne og det tradisjonelle, som utspiller seg i hovedpersonenes indre, i deres sjel.

Romanen er ansett som ett av de viktigste verk i den moderne arabiske litteratur; Edward Said kalte den for en av de 6 fineste romaner på arabisk, og i 2001 kåret et ekspertpanel den som den viktigste arabiske romanen fra det 20. århundre.

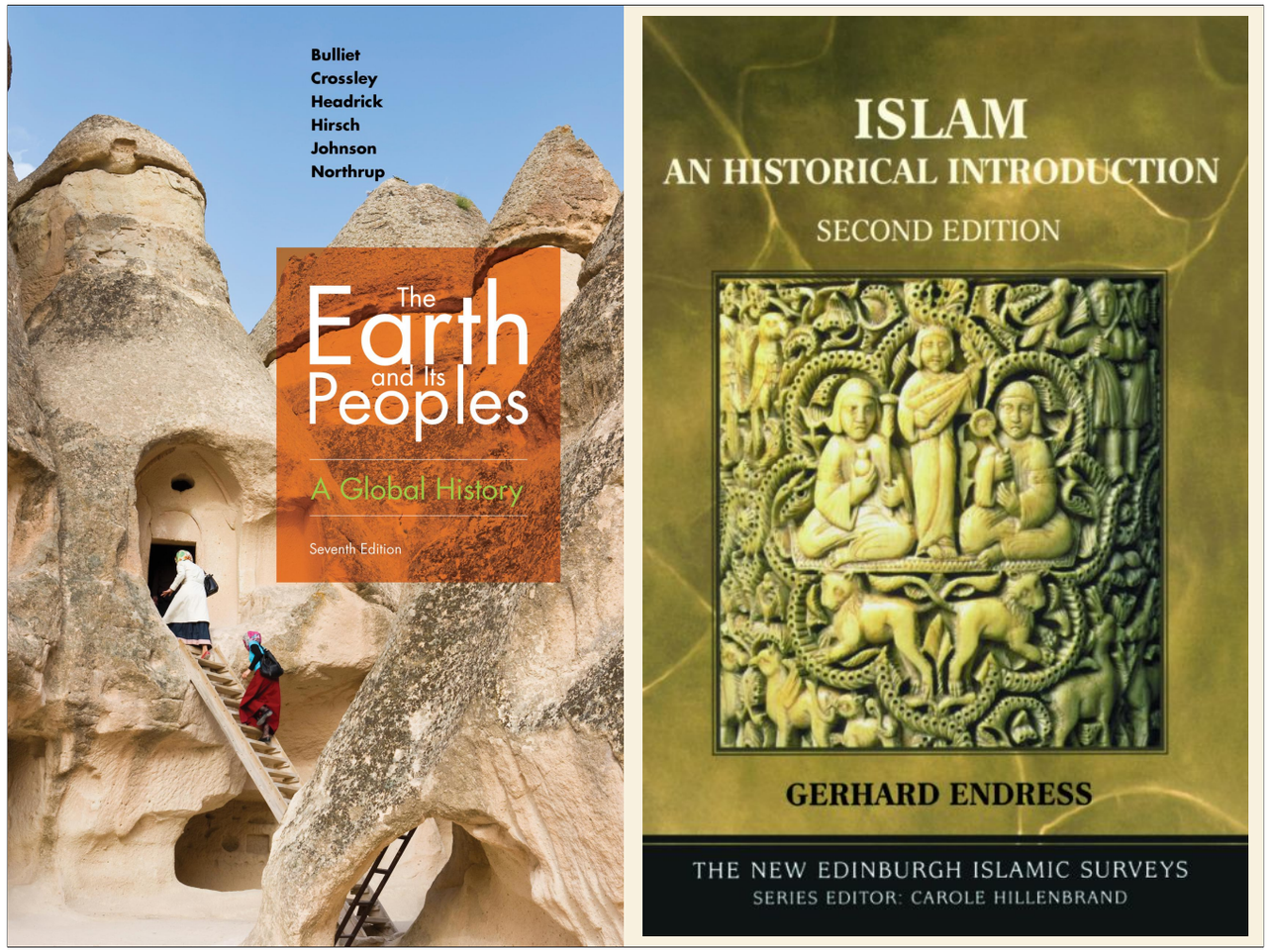
Valgt for å gi et inntrykk av nettopp de ‹opplevelsesmessige› dimensjonene—kampen om ‹mening›—som den nye kulturhistorien er opptatt av.

[Kommentar om utgavene; engelsk el. arab. men ikke norsk!]

NB: gratis og åpen for alle norske ID-adresser
gratis lydbok fra Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek (utleie)

+ Deichman har flere eksemplarer av både den engelske og den norske utgaven
+ UBO har 3 engelsk, 2 arabisk, 3 norsk

I tillegg: kortere obligatoriske pensumtekster som supplerer bøkene for å belyse noen tema som kommer litt for kort i pensumbøkene:
A) Utdrag fra:

- én bok som setter tidlig og førmoderne islamsk historie i en globalhistorisk kontekst
- og én som utdyper mer om hvordan islam ble institusjonalisert som religiøs og juridisk system.

B) artikler som belyser enkelt-temaer

/anbefalt/

«anbefalt» = god idé å bruke de som ‹springbrett› for å informere seg og utforske temaene videre.

Karakterskala

A – Framifrå prestasjon som skil seg klart ut. Kandidaten syner særs god vurderingsevne og stor grad av sjølvstende.

B – Mykje god prestasjon. Kandidaten syner mykje god vurderingsevne og sjølvstende.

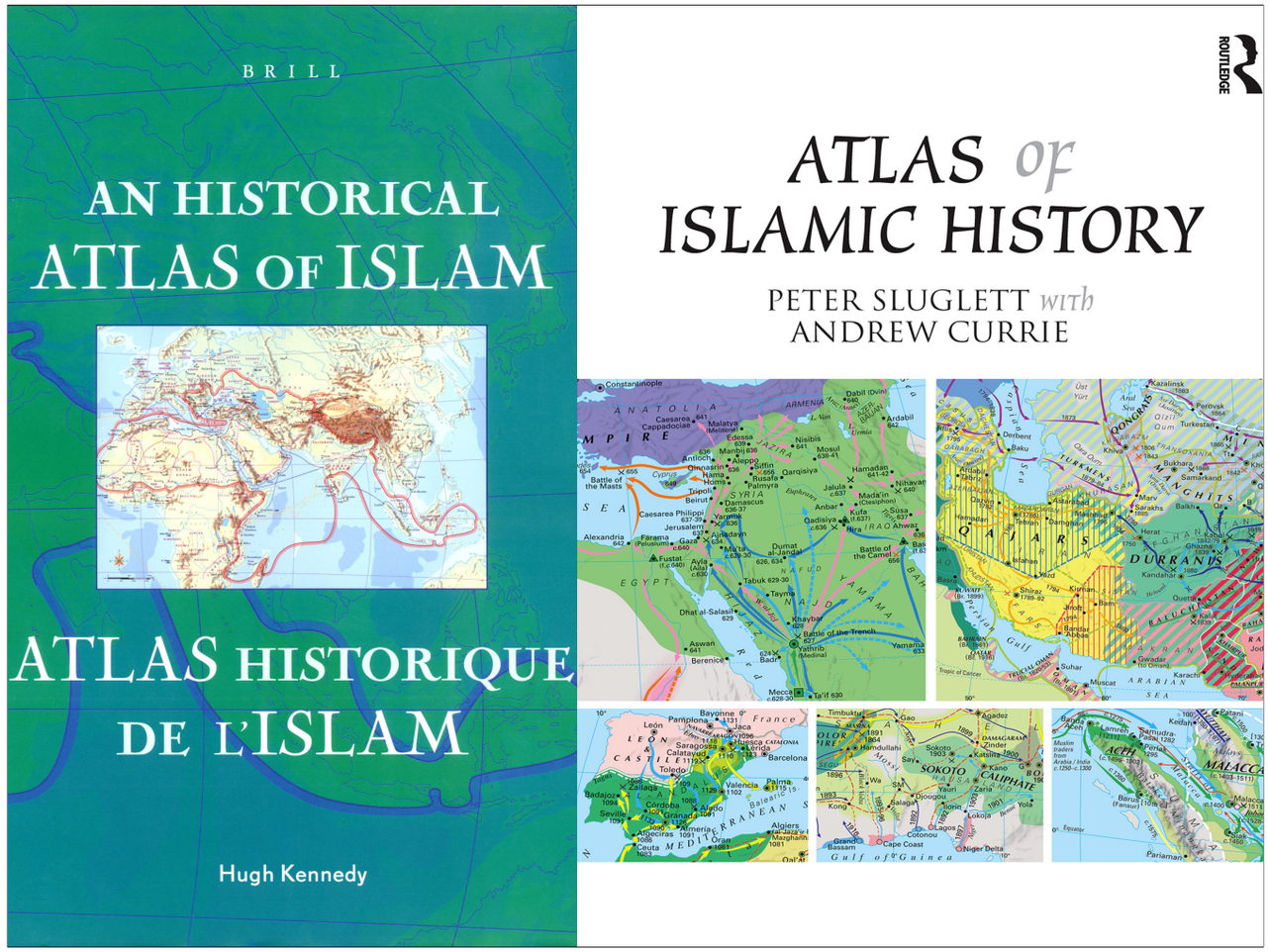
C – Jamt god prestasjon som er tilfredsstillande på dei fleste områda. Kandidaten syner god vurderingsevne og sjølvstende på dei viktigaste områda.

D – Akseptabel prestasjon med nokre vesentlege manglar. Kandidaten syner ein viss grad av vurderingsevne og sjølvstende.

E – Tilstrekkeleg prestasjon som tilfredsstiller minimumskrava, men heller ikkje meir. Kandidaten syner lita vurderingsevne og lite sjølvstende.

F – Prestasjon som ikkje tilfredsstiller dei faglege minimumskrava. Kandidaten syner både manglande vurderingsevne og sjølvstende.

I eksamen blir det forutsatt for en C at du har lest hele ‹pensum›. Men studenter som håper på en B eller en A må bl.a. vise en «meget» eller «særdeles god» grad av selvstendighet, og da lønner det seg å bruke anbefalte kilder og det man måtte finne selv utover det.

[EI]
[Historical Atlas]
[Atlas of Islamic History]

IJMES TRANSLITERATION SYSTEM FOR ARABIC, PERSIAN, AND TURKISH

Consonants

A = Arabic, P = Persian, OT = Ottoman Turkish, MT = Modern Turkish

	A	P	OT	MT		A	P	OT	MT		A	P	OT	MT
ء	ʾ	ʾ	ʾ	—	ز	z	z	z	z	ك	k	k *or* g	k *or* ñ	k *or* n
ب	b	b	b	b *or* p	ژ	—	zh	j	j				*or* y	*or* y
پ	—	p	p	p	س	s	s	s	s				*or* ğ	*or* ğ
ت	t	t	t	t	ش	sh	sh	ṣ	ş	گ	—	g	g	g
ث	th	s̱	s̱	s	ص	ṣ	ṣ	ṣ	s	ل	l	l	l	l
ج	j	j	c	c	ض	ḍ	ż	ż	z	م	m	m	m	m
چ	—	ch	ç	ç	ط	ṭ	ṭ	ṭ	t	ن	n	n	n	n
ح	ḥ	ḥ	ḥ	h	ظ	ẓ	ẓ	ẓ	z	ه	h	h	h[1]	h[1]
خ	kh	kh	h	h	ع	ʿ	ʿ	ʿ	—	و	w	v *or* u	v	v
د	d	d	d	d	غ	gh	gh	g *or* ğ	g *or* ğ	ي	y	y	y	y
ذ	dh	ẕ	ẕ	z	ف	f	f	f	f	ة	a[2]			
ر	r	r	r	r	ق	q	q	ḳ	k	ال	[3]			

[1] When h is not final. [2] In construct state: at. [3] For the article, al- and -l-.

Vowels

		ARABIC AND PERSIAN		OTTOMAN AND MODERN TURKISH	
Long	ا or ى	ā	ā	words of Arabic and Persian origin only
	و	ū	ū	
	ي	ī	ī	
Doubled	ـِيّ	iyy (final form ī)	iy (final form ī)	
	ـُوّ	uww (final form ū)	uvv	
Diphthongs	ـَوْ	au *or* aw	ev	
	ـَيْ	ai *or* ay	ey	
Short	ـَ	a	a *or* e	
	ـُ	u	u *or* ü / o *or* ö	
	ـِ	i	ı *or* i	

For Ottoman Turkish, authors may either transliterate or use the modern Turkish orthography.

Transskripsjon! — fra en skrift til en annen

[≠ translitterasjon, som er mer ‹bokstav for bokstav›]

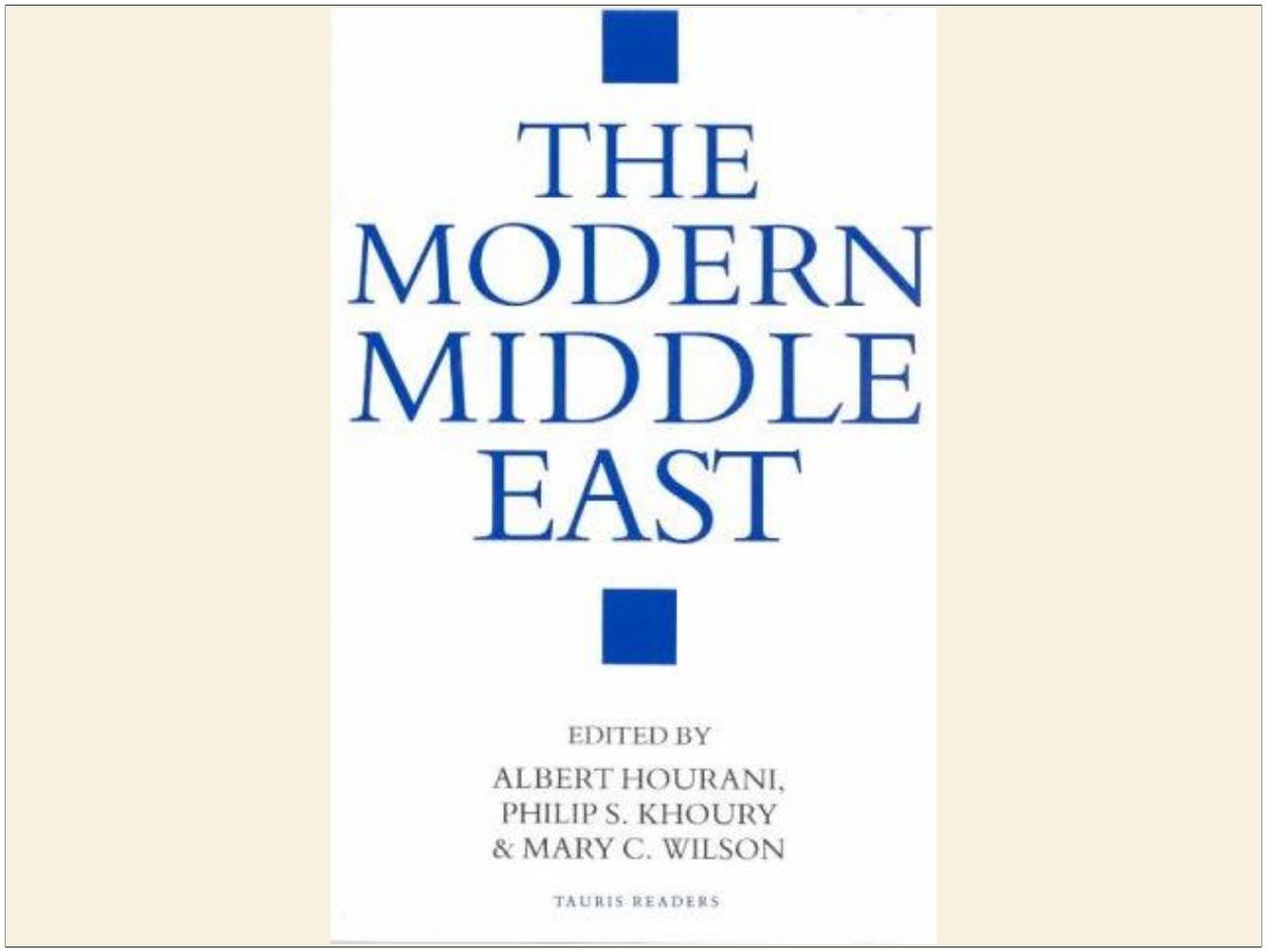
IJMES TRANSLITERATION SYSTEM FOR ARABIC, PERSIAN, AND TURKISH

Consonants

A = Arabic, P = Persian, OT = Ottoman Turkish, MT = Modern Turkish

	A	P	OT	MT		A	P	OT	MT		A	P	OT	MT
ء	ʾ	ʾ	ʾ	—	ز	z	z	z	z	ك	k	k *or* g	k *or* ñ	k *or* n
ب	b	b	b	b *or* p	ژ	—	zh	j	j				*or* y	*or* y
پ	—	p	p	p	س	s	s	s	s				*or* ğ	*or* ğ
ت	t	t	t	t	ش	sh	sh	ṣ	ṣ	گ	—	g	g	g
ث	th	s̲	s̲	s	ص	ṣ	ṣ	ṣ	s	ل	l	l	l	l
ج	j	j	c	c	ض	ḍ	ż	ż	z	م	m	m	m	m
چ	—	ch	ç	ç	ط	ṭ	ṭ	ṭ	t	ن	n	n	n	n
ح	ḥ	ḥ	ḥ	h	ظ	ẓ	ẓ	ẓ	z	ه	h	h	h[1]	h[1]
خ	kh	kh	h	h	ع	ʿ	ʿ	ʿ	—	و	w	v *or* u	v	v
د	d	d	d	d	غ	gh	gh	g *or* ğ	g *or* ğ	ي	y	y	y	y
ذ	dh	z̲	z̲	z	ف	f	f	f	f	ة	a[2]			
ر	r	r	r	r	ق	q	q	ķ	k	ال	[3]			

: IJMES (=CS), men jeg bruker diakritika.

This valuable collection of essays brings leading Middle Eastern scholars together in one volume and provides an unparalleled view of the modern Middle East. Covering two centuries of change, from 1789 to the present, the selection is carefully designed for students and is the only available text of its kind. It will also appeal to anyone with a general interest in the Middle East. The book is divided into four sections:

- Reforming Elites and Changing Relations with Europe, 1789-1918
- Transformations in Society and Economy, 1789-1918
- The Construction of Nationalist Ideologies and Politics up to the 1950s
- The Middle East since the Second World War.

Gudrun KRÄMER er en av vår tids ledende islam-historikerne:

- *Geschichte des Islam* (spes. for tiden før 1500, men inkluderer også senere tid og ikke minst, Sør-Asia!) <https://bibsys-k.alma.exlibrisgroup.com/leganto/nui/citation/22455622550002204>

- *Der Vordere Orient und Nordafrika ab 1500.* ‹Grundigere› enn GELVIN; inkl. også en meget god litteraturoversikt. <https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=BIBSYS_ILS71570545830002201&context=L&vid=UIO&lang=no_NO>

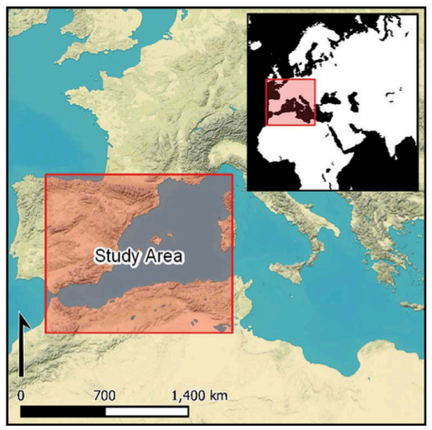
Antiquity 2023 Vol. 97 (394): 964–974
https://doi.org/10.15184/aqy.2023.91

Research Article

Re-thinking the 'Green Revolution' in the Mediterranean world‡

Helena Kirchner[1], Guillermo García-Contreras[2], Corisande Fenwick[3] & Aleks Pluskowski[4,*]

[1] Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana, Universitat Autònoma de Barcelona, Spain
[2] Departamento de Historia Medieval y Ciencias y Técnicas Historiográficas, Universidad de Granada, Spain
[3] Institute of Archaeology, University College London, UK
[4] Department of Archaeology, University of Reading, UK
* Author for correspondence ✉ a.g.pluskowski@reading.ac.uk

From the seventh century AD, successive Islamic polities were established around the Mediterranean. Historians have linked these caliphates with the so-called 'Islamic Green Revolution'—the introduction of new crops and agricultural practices that transformed the economies of regions under Muslim rule. Increasingly, archaeological studies have problematised this largely text-based model of agrarian innovation, yet much of this research remains regionally and methodologically siloed. Focusing on the Western Mediterranean, the authors offer a theoretically informed, integrated environmental archaeology approach through which to contextualise the ecological impact of the Arab-Berber conquests. Its future application will allow a fuller evaluation of the scale, range and significance of agricultural innovations during the 'medieval millennium'.

Keywords: Islamic Mediterranean, agriculture, crops, climate change, resilience, agrarian relations

OTTOMAN HISTORY PODCAST

January 17, 2021

The Early Modern Islamic World

narrated by Chris Gratien featuring Mohamad Ballan, Joshua White, Zoe Griffith, Aslıhan Gürbüzel, Neelam Khoja, Fahad Bishara, Jeannie Miller, and Maryam Patton | Across the 14th to 17th centuries, significant political transformation occurred in the Islamic world. Muslim al-Andalus was conquered and largely erased by the Christian kingdoms of Iberia, and the Byzantine Empire was absorbed and conquered by the Ottoman Empire. By the beginning of the 17th century, much of the Islamic world was controlled by three major empires, the Ottomans, the Safavids, and the Mughals, who combined a long tradition of Turco-Persian culture and Islamic ...

Post a Comment

« CLICK FOR MORE »

On OHP: “The making of the Islamic world”: Nyttig serie (10 episoder) om viktige tema for hvordan den muslimske verden som vi møter rundt 1500 ble til.

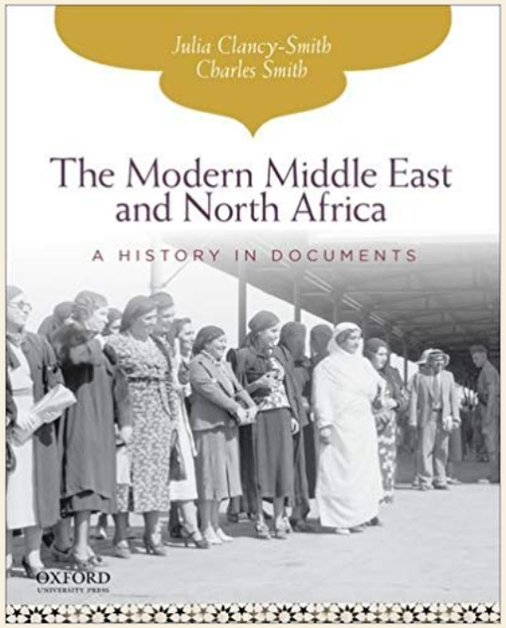

NEW
BOOKS
network
NBn
MIDDLE
EASTERN
studies
NBn

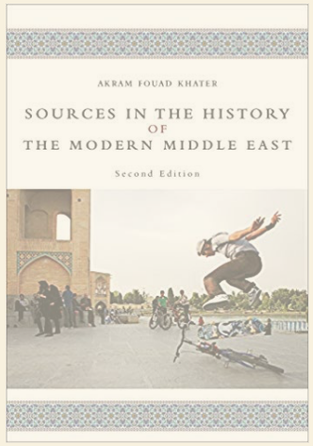
<dokumenter>

Under ‹Historie› forstår vi først og fremst menneskenes historie basert på skriftlige kilder (t.f.f. forhistorie).
Skriftlige kilder = prototyp av dokumenter [senere også andre typer kilder: bilder, muntlige fortellinger, …]

dokument = «primærkilde» (vs sekundærkilder). CS: prim.k. lar oss lese/føle historien ‹direkte› [dvs. ‹umiddelbart›, u-for-midlet [«originaltone»]—dette stemmer til en viss grad, men ignorerer den hermeneutiske lese- og forståelsesprosessen (hermeneutisk sirkel/spiral; {forklar!}). Men viktig: på basis av primærkilder (gjerne så mange som mulig, og gjerne fra forskjellige typer aktører: «triangulering») konstruerer vi et bilde av fortiden og en fortelling om den—et ‹narrativ›—som «er meningsfylt for oss» (CS: “makes sense to us”). Det betyr at historien stadig vekk skrives på nytt, av nye generasjoner, i lys av vår egen verdensbilde. Og det betyr også at en aldri vil kunne gjengi historien ‹som den virkelig var›—vi kan bare danne oss et bilde av en refleksjon av noen elementer i historien. Men det er også derfor at det er viktig å stadig gå tilbake til primærkildene for ikke å bli hengende fanget i det som har etablert seg som den gjengse, dominante, herskende tolkningen og forestillingen.
For studentene altså: bli kjent med «primærkilder»/original-kilder, altså historikernes «råmateriale»!
Viktige spørsmål å stille til ethvert dokument (CS x): hva? hvem? hvorfor? til hvem? i hvilken grad og for hvem r det representativt? hvordan ble det oppfattet i sin tid? hvordan/hvorfor ble det bevart/tradert?

mer om hvordan lese dokumenter: se Akram Khater (perspektiv; øyeblikksbilde: viktig å prøve å forstå i kontekst; men også: gir enkelt-mennesker en «stemme» …)

Ikke bare en lærebok skrevet ‹utenfra› — vi vil også få et innblikk i å lese tidsdokumenter skrevet av aktørene selv eller av samtidsvitner : **Dokumenter**

CS: Winner of the Middle East Studies Association 2013 Undergraduate Education Award [som Gelvin forøvrig også fikk]

[✳] valgt framfor Akram Fouad Khater 1st og fremst fordi den inkluderer visuelt materiale og har vunnet MESA-prisen; men Akram er også veldig nyttig og kan anbefales i tillegg.

* dokument = «primærkilde» (vs sekundærkilder). CS: prim.k. lar oss lese/føle historien ‹direkte› [dvs. ‹umiddelbart›, u-for-midlet [«originaltone»]—dette stemmer til en viss grad, men ignorerer den hermeneutiske lese- og forståelsesprosessen (hermeneutisk sirkel/spiral; {forklar!}). Men viktig: på basis av primærkilder (gjerne så mange som mulig, og gjerne fra forskjellige typer aktører: «triangulering») konstruerer vi et bilde av fortiden og en fortelling om den—et 'narrativ'—som «er meningsfylt for oss» (CS: "makes sense to us"). Det betyr at historien stadig vekk skrives på nytt, av nye generasjoner, i lys av vår egen verdensbilde. Og det betyr også at en aldri vil kunne gjengi historien ‹som den virkelig var›—vi kan bare danne oss et bilde av en refleksjon av noen elementer i historien. Men det er også derfor det er viktig å stadig gå tilbake til primærkildene for ikke å bli hengende fanget i det som har etablert seg som den gjengse, dominante, herskende tolkningen og forestillingen.—Viktige spørsmål å stille til ethvert dokument (CS x): hva? hvem? hvorfor? til hvem? i hvilken grad og for hvem r det representativt? hvordan ble det oppfattet i sin tid? hvordan/hvorfor ble det bevart/tradert?

* mer om hvordan lese dokumenter: se Akram Khater (perspektiv; øyeblikksbilde: viktig å prøve å forstå i kontekst; men også: gir enkelt-mennesker en «stemme» …)

=> seminargruppene

Internet Islamic History Sourcebook

This page is a subset of texts derived from the three major online Sourcebooks listed below, along with added texts and web site indicators. For more contextual information, for instance about Western imperialism, or the history of a given period, check out these web sites.

Internet Ancient History Sourcebook

Internet Medieval Sourcebook

- Islamic History Section

Internet Modern History Sourcebook

For help in research, homework, and so forth see

- Ancient History HELP!
- Medieval Studies HELP!
- Modern History HELP!

Notes: In addition to direct links to documents, links are made to a number of other web resources.

2ND Link to a secondary article, review or discussion on a given topic.
MEGA Link to one of the megasites which track web resources.
WEB Link to a website focused on a specific issue.. These are not links to every site on a given topic, but to sites of serious educational value.

Contents

- The Pre-Islamic Arab World
  - Pre-Islamic Arabia
  - Pre-Islamic Persia
- Muhammad and Foundations - to 632 CE
  - Religious and Social Context of 7th Century Arabia
  - Muhammad
  - Hadith
- Islamic Faith and Theology
  - The Sunni Tradition
  - The Shi'ite Tradition
  - Sufism
  - Islam as a Modern Faith
  - Women in Islam
- Islamic Expansion and Empire

en av de første samlinger av (for oss) rel. kildemateriale på nett, og fortsatt nyttig.

NB: bruk archive.org der opprinnelig lenke er død.

Opplegget

- 11 forelesninger
  - + 4 seminarer
- 1 obligatorisk kvalifiseringsoppgave:
  - flervalgsprøve i Canvas **4./5. nov.** (tidsbegrenset)
- Eksamen:
  - skoleeksamen **18. desember** (4 timer)
  - kortspørsmål og essay-spørsmål

Flervalgsprøve basert på pensum for de første 8 forelesningene.
Skoleeksamen, fysisk i Silurveien, lastes opp i Inspera

4 tematiske blokker

- 300-1800: grunnleggende strukturer og føringer: islam; rikstradisjoner; globaliserende økonomi
- 1800-t: imperialisme; ‹defensiv› modernisering; kulturell endring; intellektuell respons
- 1900-1950: 1. VK; nye grenser; nasjonalisme, sionisme; «det liberale tidsalder»
- 1950-: autokratier; neo-imperialisme; motstand

4 seminarer iht. disse tematiske blokkene

Gode studieråd

- Les pensum før forelesning—og kom med spørsmål!
- Delta på forelesningene (og seminarene)!
- Hold fokus—unngå distraksjon!
- Ta notater — ikke bare vær en passiv lytter/leser!
- Hold orden i notatene — finn linjer og sammenheng!
- Jobb sammen!

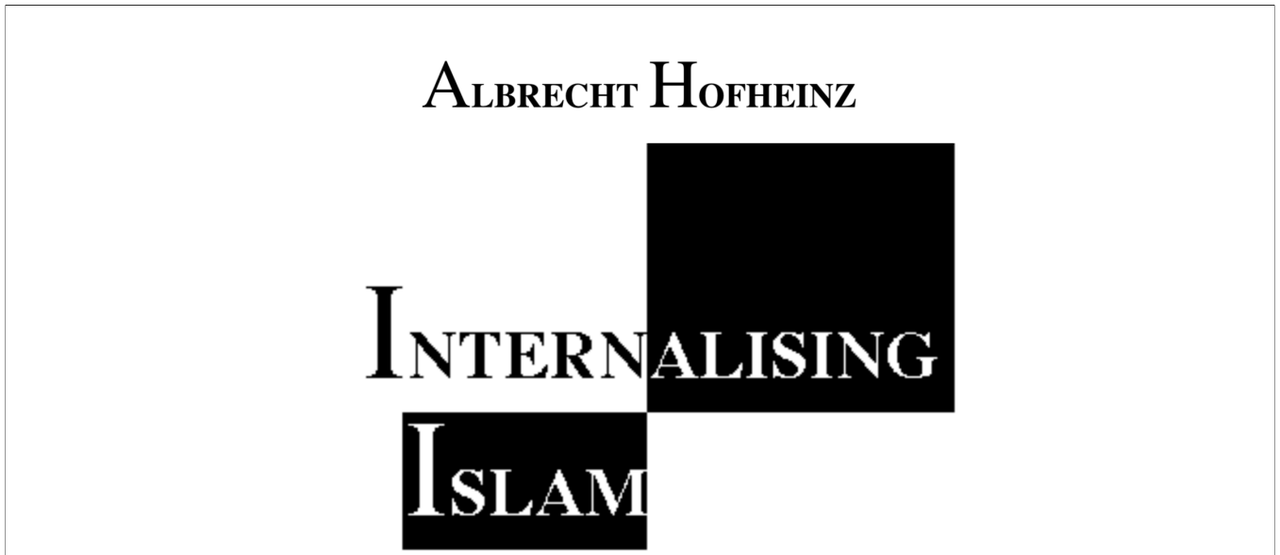
- ‹studer› pensum *før* ! (og utforsk videre: nysgjerrighet & egen initiativ) — gjerne skriv ned egne spørsmål/ting du synes er spesielt interessant og viktig
- *Delta* aktivt
- *Fokus* istf. prokrastinering
- Fokus også: lær deg de store linjene, sammenheng (gjerne ved å prøve å fortelle om dem til andre)
- Ta gode notater av FL og egen lesing—og repetér!
- Finn en studievenn som du kan jobbe sammen med (egenorganisert kollokviegruppe?)

Litt om meg

Albrecht Hofheinz

- Utdannings-bakgrunn:
  - humanistisk gymnas: latin, gammelgresk
  - islamske studier med arabisk & persisk. Ønsket å lære **«levende» språk**: SOS Bonn
  - 2 år i Egypt: fra litteratur til ‘everyday’ / hverdagskultur og religiøs praksis/sufisme (til forskjell fra ‹orientalistisk› tekstfokusert tilnærming; {~~cf. møte med Radtke~~})
  - kombinerte **historie med sosial/kulturantropologi** {og derfor må jeg presentere *min rolle* i begynnelsen av forelesningen her ;-) } {~~bilde fra Tahrir?~~}

- stipendiat & dr.philos. i Bergen 93-96
- WiKo & ZMO Berlin 1999-2004
- utenfor akademia:
  - ICRC (Den internasjonale Røde Kors-komiteen) : PS, UG, SD
  - musikk
  - natur & friluftsliv (→GreenMENA)

- Ideal:
  - ta både **tekst og kontekst** på alvor → *kunne* lese tekstene nøye (filologi!), og vite at tekster bare kan forstås i *kontekster* (av opphav *og* bruk).
  - (be)skrive slik at
    - analysen er vitenskapelig 'sound' (fornuftig og rimelig), svarer til vitenskapelige kriterier
    - de beskrevne gjenkjenner seg i beskrivelsen (cf. Arne Næss' grunnleggende prinsipp; ~~1995 konf. i KRT~~)

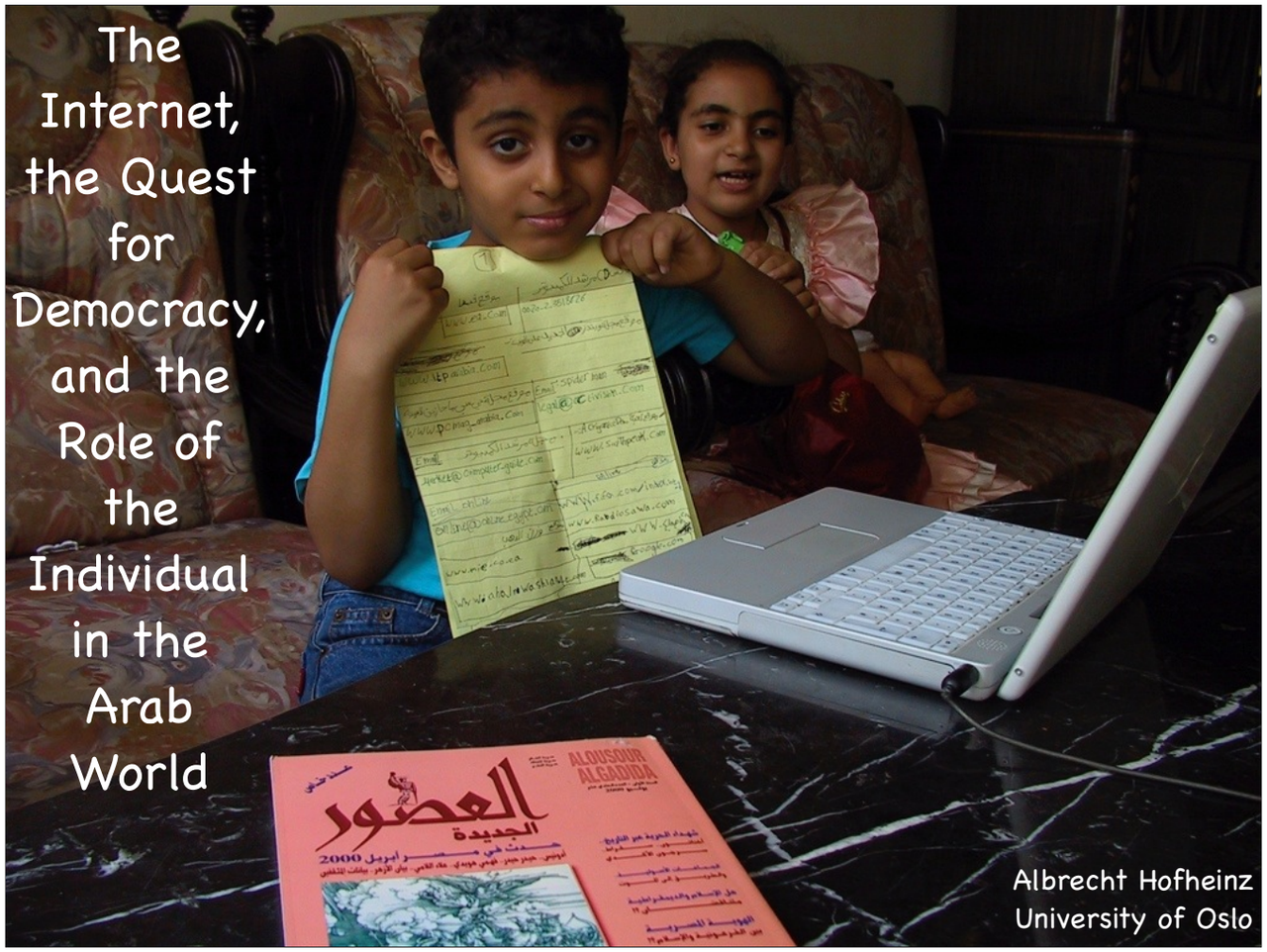
- forskningsinteresser
  - dr.philos. om sufi reformbevegelse i Sudan rundt 1800: ~~{d r pga SD at jeg kom til NO}~~
    - isl. reform *før* europ. (ikke respons til Europ.); idéhistorie
    - ‹periferi›: folk utenfor det politiske sentrum: SD; lokalhistorie

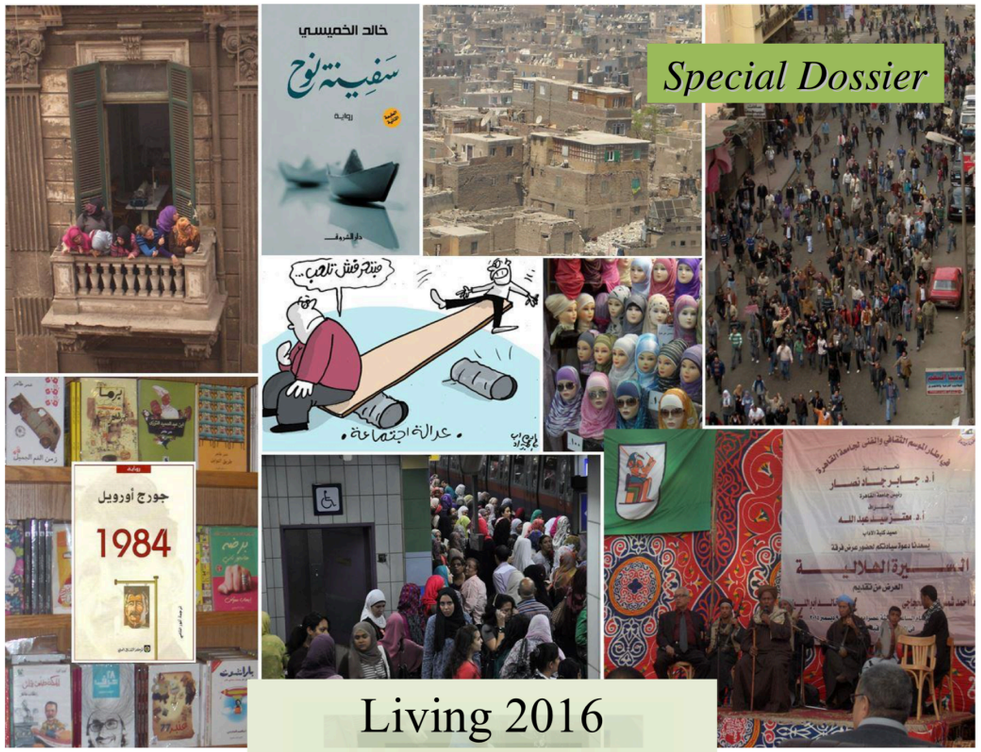
- arabiske manuskripter (SD → UiB Hofheinz Collection; Timbuktu)

- internettbruk i den arabiske verden
  - autoriteter
  - ungdom
  - kultur
  - sosiale medier
  - [✨] → In 2016

Living 2016

Cultural Codes and Arrays in Arab Everyday Worlds Five Years After the “Arab Spring”

- → “In 2016: How it felt to live in the Arab world five years after the ‘Arab Spring’”

• “GreenMENA” (inkl. MES4500 masteremne: “Environment, Climate Change and the ‘Green Shift’ in the Middle East and North Africa”)

Humanitært arbeid med ICRC, Oxfam, m.fl., i Sudan, Palestina, Jemen (1997-2001)

Hvem er dere?

→ Nettskjema

https://nettskjema.no/user/form/538259/